

Addiko Bank

Godišnji izvještaj 2017.

**Addiko Bank d.d. Sarajevo
Bosna i Hercegovina**

Sadržaj

Glavni pokazatelji	3
Obraćanje direktora	4
Uprava Addiko Bank d.d.	5
Izvještaj Uprave	6
Nekonsolidovani i konsolidovani finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2017. i Izvještaj nezavisnog revizora	12
• Odgovornost za finansijske izvještaje	14
• Izvještaj nezavisnog revizora vlasnicima Addiko Bank d.d. Sarajevo	15
• Konsolidovani i nekonsolidovani izvještaj o bilansu uspjeha	20
• Konsolidovani i nekonsolidovani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	21
• Konsolidovani i nekonsolidovani izvještaj o finansijskom položaju	22
• Konsolidovani izvještaj o promjenama na kapitalu	23
• Nekonsolidovani izvještaj o promjenama na kapitalu	24
• Konsolidovani i nekonsolidovani izvještaj o novčanim tokovima	25
• Napomene uz konsolidovane i nekonsolidovane finansijske izvještaje	26 - 114
Poslovne jedinice Addiko Bank d.d.	115

Glavni pokazatelji

(prema podacima iz konsolidovanih finansijskih izvještaja sačinjenih u skladu sa MRSI-jem)

	u 000 BAM	
	2017.	2016.
	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.
Odabране ставке баланса успеха		
Neto kamatni prihod	22.646	17.986
Neto prihod od naknada i provizija	9.252	7.985
Ostali operativni prihod	9.318	6.768
Operativni rashod	(37.096)	(60.755)
Operativni rezultat	4.120	(28.016)
Umanjenja imovine ili promjene po kreditima ili potraživanjima	1.129	(9.613)
Rezultat nakon oporezivanja	5.249	(37.629)
Odabране ставке извјештaja o finansijskoj poziciji	31.12.	31.12.
Krediti i avansi komitentima	453.273	371.663
Depoziti komitenata	643.733	600.319
Ukupni kapital	212.047	205.316
Ukupna aktiva	892.357	846.536
Ponderisana izloženost riziku	597.782	478.537
Ključni omjeri (na godišnjem nivou)	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.
Omjer troškova i prihoda	90,0%	185,6%
Neto kamatna marža	3,2%	2,6%
Pokazatelji specifični za Banku	31.12.	31.12.
Tier 1 stopa	11,4%	14,5%
Stopa adekvatnosti kapitala	13,2%	16,0%
Zaposlenici i poslovnice	31.12.	31.12.
Zaposleni	387	432
Broj poslovnica	38	38

Izjava o ograničenju odgovornosti:

Neke tvrdnje u ovom izvještaju odnose se na očekivanja u budućnosti i druge izjave orijentisane na budućnost, a temelje se na trenutnom stavu i pretpostavkama Uprave i uključuju poznate i nepoznate rizike i nesigurnosti, zbog kojih bi moglo doći do materijalnog odstupanja stvarnih rezultata, izvedbi ili događaja od onih prikazanih ili naznačenih u ovim izjavama.

Stvarni rezultati mogu se materijalno razlikovati od predviđenih rezultata. Rezultate iz izvještaja ne treba shvatati kao naznaku rezultata u budućnosti. Addiko Bank i njeni savjetnici i predstavnici nisu ni na koji način odgovorni (nemarom ili na drugi način) za gubitak koji na bilo koji način proizade iz upotrebe ovog izvještaja ili njegovog sadržaja ili na drugi način vezano za ovaj dokument.

Ovaj izvještaj ne predstavlja ponudu ili poziv na kupovinu ili pretplatu na vrijednosne papire. Ovaj izvještaj, niti ijedan njegov dio, ne predstavlja osnov za bilo kakav ugovor ili drugi vid obaveze, niti se na njega treba oslanjati kada se radi o ugovorima i obavezama.

Tabele u ovom izvještaju mogu sadržavati zaokružene razlike. Ako nije drugačije naznačeno, svi podaci su prikazani na nivou Addiko Bank d.d. Sarajevo (dalje u tekstu: Addiko Bank).

Obraćanje direktora

Protekla je godina bila prva godina u kojoj smo u potpunosti djelovali pod Addiko brendom. Iako je bilo mnoštvo stvari koje su je obilježile, želim istaći onu najvažniju, a to je povratak u profitabilno poslovanje. Nakon višegodišnjih gubitaka, restrukturisana banka sa novim vlasnicima i novom Upravom je 2017. godinu okončala profitom u iznosu od 5,2 miliona BAM. Izuzetno smo ponosni na činjenicu da smo ovaj značajni zaokret u poslovanju Banke uspjeli ostvariti u kratkom roku od jedne godine, bez obzira što nam je polazna tačka bila izrazito teška, a tržiste puno izazova. Još više smo ponosni što ćemo ostvarenu dobit uložiti u daljnje jačanje poslovanja na lokalnom nivou.

Klijenti nam često govore koliko smo se promijenili tokom prošle godine. Veoma smo posvećeni transformaciji naših proizvoda i procesa, implementaciji nove strategije i brojnim drugim aktivnostima sa ciljem zadovoljavanja potreba klijenata. Ostvarena dobit iz poslovanja, porast obima poslovanja i rezultati anketa provedenih među klijentima pokazuju da idemo u pravom smjeru. Sve ovo jača našu posvećenost da još više rastemo i napredujemo.

Principi „straightforward“ bankarstva bili su polazna osnova našeg poslovanja i njegove transformacije u 2017. godini. Pojednostavili smo sve naše procese s ciljem unaprjeđenja kvaliteta naših usluga. Također smo pojednostavili našu ponudu proizvoda i operativni model sa ciljem jačanja našeg „straightforwardnesa“, nastojeći kroz svaki korak biti jednostavna i direktna banka. Početkom godine smo se priključili digitalnoj transformaciji tržišta, pionirskim uvođenjem Vibera kao poslovne platforme za finansijske transakcije. Addiko je bila prva banka u region i među prvima u svijetu koja je ponudila klijentima mogućnost korištenja Viber platforme za obavljanje finansijskih transakcija. Ovo je bio početak digitalne priče koju smo nastavili tokom cijele godine, inovirajući postojeće proizvode i omogućavajući kvalitetniju i efikasniju uslugu. Rasli smo na polju kamatonosnih kredita u Retail i u Corporate segmentu više od 26%, fokusirajući se na građenje dugoročnih, snažnih odnosa sa našim klijentima. Na strani depozita klijenata, rast je bio 7,2%, što nam je omogućilo finansiranje iz vlastitih izvora. Zahvaljujući snažnoj kapitalnoj i depozitnoj osnovi dobro smo pripremljeni za budući samoodrživi rast.

Vlasnik nam je osigurao finansijsku podršku povećanjem kapitala, što nam je omogućilo da povećamo poslovanje i modernizujemo mrežu. Prošle godine smo nekoliko poslovnica preselili na nove, moderne i funkcionalnije lokacije, a mrežu bankomata smo potpuno modernizovali.

Pored redovnog poslovanja, protekle godine smo se aktivno bavili i smanjenjem portfolija kredita sa CHF valutnom klauzulom, našeg naslijeđa iz prošlosti. Nastojali smo pronaći obostrano prihvatljivo i razumno rješenje za preostale klijente te smo uprkos brojnim poteškoćama uspjeli broj klijenta sa ovim kreditima smanjiti na 708 na kraju godine, što znači da je situacija riješena za većinu klijenata sa CHF kreditima. Želja nam je uskoro riješiti ovo nasljeđe iznalaženjem prihvatljivih zajedničkih rješenja zajedno sa našim klijentima.

Nastojimo biti odgovoran član zajednice u kojoj djelujemo. U skladu sa ovim nastojanjima, podržali smo lokalne zajednice kroz niz različitih aktivnosti, u najvećoj mjeri fokusiranih na djecu i kulturu, kao što su donacije za opremanje škola, nabavku knjiga i opreme. Pored toga, naši su zaposlenici bili aktivni kroz volonterski rad. Također smo sponsorisali razne kulturne događaje i ustanove u Federaciji BiH.

Tokom ove transformacijske godine zaposlenici Addiko banke su dali zaista nesebičan i natprosječan doprinos, brzo se prilagođavajući svim promjenama i kontinuirano pronalazeći načine kako možemo biti bolji i drugaćiji za naše klijente. Ova pozrtyovanost i predanost kompaniji je zaista velika vrijednost koja nas čini izvanrednim timom na koji sam izuzetno ponosna. Želim im se svima zahvaliti na ukazanom povjerenju Upravi i njihovom doprinosu uzbudljivoj 2017. godini.

Na kraju, želim se zahvaliti našim klijentima, vlasnicima i regulatorima za povjerenje i podršku tokom ovog našeg uzbudljivog transformacijskog putovanja. 2017. je bila puna promjena. Ne sumnjam da će i 2018. Biti slična po pitanju promjena i izazova koji nas očekuju, ali vjerujem da će ovaj tim spremno odgovoriti očekivanjima svih naših partnera sa jednakom posvećenošću i duhom.

Srdačan pozdrav,

Sanela Pašić

Uprava Addiko Bank d.d. Sarajevo

S lijeva na desno: Selma Omić, član Uprave; Sanela Pašić, Predsjednik Uprave; Belma Sekavić-Bandić, član Uprave.

Izvještaj Uprave

1. Osnovne informacije

Addiko Bank d.d. Sarajevočlan je Addiko Grupe, međunarodne finansijske grupe sa sjedištem u Beču, Austrija, koja posluje kroz šest banaka na glavnim tržištima u Hrvatskoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini, Srbiji i Crnoj Gori, gdje opslužuje više od 1 milion klijenata. Strategija Grupe usmjerena je najvećim dijelom na ponudu ključnih proizvoda i usluga klijentima na tržištima u regiji Jugoistočne Evrope, te na online depozitne usluge u Austriji i Njemačkoj. Direktno matično preduzeće Addiko Bank AG je holding Al Lake (Luxembourg) S.à r.l., u indirektnom vlasništvu fondova koje savjetuje Advent International, globalni investitor privatnog kapitala i Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD).

Addiko Grupa u regiji posluje pod Addiko imenom od 11. jula 2016. godine, nakon uspješno provedenog rebrandinga Grupe, dok je u Bosni i Hercegovini rebrending završen 31. oktobra 2016. godine.

2. Opšti ekonomski uslovi u 2017. godini

Iako će zvanični podaci biti dostupni tek polovinom godine, sve procjene govore da je Bosna i Hercegovina u 2017. godini ostvarila rast BDP-a od 3 posto.

Ekonomski rast ostvaren je u odsustvu većih infrastrukturnih radova i u uslovima blokade Proširenog aranžmana sa MMF-om, a vođen je prije svega rastom privatne potrošnje i inostrane potražnje, dok je javna potrošnja stagnirala.

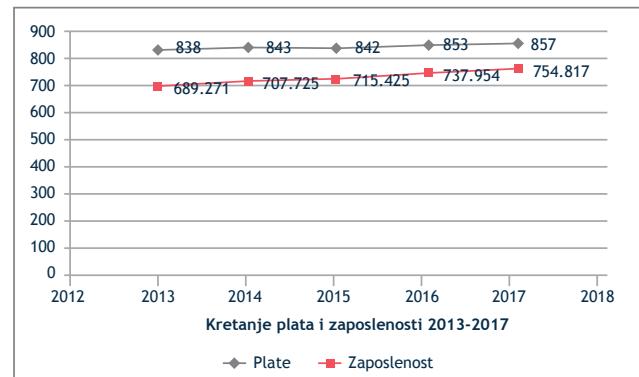
Privatna potrošnja ostvarila je robusnu stopu rasta podržana povećanjem broja zaposlenih i rastom zarada (oboje po 2,3 posto), kao i stabilnim prilivom doznaka, i jačim turizmom. Ovaj razvoj imao je odraz u ukupnom kreditnom rastu od oko 7 posto, sa doprinosom rasta kredita stanovništvu od 6,6 posto. Jasan dokaz rasta privatne potrošnje je povećanje uvoza roba široke potrošnje i promet u trgovini na malo koji je imao visoku realnu stopu rasta od 5,1 posto.

Ekonomija BiH imala je podršku iz inostrane tražnje s ozbirom da su eurozona i EU imali najveći ekonomski rast u posljednjih deset godina, a rast su bilježili i glavni trgovinski partneri u okviru CEFTA-e. U skladu s tim, dinamika u proizvodnom sektoru je ostala na pozitivnoj stazi. Industrijska proizvodnja imala je rast od 3,1 posto podržana rastom u prerađivačkoj industriji od 5,3 posto.

Zahvaljujući tome, izvoz je povećan u 2017. godini za 17,4 posto, uz naročito snažno povećanje izvoza u zemlje CEFTA, posebno u Hrvatsku i Srbiju (rast veći od 30 posto), dok je uvoz rastao nešto sporijim tempom od 12,2 posto, te je stopa pokrivenosti uvoza izvozom dostigla 61 posto. Glavna područja rasta vrijednosti izvoza su mineralna goriva i maziva, nafta i naftni derivati, obojeni metali, električna energija (uprkos manjem količinskom izvozu rast od 43,6 posto zbog viših berzanskih cijena), namještaj, odjeća i obuća... Realne stope rasta izvoza i uvoza su, međutim, nešto manje zbog rasta proizvođačkih cijena, što je naročito bilo izraženo kod pojedinih vrsta proizvoda poput obojenih i drugih metala, električne energije i dr.

Nivo investicija u Bosni i Hercegovini, kako privatnih tako i javnih, nije bio naročit u 2017. godini, što potvrđuju slabi pokazatelji u sektoru građevinarstva, kao i ne tako

impresivan rast uvoza kapitalnih proizvoda.

Građevinarstvo je, po svemu sudeći, godinu završilo u negativnom teritoriju, nakon pada od 1,5 posto za period januar-septembar 2017. odražavajući efekte odgođene realizacije velikih infrastrukturnih projekata koji su bili blokirani zbog političkih sporova do samog kraja godine, kada su ključne izmjene Zakona o akcizama usvojene u državnom parlamentu.

I dok je privatna potrošnja predstavljala glavni generator rasta ukupne potrošnje, uslijed fiskalne konsolidacije i povećanja obaveza servisiranja vanjskog duga (oko 35 posto), javna potrošnja je najvjerojatnije stagnirala i imala neutralan efekt na ekonomski rast u 2017. godini.

Nasuprot javnim investicijama, nivo direktnih stranih investicija bilježio je snažnu stopu rasta od 60,6 posto za devet mjeseci na 700 miliona KM sa očekivanim iznosom za cijelu godinu od 950 miliona KM. Stanje bilansa plaćanja se popravilo, pomjerajući se ispod 4,5% BDP-a, zahvaljujući stabilizirajućem trgovinskom bilansu, uslijed čega je deficit poboljšan.

Indeks potrošačkih cijena se vratio u pozitivnu teritoriju početkom 2017. godine, uglavnom podržan stabilizacijom cijena goriva. Tokom godine inflacija se postepeno povećavala prema 1,3 posto koliko je iznosila na godišnjem nivou, gonjena nižim baznim efektima i jačom domaćom potražnjom, ali i poskupljenjima hrane, uslijed sušne godine, te višekratnog povećanja cijena duhana i duhanskih prerađevina zbog usklađivanja akcizne politike.

3. Značajni događaji u 2017. godini

3.1. Kratki finansijski pregled

Dobit nakon oporezivanja Addiko Bank Sarajevo na kraju 2017. godine iznosila je 5,2 mil. BAM (2016.: -37,6 mil. BAM), čime je ostvaren glavni cilj Banke - povratak profitabilnosti. Glavni pokretači prihoda ostvarili su očekivanja i nastavili rasti u 2017. godini, najviše zahvaljujući daljnjem rastu zdravog kreditnog portfolija i kontinuiranim poboljšanjima strukture i cijene depozita komitenata. Fokus Banke bio je na transformaciji kreditnog portfolija u korist neosiguranih kredita stanovništvu, sektoru malih i srednjih preduzeća, pa je tako u 2017. godini dodatno povećan udio proizvoda sa višom maržom u ciljnim područjima - potrošački krediti (19,5% ukupnog kreditnog portfolija) i Corporate/SME (27,4% ukupnog kreditnog portfolija).

Sa značajnim napretkom restrukturisanja Addiko Banke i provedenom novom strategijom, koja utiče i na prihode i na troškove, došlo je do poboljšanja operativne dobiti u iznosu od 4,1 mil. BAM (2016.: -28,0 mil. BAM). Neto kamatni prihod povećan je za 26,0% na 22,6 mil. BAM (2016.: 17,9 mil. BAM) sa poboljšanjem neto kamatne marže na 3,2% (+60 bp). Kamatni troškovi su smanjeni za 2 mil. BAM na 5,6 mil. BAM (2016.: 7,6 mil. BAM).

Neto nekamatni prihod povećan je za 15,0% na 9,2 mil. BAM (2016.: 8 mil. BAM) kao rezultat fokusa na proizvodima i klijentima, kao i povećane prodaje.

Pokretači pozitivnog rezultata bili su sljedeći:

Novi plasmani (+62,0% u poređenju sa 2016. godinom) su premašili amortizaciju po Knjizi kredita i doveli do stabilnog rasta Knjige kredita Addiko Bank Sarajevo.

Prijenos fokusa u posovanju na segment potrošačkih kredita vidljiv je u pozitivnom razvoju portfolija gotovinskih kredita - povećanje volumena od 1,6% - sa 399,6 mil. BAM u 2016. na 406,0 mil. BAM u 2017. godini. Ovaj je rast u stvarnosti bio puno veći, ali je povećanje od 19,5% kompenzovano otpisima nekvalitetnih kredita sa CHF valutnom klauzulom. Nadalje, portfolio Corporate/SME kredita povećan je sa 158,5 mil. BAM u 2016. na 204,8 mil. BAM u 2017. godini, ostvarivši tako poboljšanje od 29,2%. Ova efekat je poravnat smanjenjem u nekim segmentima portfolija, koji više ne predstavljaju strateški cilj.

Uspješnom akcijom privlačenja depozita skupljeno je ukupno 644 mil. BAM (+7,2% od 2016.), čime je izgrađena čvrsta osnovica finansiranja i snažna likvidnosna pozicija, a u isto vrijeme je smanjena ukupna cijena depozita u prosjeku za 36 bp u odnosu na 2016. godinu. Ukupni operativni troškovi dodatno su smanjeni za 23,7 miliona BAM (-64,0% od 2016.), kao rezultat provedenog programa restrukturiranja, novog ciljnog operativnog modela i dalnjih inicijativa za smanjenje troškova.

Sa snažnim fokusom na reprogramima i naplati, nekvalitetni krediti su smanjeni više od očekivanog, te su na kraju 2017. godine iznosili 174 miliona BAM (2016.: 228,8 mil. BAM), a pokrivenost ovih kredita rezervisanjima povećana je sa 78,7% (2016.) na 84,4% (2017.).

3.2. Godišnjica Addiko brenda

Addiko brend, pod kojim Grupa posluje, proslavio je u oktobru 2017. svoj prvi rođendan. Uvođenje Addiko brenda označilo je početak zaokreta u posovanju za cijelu Banku i jasan fokus na strateškim poslovnim segmentima, poboljšanju efikasnosti posovanja i ponovni razvoj Banke u snažnu, stabilnu i sistemski relevantnu instituciju na lokalnom tržištu.

3.3. Posovanje usmjereni na klijenta

U kontekstu direktnog bankarstva i u želji da klijentima pruži usluge najvišeg nivoa kvaliteta, Addiko je proveo nekoliko ključnih inicijativa u cilju dalnjeg poboljšanja iskustva klijenata u svim kontaktima sa Bankom. Program efikasnosti prodaje (SFE) u segmentu Retaila, koji je odmah po uvođenju imao pozitivan uticaj na posovanje poslovnica

i prodaju, fokusiran je na tri proizvoda (gotovinski krediti, primarni tekući račun i paketi računa). Nadalje, direktni odnos između klijenta i Banke, kao i lojalnost klijenata dodatno su ojačani uvođenjem novih jedinstvenih usluga, kao što je Addiko Chat bankarstvo, paketi za Retail i SME, te povećanje efikasnosti.

Kroz projekat E2E (*end-to-end*) značajno je ubrzan proces odobravanja kredita u segmentu Corporate/SME. Novi paketi računa, pregled strukture naknada i unaprijeđena služba za savjetovanje klijenata u velikoj mjeri su pomogli Banci da ispunij klijentima dato obećanje direktnog bankarstva. Takođe je ostvaren impresivan novi rast plasmana od 85,0% na godišnjem nivou. Addiko je prva banka kojoj je dodijeljeno priznanje za najbolji poslovni potez za aktivnosti u procesu obrade kredita i smanjenje količine dokumentacije, što je još jedan pokazatelj uspješnosti pristupa posovanju sa fokusom na klijentu i sve većeg zadovoljstva klijenata.

3.4. Vodeće inovacije sa poboljšanim digitalnim mogućnostima

Velika brzina tehnološkog razvoja i promjene regulatornih zahtjeva predstavljaju veliki izazov za današnju bankarsku industriju. Upravo iz toga razloga se Addiko fokusirao na digitalizaciju u Retailu i Corporateu, konstantno ulažući u digitalne mogućnosti.

Addiko Bank kontinuirano razvija nove digitalne platforme, čime povećava zadovoljstvo klijenata i kontinuirano radi na dalnjem približavanju bankarstva klijentima fokusirajući se na bitno, efikasnost i jednostavnu komunikaciju. Addiko je kao prva komercijalna banka u Bosni i Hercegovini i u cijeloj regiji Jugoistočne Europe i jedna od prvih u svijetu uvela Chat bankarstvo (Addiko Chat bankarstvo), jedinstvenu uslugu vršenja plaćanja preko Vibera, jedne od najglobalnijih i najpopularnijih komunikacijskih platformi i brenda. Aplikacija za mobilno i internet bankarstvo je unaprijeđena, čime je osigurana brza, jednostavna, moderna i direktna bankarska usluga.

3.5. Rješavanje problema sa kreditima u švicarskim francima

Krediti u CHF-ovima, koje je Banka naslijedila iz prošlosti (odobravani od 2006. do 2008. godine), bili su jedan od glavnih prioriteta u 2016. godini, a i u 2017. su zauzimali značajno mjesto u aktivnostima Banke. Banka je i nakon formalnog zatvaranja projekta nastavila raditi na rješavanju ovog pitanja ponudivši klijentima dobrovoljan, odgovoran, razumljiv i pravedan način rješenja.

Ponuda Banke se odnosila na smanjenje dospjelog duga za 30,0% uz konverziju po trenutnoj važećoj stopi i po fiksnoj kamatnoj stopi od 5,99% za novi kredit. Ovo je rješenje uključivalo i komponentu društvene odgovornosti, jer je za klijente sa najnižim mjesecnim primanjima predviđalo dodatne pogodnosti u vidu otpisa glavnice za do 50,0%. Pored toga, mogućnost otpisa ukupne glavnice ponuđena je i klijentima čiji krediti su već dospjeli ili su ugovor o kreditu raskinuti ili je pokrenut postupak prisilne naplate preko suda. Klijenti su imali i mogućnost smanjenja dijela potraživanja i zatvaranja i likvidacije kredita.

Ovaj se model pokazao izuzetno uspješnim u rješavanju problema nastalog rastom kursa valute CHF u odnosu na BAM, nakon čega je došlo do povećanja duga klijenata iskazanog u lokalnoj valuti. Veliki postotak konvertovanih kredita pokazuje da su klijenti ovu ponudu Banke prepoznali kao korektnu. Banka je zaključila godinu sa samo 708 klijenata sa kreditima u CHF-ovima, što znači da je većina ovih klijenata uspješno riješena.

Banka je u otpis ovih kredita uložila 9,4 miliona BAM u 2017. godini što smatramo direktnim doprinosom rješavanju ovog problema u interesu klijenata.

3.6. Organizacijska struktura kao podrška rastu

2017. godina je prva godina u kojoj je preobražaj Addiko Bank bio u potpunosti vidljiv, ne samo u povećanim volumenima u ključnim segmentima poslovanja, nego i u snažnom povećanju operativne dobiti, povećanoj

produktivnosti, poboljšanoj efikasnosti cijele organizacije, koja osigurava dobru pozicioniranost Addiko Bank u svrhu daljnje razvoja poslovanja u konkurentnom tržišnom okruženju.

Implementiranim inicijativama potpomognut je model poslovanja koji se zasniva na rastu kao i korporativni strateški ciljevi (održiv rast prihoda, efikasni sveobuhvatni procesi i mudro standardizovano upravljanje rizicima, a koji svi zajedno čine poslovni pristup Grupe "Šest zemalja - jedan pobjednički tim").

Za postizanje ciljeva najbitnija je implementacija ciljnog operativnog modela (TOM), kojim se pojednostavljaju procesi i omogućava kvalitetno upravljanje, bolje upravljanje troškovima, poboljšava ukupna efikasnost u cijeloj organizaciji, te u konačnici osigurava viši nivo kvaliteta usluga unutar Banke i prema klijentima.

4. Finansijski pokazatelji

4.1. Analiza računa dobiti i gubitka

	u 000 BAM		
	1.1-31.12.2017.	1.1-31.12.2016.	Razlika
Prihodi po osnovu kamate	28.267	25.684	2.583
Rashodi po osnovu kamate	(5.621)	(7.698)	2.077
Neto prihodi od kamata	22.646	17.986	4.660
Prihodi po osnovu naknada i provizija	12.850	11.215	1.635
Rashodi po osnovu naknada i provizija	(3.598)	(3.230)	(368)
Neto prihodi od naknada i provizija	9.252	7.985	1.267
Prihod od dividendi	812	35	777
Neto prihod od finansijskog poslovanja	1.759	940	819
Naplaćena otpisana potraživanja	3.501	3.692	(191)
	3.246	2.101	1.145
Operativni prihod	41.216	32.739	8.477
Troškovi zaposlenih	(16.006)	(16.435)	429
Opšti i administrativni troškovi	(19.272)	(41.723)	22.451
Amortizacija	(1.818)	(2.597)	779
Operativni rashodi	(37.096)	(60.755)	23.659
Dobit/(gubitak) prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	4.120	(28.016)	32.136
Gubitak od umanjenja, rezervisanja, neto	1.129	(9.613)	10.742
DOBIT (GUBITAK) PRIJE POREZA NA DOBIT	5.249	(37.629)	42.878
Porez na dobit	-	-	-
NETO DOBIT (GUBITAK) ZA TEKUĆU GODINU	5.249	(37.629)	42.878
Osnovni gubitak po dionici (KM)	9,86	(70,66)	80,52

Neto kamatni prihod značajno je povećan u 2017. godini - na 22,6 mil. BAM (2016.: 18 mil. BAM).

Do ovog pozitivnog razvoja došlo je uslijed snažnog rasta potrošačkih kredita sa visokom maržom i nižih kamatnih stopa za depozite klijenata, kao rezultat strateškog repozicioniranja Banke na svim tržištima. Neto kamatna marža je porasla na 320 bps u odnosu na prethodnu godinu, kao rezultat posvećenosti Banke određivanju cijena prilagođeno riziku i optimizaciji sastava pasive.

Neto nekamatni prihod iznosio je 9,2 mil. BAM (2016.: 8 mil. BAM). Do povećanja je došlo ponajviše zbog većeg prihoda od kartičnog poslovanja i platnog prometa. Krajem 2016. godine pokrenute su inicijative za povećanje neto nekamatnog prihoda, kojima je dodatno posješen pozitivni razvoj.

Troškovi zaposlenika i drugi administrativni troškovi smanjeni su sa -58,1 mil. BAM u 2016. na -35,2 mil. u 2017. godini. Administrativni troškovi smanjeni su zahvaljujući strogom upravljanju troškovima i monitoringu troškova u

cijeloj Addiko Grupi. U troškovima zaposlenika odražavaju se i efekti implementacije novog ciljnog operativnog modela (TOM), čiji cilj je uspostavljanje jednostavne, efikasne, brže i bolje integrisane organizacije u cijeloj Banci. Omjer troškova i prihoda smanjen je na 90,0%.

Deprecijacija i amortizacija fiksne imovine smanjene su sa -2,5 mil. BAM iz prethodne godine na -1,8 mil. BAM. Ovaj razvoj odražava strategiju Grupe da se fokusira na glavno poslovanje i na taj način smanji udio vlasništva nad poslovним prostorom, reklassifikacija te imovine u imovinu za prodaju, što je dovelo do nižih troškova deprecijacije i amortizacije.

4.2. Analiza konsolidovanog izvještaja o finansijskoj poziciji

Operativni prihod iznosio je 41,2 mil. BAM (2016.: 32,7 mil. BAM), a operativni troškovi -37,1 mil. BAM (2016.: -60,8 mil. BAM), te je u skladu sa tim, operativni rezultat iznosio 4,2 mil. BAM u odnosu na -28,1 mil. BAM u 2016.

Rezervisanja za rizike smanjena su sa -9,6 mil. BAM u 2016. na 1,1 mil. BAM u 2017. godini. Pozitivni uticaj rezultat je otpuštanja rezervisanja za rizike uslijed snažne naplate i oporavka.

Neto dobit nakon oporezivanja u 2017. godini iznosila je 5,2 mil. BAM i predstavlja značajno poboljšanje u odnosu na gubitak od -37,6 mil. BAM u 2016. godini.

	u 000 BAM		
	31.12.2017.	31.12.2016.	Razlika
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod drugih banaka	143.495	163.369	(19.874)
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	63.576	59.783	3.793
Plasmani drugim bankama	13.953	26.933	(12.980)
Krediti i avansna plaćanja komitentima	453.273	371.663	81.610
Netkuća imovina i grupe imovine na raspolaganju, klasifikovane kao "čuva se za prodaju"	4.771	-	4.771
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	163.564	171.394	(7.830)
Ulaganja u podružnice	855	2.711	(1.856)
Nekretnine i oprema	18.467	26.276	(7.809)
Nematerijalna imovina	2.270	827	1.443
Investicione ekretnine	-	468	(468)
Preplaćeni porez na dobit	1.783	1.783	-
Ostala finansijska aktiva	26.350	21.329	5.021
Ukupna aktiva	892.357	846.536	45.821

Ukupna aktiva Addiko Bank Sarajevo povećana je za 45,8 mil. BAM (ili 5,1%) - sa 846,5 mil. BAM na 892,3 mil. BAM.

Stavka Gotovina i stanja gotovog novca kod centralnih banaka umanjena je za -16 mil. BAM na 207 mil. BAM (2016.: 223 mil. BAM), a ostali depoziti po viđenju smanjeni su za 13 mil. BAM na 13,9 BAM (2016.: 26,9 mil. BAM).

Vrijednosni papiri za trgovanje i ulaganja u kategoriji finansijske imovine raspoložive za prodaju umanjeni su za -7,8 mil. BAM u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupna neto potraživanja (iznos bruto potraživanja umanjen za rezervisanja za kreditni rizik) povećana su sa 371,6 mil. BAM (2016.) na 453,2 mil. BAM.

Materijalna imovina je umanjena za -8,3 mil. BAM - sa 26,3

mil. BAM (2016.) na 18 mil. BAM, kao posljedica odluke da se naglasak stavi na bankarsko poslovanje i proda sva imovina koja nije vezana za glavno bankarsko poslovanje, tako da je u skladu sa tom odlukom određena imovina reklassifikovana na stavku *Netkuća imovine i grupe imovine na raspolaganju, klasifikovane kao "čuva se za prodaju"*.

Nematerijalna imovina povećana je na 2,2 mil. BAM (2016.: 0,8 mil. BAM) uvođenjem novih aplikacija elektronskog bankarstva.

Porezna imovina se nije promijenila u odnosu na 2016. godinu (1,7 mil. BAM).

Ostala aktiva povećana je na 26,3 mil. BAM (kraj 2016.: 21,3 mil. BAM).

u 000 BAM

	31.12.2017.	31.12.2016.	Razlika
PASIVA			
Obaveze prema bankama	5.211	5.524	(313)
Obaveze prema komitentima	643.733	600.319	43.414
Rezervacije	16.647	20.869	(4.222)
Rezervacije za finansijske obaveze i nepredviđene obaveze	1.870	1.588	282
Ostale obaveze	12.849	12.920	(71)
Ukupna pasiva	680.310	641.220	39.090
DIONIČKI KAPITAL			
Dionički kapital	100.403	100.403	-
Rezerve	-	7.799	(7.799)
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	133.391	133.391	-
Rezerve po fer vrijednosti	2.834	1.352	1.482
Zadržani gubitak	(24.581)	(37.629)	13.048
Ukupni kapital	212.047	205.316	6.731
Ukupne obaveze i kapital	892.357	846.536	45.821

Na strani pasive, depoziti su u 2017. godini povećani za 43,7 mil. BAM na 643,7 mil. BAM (2016.: 600 mil. BAM). Glavni pokretač povećanja ukupnih depozita bilo je povećanje depozita od komitenata. Obaveze prema bankama smanjene su za 0,3 mil. BAM na 5,2 mil. BAM (2016.: 5,5 mil. BAM).

Rezervisanja su smanjena sa 20,8 mil. BAM na kraju 2016. godine na 16,6 mil. BAM u 2017., uključujući rezerve za pasivne sporove, koji bi se trebali dodatno smanjivati, jer

su za 2018. godinu planirana poravnjana i rezervacije za restrukturiranja koja su u toku.

Do promjene ukupnog kapitala u iznosu od 6,7 mil. BAM došlo je zbog smanjenja zadržanih gubitaka u iznosu od 13 mil. BAM. Zadržani gubici su smanjeni uslijed pokrića gubitka iz rezervi i dobiti iz tekuće godine. Stopa adekvatnosti kapitala Banke od 13,2% bila je dosta iznad zakonski propisanog minimuma od 12,0%.

5. Analiza glavnih nefinansijskih pokazatelja

5.1. Razvoj tržišta i poslovanja

2017. godinu obilježio je pozitivan ukupni finansijski rezultat i dobit nakon oporezivanja u iznosu od 5,2 mil. BAM, čime se Banka uspješno razvila u profitabilnu banku, koja pruža usluge direktnog bankarstva.

Addiko Bank je navedenim razvojima pokazala svoju obvezanost na povećanje tržišnog udjela u glavnim segmentima poslovanja - Retail i SME, kao i na digitalnu transformaciju, upravljanje portfolijem visoko kvalitetne aktive, mudro upravljanje rizicima i osiguranje većeg zadovoljstva klijenata, u isto vrijeme zadržavajući lojalnost klijenata i nove poslove.

Osnovica operativnih troškova značajno je smanjena već samim povećanjem produktivnosti i efikasnosti cijele organizacije, uz efektivno upravljanje troškovima. Addiko Bank planira nastaviti sa pojednostavljinjem, automatizovanjem i eksternalizovanjem poslova koji ne spadaju u glavno bankarsko poslovanje, u isto vrijeme poboljšavajući funkcioniranje novog ciljnog operativnog modela, čime će poboljšati svoju poziciju i time postaviti temelje za daljnji razvoj poslovanja u 2018. godini i kasnije.

Glavni fokus u 2018. godini biće na servisiranju stvarne ekonomije, povećanju baze klijenata, povećanju volumena, iskorištanju potencijala za unakrsnu prodaju, postizanju operativne izvrsnosti na svim nivoima i generisanju dugoročnog održivog i profitabilnog poslovanja.

5.2. Upravljanje ljudskim resursima

Izgradnjom snažnih organizacijskih temelja u okviru ciljnog operativnog modela, u kojem su centralne upravljačke funkcije i zajedničke Grupne funkcije decentralizovano raspoređene po svim zemljama Jugoistočne Evrope, strategija ljudskih resursa (HR) daje dodatnu podršku kulturološkoj transformaciji poslovne strategije Addiko Banke. U isto vrijeme, Addiko Bank definisanjem jasnih uloga, razvijanjem pojednostavljenih procesa i niveliranjem zajedničkih kapaciteta izgrađuje platformu za razvoj vrhunskih talenata i privlačenje stručnjaka i kvalitetnih radnika koji će joj pomoći da ostvari rast u budućnosti.

Kvalitetni i talentovani radnici identificiraju se, razvijaju, nagrađuju i prepoznaju na osnovi okvira za upravljanje rezultatima i upravljanje talentima. Ova dva procesa, zajedno sa "Vrijednostima i ponašanjima" omogućavaju Addiko Banci da se razvije u poželjno mjesto za rad, poželjnog poslodavca, koji privlači talente i svojim zaposlenicima nudi mogućnosti karijernog razvoja.

U 2017. godini u raznim područjima u okviru ljudskih resursa pokrenuti su novi programi obuke kao temelj za programe razvoja specifičnih sposobnosti. Takođe je nastavljeno sa standardizovanjem procesa zapošljavanja, uvođenja novih radnika u posao i izvještavanja o personalnim troškovima. "Vrijednosti i ponašanja" pokrenuti su uz pomoć i u korist zaposlenika kao dio nadolazećeg Kruga uspješnosti (Performance Cycle). Uvedeno je i "Devet vještina

rukovođenja" sa naglaskom na ponašanju i vještinama koji se očekuju od voditelja timova.

U 2017. godini zatvoreno je nekoliko programa efikasnosti i smanjenja broja zaposlenika. Addiko Bank Sarajevo je 2017. godinu zaključila sa 387 zaposlenika. Banka će u sljedećem periodu fokus staviti na integriranje "Vrijednosti i ponašanja" u svakodnevno poslovanje, naglašavajući kulturološku transformaciju i osiguravajući efikasnost procesa u ciljnog operativnog modelu, za što će biti potrebna metrika efektivnih talenata, rukovodstva i razvoja vještina zaposlenika i ostvarenja njihovih potencijala.

6. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure

Addiko Bank je uvela Sistem Interne Kontrole (SIK) za računovodstvene procedure, kojim su definisane odgovarajuće strukture i procesi i implementirani u cijeloj organizaciji. Voditelji organizacijskih jedinica odgovorni su za provođenje Grupnih politika i procedura. Usklađenost sa politikama prati se u okviru revizija koje provodi Interna revizija. Ciljevi SIK-a, kao dijela sistema za upravljanje rizicima Addiko Bank, su sljedeći:

- očuvanje poslovanja i strategija rizika, kao i politika Addiko Grupe,
- efektivna i efikasna upotreba svih resursa sa ciljem postizanja ciljanog poslovnog uspjeha,
- osiguranje pouzdanih finansijskih izvještaja,
- pomaganje uslađenosti sa svim relevantnim zakonima, pravilima i propisima.

SIK nije statičan, to je sistem koji se stalno prilagođava promjenama u okruženju. Implementacija SIK-a u osnovi se zasniva na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenika. Uprava i ostali rukovodioci aktivno i svjesno prihvataju svoju ulogu davanja primjera ostalima.

7. Poslovnice

Addiko Bank Sarajevo je na kraju 2017. godine imala ukupno 38 poslovnica (2016.: 38).

ADDIKO BANK D.D. SARAJEVO

Nekonsolidovani i konsolidovani finansijski izvještaji
za godinu koja je završila 31. decembra 2017. i
Izvještaj nezavisnog revizora

Izvještaj Uprave

Uprava ima zadovoljstvo predstaviti svoje konsolidovane i nekonsolidovane izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine.

Pregled poslovanja

Rezultat Banke i Grupe za godinu koja je završila 31. decembra 2017. je naveden u izvještaju o bilansu uspjeha na stranici broj 8.

Nadzorni odbor, Uprava Banke i Odbor za reviziju

Tokom 2017. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Nadzornog odbora bili su:

Nadzorni odbor do 31. decembra 2017. godine

Hans-Hermann Anton Lotter	Predsjednik
Biljana Rabitsch	Dopredsjednik
Christian Kubitcheck	Član do 24. oktobra 2017.
Razvan Munteanu	Član od 7. marta 2017.
Jann Kaufmann	Član do 24. oktobra 2017.
Meliha Povlakić	Član od 25. oktobra 2017.
Damir Karamehmedović	Član od 25. oktobra 2017.

Tokom 2017. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Odbora za reviziju bili su:

Odbor za reviziju do 31. decembra 2017. godine

Dorđe Lazović	Predsjednik
Siniša Radonjić	Član
Ivan Trifunović	Član
Marlene Schellander-Pinter	Član
Claudia Mayrhofer	Član

Na dan 31. decembra 2017. godine, Upravu Banke čine direktor i 2 izvršna direktora. Sljedeće osobe su izvršavale spomenute funkcije tokom godine i do datuma ovog izvještaja:

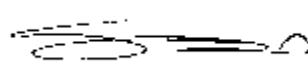
Uprava Banke

Sanela Pašić	Predsjednik Uprave
Belma Sekavić-Bandić	Član Uprave
Selma Omić	Član Uprave

U ime Uprave:

Sanela Pašić
Predsjednik Uprave

Belma Sekavić-Bandić
Član Uprave

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Grupe i Banke, te rezultata njihovog poslovanja i novčanih tokova, u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opću odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Grupe i Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na osnovu principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

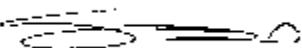
Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Finansijski izvještaji prikazani na stranicama 8. do 102. odobreni su od strane Uprave dana 20. marta 2018. godine za podnošenje Nadzornom odboru, te ih potvrđujući ovo, potpisuju:

Potpisali za i u ime Uprave

Sanela Pašić
Predsjednik Uprave

Belma Sekavić-Bandić
Član Uprave

Addiko Bank d.d. Sarajevo

Trg Solidarnosti 12

71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

20. mart 2018. godine

Izvještaj nezavisnog revizora vlasnicima Addiko Bank d.d. Sarajevo

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Addiko Bank d.d. Sarajevo ("Banka") koji se sastoje od izvještaja o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2017. godine, bilansa uspjeha, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o promjenama u kapitalu i izvještaja o novčanim tokovima za 2017. godinu te napomena koje sadrže sažetak značajnih računovodstvenih politika i ostalih objašnjavajućih informacija.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju istinito i fer, u svim materijalno značajnim stavkama, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2017. godine, te rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS). Naše odgovornosti prema tim standardima su dalje opisane u našem izvještaju u odjeljku *Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizorski dokazi dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za potrebe izražavanja revizijskog mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja, koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja od komitenata

Dati krediti i potraživanja od komitenata čine 51% ukupne aktive Banke i predmet su značajnih primijenjenih procjena Uprave Banke. Pogledati Napomenu 3. na stranici 29. finansijskih izvještaja za računovodstvene politike, te Napomenu 6. na stranici 46. za dodatne informacije.

U slučaju postojanja objektivnih dokaza o umanjenju vrijednosti datih kredita i potraživanja od komitenata, poput značajnih poteškoća dužnika, nepoštivanja ugovora, odobravanja olakšica dužniku uslijed njegovih finansijskih poteškoća, izvjesnog ulaska dužnika u stečajni postupak ili finansijsku reorganizaciju, nestanka aktivnog tržišta ili podataka koji ukazuju na mjerljivo smanjenje procijenjenih budućih novčanih tokova, Banka provjerava pojedinačno značajnu finansijsku imovinu zbog umanjenja na pojedinačnoj osnovi, a preostalu finansijsku imovinu na grupnoj osnovi.

Uprava ocjenjuje parametre koje smatra relevantnim za izračun gubitaka od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja od komitenata na pojedinačnoj osnovi uključujući, ali ne ograničavajući se na finansijski položaj klijenta, period realizacije i vrijednost instrumenata osiguranja na datum očekivane realizacije, očekivani tok novca i trenutne lokalne i globalne privredne uslove.

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja od komitenata (nastavak)

Za ocjenu grupnog umanjenja vrijednosti za gubitke koji su nastali, ali još nisu prepoznati (engleski "IBNR"), te za specifična rezervisanja koja se računaju na grupnoj osnovi, Banka koristi historijske podatke o vjerovatnoći nastanka događaja koji uzrokuju umanjenje vrijednosti, vremenu potrebnom za oporavak te ukupnom iznosu nastalog gubitka, prilagođene za procjenu Uprave o tome jesu li tekući ekonomski i kreditni uslovi takvi da je vjerovatno da će stvarni gubici biti veći ili manji od onih izračunatih na temelju historijskih podataka.

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije

U procesu revizije smo prethodno stekli razumijevanje poslovnog procesa za određivanje umanjenja vrijednosti kroz razgovore sa odgovornim zaposlenicima, te uvid u politike i procedure uspostavljene nad poslovnim procesom razmatrajući adekvatnost istih, postojanost kontrola te odgovornosti zaposlenika. Navedeno je rezultiralo definisanjem adekvatnih procedura kako bi se odgovorilo na rizike povezane sa gubicima od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja od komitenata.

Naši revizijski postupci bili su usmjereni na i obuhvatili su sljedeće stavke:

Operativna učinkovitost kontrola

Provjerili smo dizajn i implementaciju te testirali operativnu učinkovitost ključnih kontrola koje se odnose na testiranje gubitaka od umanjenja vrijednosti uz poseban osvrт na:

- kontrolu brojača dana kašnjenja od dospijeća i vjerovatnoću nastanka statusa neispunjena obaveza;
- kontrolu unosa podataka o odobrenim kreditima i potraživanjima od komitenata, te vrijednosti instrumenata obezbjeđenja u sistemu;
- kontrolu izračuna parametara korištenih u svrhu izračuna gubitaka od umanjenja na grupnoj osnovi.

Automatske kontrole

Provjerili smo dizajn i implementaciju te testirali operativnu efikasnost automatskih kontrola identifikovanih kao značajne za naše dokazne postupke i testiranje gubitaka od umanjenja vrijednosti. Provjera ovih kontrola je stvorila osnovu za biranje uzorka kao i dalje testiranje umanjenja vrijednosti pojedinačnih kredita i potraživanja od komitenata.

Gubici od umanjenja vrijednosti procijenjeni na pojedinačnoj osnovi

Na osnovu usaglašene populacije datih kredita klasifikovanih kao „umanjenja na pojedinačnoj osnovi“ sa sintetičkim evidencijama, odredili smo uzorak za naše dokazne postupke koristeći se revizorskog metodologijom rada, kao i vlastitu procjenu utemeljenu na prethodnom poznavanju portfolija klijenata i praćenjem najznačajnijih kretanja iz statusa prihodujućih u neprihodujuće klijente.

Proveli smo detaljno testiranje nad odabranim uzorkom kako bismo ocijenili i utvrdili postojanje potencijalnih pokazatelja koji bi ukazivali na činjenicu da se pojedini krediti i potraživanja nedovoljno ili prekomjerno rezervisani. U ovom procesu smo koristili i vlastitu procjenu kako bismo odredili parametre za izračun gubitaka od umanjenja vrijednosti kredita, te vlastiti izračun usporedili s gubicima umanjenja vrijednosti kredita koje je izračunala Banka. Analizirali smo finansijski položaj klijenata, realnost pretpostavljenih novčanih tokova u poređenju sa ostvarenim i historijskim podacima, kvalitet kolaterala kao i realnost procjene istog, a sve u skladu sa propisanim internim procedurama i metodologijom Banke. Provjerili smo naznake potencijalnog kršenja ugovora i/ili potencijalne promjene u odnosu na inicijalno ugovorene uslove.

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije (nastavak)

Dodatno smo razmotrili i utjecaj trenutnih lokalnih i globalnih privrednih uslova, kao i grupe povezanih lica te druge faktore koji bi mogli utjecati na nadoknadivost kredita iz uzorka. Nad odabranim uzorkom preračunata su i rezervisanja koja Banka računa u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Federacije BiH („FBA“) zavisno od dana kašnjenja, finansijskog položaja dužnika i instrumenta osiguranja, kao i propisanih postotaka rezervisanja u svrhu provjere adekvatnosti navedenih.

Gubici od umanjenja vrijednosti procijenjeni na grupnoj osnovi

Tokom revizije stekli smo razumijevanje o Bančinom procesu, metodologiji i korištenim parametrima za izračunavanje gubitaka od umanjenja vrijednosti procijenjenih na grupnoj osnovi kako bismo ocijenili adekvatnost provedenog umanjenja.

Odabrali smo uzorak klijenata za koji smo provjerili adekvatnost priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti na grupnoj osnovi vodeći se zahtjevima metodološkog okvira Banke i testiranjem Bančinog internog modela pri procjenjivanju parametara za rezervacije za nastale, a neprijavljene gubitke. Model je testiran kroz retrospektivni pregled.

Nad odabranim uzorkom preračunata su i rezervisanja koja Banka računa u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Federacije BiH zavisno od dana kašnjenja, finansijskog položaja dužnika i instrumenta osiguranja, kao i propisanih postotaka rezervisanja u svrhu provjere adekvatnosti navedenih.

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za pripremanje i fer prezentiranje priloženih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, kao i za one interne kontrole koje Uprava smatra neophodnim za pripremanje finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili grešaka.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje, ili nema realne alternative nego da to učini.

Nadzorni odbor odgovoran je za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomске odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazeњe internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenošći korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopćiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopćenja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvještajem nezavisnog revizora je Sabina Softić.

Deloitte d.o.o.

Sead Bahtanović, direktor i ovlašteni revizor

Sabina Softić, partner i ovlašteni revizor

Zmaja od Bosne 12c

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

20. mart 2018. godine

	Napomene	GRUPA		BANKA	
		2017.	2016.	2017.	2016.
Prihodi od kamata i slični prihodi	7	28.267	25.684	28.267	25.684
Rashodi od kamata i slični rashodi	8	(5.624)	(7.695)	(5.621)	(7.698)
Neto prihod od kamata		22.643	17.989	22.646	17.986
Prihodi od naknada i provizija	9	12.850	11.215	12.850	11.215
Rashodi od naknada i provizija		(3.598)	(3.230)	(3.598)	(3.230)
Neto prihod od naknada i provizija		9.252	7.985	9.252	7.985
Prihod od dividendi		16	35	812	35
Neto dobit iz finansijskog poslovanja	10	1.764	884	1.759	940
Naplaćena otpisana potraživanja		3.501	3.692	3.501	3.692
Ostali poslovni prihodi	11	4.070	2.926	3.246	2.101
Prihod iz redovnog poslovanja		41.246	33.511	41.216	32.739
Troškovi zaposlenih	12	(16.216)	(16.663)	(16.006)	(16.435)
Opći i administrativni troškovi	13	(19.521)	(41.919)	(19.272)	(41.723)
Amortizacija	22, 23, 24	(1.840)	(2.622)	(1.818)	(2.597)
Rashodi iz redovnog poslovanja		(37.577)	(61.204)	(37.096)	(60.755)
Dobit / (gubitak) prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit		3.669	(27.693)	4.120	(28.016)
Otpuštanja umanjenja / (umanjenja) vrijednosti i rezervisanja, neto	14	1.923	(9.613)	1.129	(9.613)
DOBIT / (GUBITAK) PRIJE POREZA NA DOBIT		5.592	(37.306)	5.249	(37.629)
Porez na dobit	15	(35)	(34)	-	-
NETO DOBIT / (GUBITAK) TEKUĆE GODINE		5.557	(37.340)	5.249	(37.629)
Osnovni dobitak / (gubitak) po dionici (KM)	35	10,44	(70,12)	9,86	(70,66)

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

	Napomene	GRUPA		BANKA	
		2017.	2016.	2017.	2016.
Dobit / (gubitak) za godinu		5.557	(37.340)	5.249	(37.629)
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>					
Neto promjena u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od realizovanih iznosa Odgođeni porez na finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju	15	1.646	1.231	1.646	1.251
Ukupna sveobuhvatna dobit / (gubitak) za godinu		7.039	(36.235)	6.731	(36.504)

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

	Napomene	GRUPA		BANKA	
		2017.	2016.	2017.	2016.
IMOVINA					
Novac i sredstva kod banaka	16	143.495	163.369	143.495	163.369
Obavezna rezerva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine	17	63.576	59.783	63.576	59.783
Plasmani kod drugih banaka	18	13.953	26.933	13.953	26.933
Krediti i avansi klijentima	19	453.273	371.663	453.273	371.663
Imovina namijenjena prodaji	20	4.771	-	4.771	-
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	21	163.685	171.510	163.564	171.394
Ulaganja u podružnice	22	-	-	855	2.711
Nekretnine i oprema	23	18.751	26.577	18.467	26.276
Nematerijalna imovina	24	2.270	827	2.270	827
Ulaganja u nekretnine	25	-	468	-	468
Preplaćeni porez na dobit		1.783	1.783	1.783	1.783
Ostala imovina	26	26.422	21.427	26.350	21.329
Ukupna imovina		891.979	844.340	892.357	846.536
OBAVEZE					
Obaveze prema drugim bankama	27	5.211	5.524	5.211	5.524
Obaveze prema klijentima	28	643.258	598.354	643.733	600.319
Rezervisanja	29	16.680	20.920	16.647	20.869
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	30	1.870	1.588	1.870	1.588
Ostale obaveze	31	12.993	13.026	12.849	12.920
Ukupne obaveze		680.012	639.412	680.310	641.220
VLASNIČKI KAPITAL					
Dionički kapital	32	100.403	100.403	100.403	100.403
Rezerve	32	65	7.864	-	7.799
Regulatorne rezerve	32	133.391	133.391	133.391	133.391
Rezerve fer vrijednosti		2.834	1.352	2.834	1.352
Zadržani gubitak		(24.726)	(38.082)	(24.581)	(37.629)
Ukupno vlasnički kapital		211.967	204.928	212.047	205.316
UKUPNO OBAVEZE I VLASNIČKI KAPITAL		891.979	844.340	892.357	846.536

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Potpisali u ime Addiko Bank d.d. Sarajevo, Sarajevo, dana 20. marta 2018. godine:

Sanela Pašić
Predsjednik Uprave

Belma Sekavić-Bandić
Član Uprave

GRUPA	Dionički kapital	Rezerve	Regulatorne rezerve	Rezerva fer vrijednosti	Akumulirani gubitak	Ukupno
31. decembar 2015.	100.403	46.070	133.391	247	(91.756)	188.355
Neto gubitak za 2016. godinu	-	-	-	-	(37.340)	(37.340)
Ostala sveobuhvatna dobit						
Neto promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od realizovanih iznosa	-	-	-	1.231	-	1.231
Neto promjena odgođenih poreza	-	-	-	(126)	-	(126)
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	1.105	-	1.105
Ukupno sveobuhvatni gubitak				1.105	(37.340)	(36.235)
Transakcije sa vlasnikom						
Povećanje kapitala	-	52.808	-	-	-	52.808
Pokriće gubitka	-	(91.014)	-	-	91.014	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Ukupno transakcije sa vlasnikom	-	(38.206)	-	-	91.014	52.808
31. decembar 2016.	100.403	7.864	133.391	1.352	(38.082)	204.928
Neto dobit za 2017. godinu	-	-	-	-	5.557	5.557
Ostala sveobuhvatna dobit						
Neto promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od realizovanih iznosa	-	-	-	1.646	-	1.646
Neto promjena odgođenih poreza	-	-	-	(164)	-	(164)
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	1.482	-	1.482
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	1.482	5.557	7.039
Transakcije sa vlasnikom						
Pokriće gubitka	-	(7.799)	-	-	7.799	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Ukupno transakcije sa vlasnikom	-	(7.799)	-	-	7.799	-
31. decembar 2017.	100.403	65	133.391	2.834	(24.726)	211.967

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BANKA	Dionički kapital	Rezerve	Regulatorne rezerve	Rezerva fer vrijednosti	Akumulirani gubitak	Ukupno
31. decembar 2015.	100.403	46.005	133.391	227	(91.014)	189.012
Neto gubitak za 2016. godinu	-	-	-	-	(37.629)	(37.629)
Ostala sveobuhvatna dobit						
Neto promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od realizovanih iznosa	-	-	-	1.251	-	1.251
Neto promjena odgođenih poreza	-	-	-	(126)	-	(126)
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	1.125	-	1.125
Ukupno sveobuhvatni gubitak	-	-	-	1.125	(37.629)	(36.504)
Transakcije sa vlasnikom						
Povećanje kapitala	-	52.808	-	-	-	52.808
Pokriće gubitka	-	(91.014)	-	-	91.014	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Ukupno transakcije sa vlasnikom	-	(38.206)	-	-	91.014	52.808
31. decembar 2016.	100.403	7.799	133.391	1.352	(37.629)	205.316
Neto dobit za 2017. godinu	-	-	-	-	5.249	5.249
Ostala sveobuhvatna dobit						
Neto promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od realizovanih iznosa	-	-	-	1.646	-	1.646
Neto promjena odgođenih poreza	-	-	-	(164)	-	(164)
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	1.482	-	1.482
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	1.482	5.249	6.731
Transakcije sa vlasnikom						
Pokriće gubitka	-	(7.799)	-	-	7.799	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Ukupno transakcije sa vlasnikom	-	(7.799)	-	-	7.799	-
31. decembar 2017.	100.403	-	133.391	2.834	(24.581)	212.047

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Poslovne aktivnosti				
Dobit / (gubitak) prije poreza na dobit	5.592	(37.306)	5.249	(37.629)
<i>Uskladenja neto gubitka sa neto novcem od poslovnih aktivnosti:</i>				
Amortizacija	1.840	2.622	1.818	2.597
(Otpuštanje) / gubici od umanjenja vrijednosti i rezervisanja, neto	(1.923)	9.613	(1.129)	9.613
Rezervisanja za primanja uposlenika	336	250	336	236
Rezervisanja za restrukturiranje	61	1.922	61	1.922
Obračunati troškovi	3.291	3.663	3.291	3.663
(Dobitak) / gubitak od prodaje materijalne i nematerijalne imovine	(432)	48	(432)	48
Gubitak od prodaje imovine raspoložive za prodaju	(173)	206	(173)	206
Efekti promjena fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju	(270)	(87)	(265)	(143)
Prihod od dividendi priznat u izvještaju o bilansu uspjeha	(16)	(35)	(812)	(35)
Usklađivanja kursnih razlika	602	(350)	602	(350)
Prihod od kamata od finansijske imovine raspoložive za prodaju priznat u izvještaju o bilansu uspjeha	(1.775)	(1.099)	(1.775)	(1.096)
Finansijski rashodi priznati u bilansu uspjeha	8	-	-	-
<i>Novčani tok prije promjena u operativnoj imovini i obavezama:</i>				
Neto povećanje obaveze rezerve kod Centralne banke Bosne i Hercegovine	(3.793)	(4.787)	(3.793)	(4.787)
Neto smanjenje plasmana kod drugih banaka, prije umanjenja vrijednosti	12.962	4.035	12.962	4.035
Neto povećanje kredita i avansa klijentima, prije umanjenja vrijednosti	(78.901)	(21.064)	(78.901)	(21.064)
Neto smanjenje rezervisanja	(5.381)	(1.225)	(5.363)	(1.228)
Neto povećanje ostale imovine, prije umanjenja vrijednosti	(5.331)	(11.902)	(5.334)	(11.853)
Neto smanjenje obaveza prema drugim bankama	(313)	(61.537)	(313)	(61.537)
Neto povećanje obaveza prema klijentima	44.904	76.388	43.414	76.757
Neto smanjenje ostalih obaveza	(3.489)	(3.839)	(3.526)	(3.836)
Plaćeni porez na dobit	(11)	-	-	-
Plaćena kamata	(8)	-	-	-
Neto novac korišten u poslovnim aktivnostima	(32.220)	(44.484)	(34.083)	(44.481)
Uлагаčke aktivnosti				
Neto povećanje materijalne i nematerijalne imovine	(3.254)	(1.720)	(3.249)	(1.720)
(Smanjenje) / povećanje finansijske imovine raspoložive za prodaju	9.700	(56.095)	9.700	(56.095)
Primici od prodaje udjela u podružnicu	-	-	1.062	-
Primici od prodaje materijalne i nematerijalne imovine	3.895	274	3.895	274
Primljene dividende	16	35	812	35
Primici od kamata od finansijske imovine raspoložive za prodaju	1.989	1.110	1.989	1.107
Neto novac ostvaren / (korišten) u ulagačkim aktivnostima	12.346	(56.396)	14.209	(56.399)
Finansijske aktivnosti				
Povećanje kapitalnih rezervi	-	52.808	-	52.808
Neto novac ostvaren u finansijskim aktivnostima	-	52.808	-	52.808
Neto smanjenje novca i sredstava kod banaka	(19.874)	(48.072)	(19.874)	(48.072)
Novac i sredstva kod banaka na početku godine	163.369	211.441	163.369	211.441
Novac i sredstva kod banaka na kraju godine	143.495	163.369	143.495	163.369

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. OPĆI PODACI

Historijat i osnivanje

Addiko bank d.d. Sarajevo (u dalnjem tekstu: "Banka") je dobila odobrenje Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine koje je izdano na dan 17. januara 2000. godine i Banka je registrovana kod Županijskog suda u Mostaru 21. januara 2000. godine.

Banka je 31. oktobra 2016. promjenila naziv iz Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. Mostar u Addiko Bank d.d. Sarajevo, kao i sjedište Banke sa adresu u Mostaru, Kneza Branimira 2b na novu adresu Trg solidarnosti 12, Sarajevo. Banka obavlja svoje posovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine preko Centrale u Sarajevu, 38 poslovica u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Banka je registrovana u Federaciji Bosne i Hercegovine za obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, u skladu sa propisima Federacije Bosne i Hercegovine.

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austrija, dok su krajnji vlasnici Advent International Corporation, Sjedinjene Američke Države i Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD).

Banka je 100%-tni vlasnik društva Addiko Invest d.o.o. Mostar, koje zajedno sa Bankom čini Grupu. Društvo je zaduženo za osnivanje i upravljanje investicijskim fondovima: Investicijski fond CROBIH Fond d.d. Mostar ("IF CROBIH"), Otvoreni investicijski fond Addiko BH Equity, Investicijski fond Fortuna Fond d.d. Cazin i OIF Kapital.

2. OSNOVE PRIPREME

a) Izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI") koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde.

Ovi finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Banke dana 20. marta 2018 godine za podnošenje Nadzornom odboru na usvajanje.

b) Osnova mjerena

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su na principu historijskog troška, s izuzetkom finansijske imovine i obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i dužničkih vrijednosnica raspoloživih za prodaju koji se vode po fer vrijednosti.

c) Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji predstavljeni su u konvertibilnim markama (KM), obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja Banke. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM).

d) Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i prepostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika, te objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane prepostavke redovno se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima ako utječu i na njih.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

d) Korištenje procjena i prosudbi (nastavak)

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosudbama u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji utjecaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima objavljene su u Napomeni 4.

e) Vremenska neograničenost poslovanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u predvidljivoj budućnosti.

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka je iskazala pokazatelj adekvatnosti kapitala u visini od 13,2% (na 31. decembar 2016.: 16%), što je iznad propisanog limita od 12%. S obzirom na kapitalnu i likvidnosnu poziciju Banke na dan 31. decembra 2017. godine, kao i činjenicu da se transakcija prodaje Addiko Grupe završila, Uprava je zaključila da ovi finansijski izvještaji mogu biti sačinjeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će Grupa i Banka nastaviti poslovati u predvidljivoj budućnosti.

f) Standardi i tumačenja na snazi u tekućem razdoblju

Slijedeće izmjene postojećih standarda, izdatih od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekuće razdoblje:

- Izmjene MRS 7: "Izvještaj o novčanim tokovima" - Inicijativa za objavljanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2017.);
- Izmjene MRS 12: "Porez na dobit" - Priznavanje odgođene porezne imovine od nerealiziranih gubitaka (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2017.);
- Izmjene MSFI 12 uslijed "Poboljšanja MSFI-a (ciklus 2014.-2016.)" koja su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28) prvenstveno kroz otklanjanje nekonzistentnosti i račišćavanje teksta (izmjene za MSFI 12 će biti na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2017.).

Usvajanje spomenutih izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvoj promjeni računovodstvenih politika Banke.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

f) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a nisu još usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi i tumačenja standarda su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (na snazi za godišnje periode koja počinju na ili nakon 1. januara 2018.);
- MSFI 15: "Prihodi iz ugovora s kupcima" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018.);
- MSFI 16: "Najmovi" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- MSFI 17: "Ugovori o osiguranju" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021.);
- Izmjene MSFI 2: "Plaćanje temeljeno na dionicama" - Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanja temeljenih na dionicama (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018.);
- Izmjene MSFI 4: "Ugovori o osiguranju" - Primjena MSFI 9: "Finansijski instrumenti" s MSFI 4: "Ugovori o osiguranju" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. ili kad MSFI 9: "Finansijski instrumenti" bude primijenjen prvi put);
- Izmjene MSFI 10: "Konsolidovani finansijski izvještaji" i MRS 28: "Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate" - Prodaja ili kompenzacija imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata (stupanje na snagu odgođeno na neodređeni period dok se ne zaključi istraživački projekt o metodi udjela);
- Izmjene MRS 28: "Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate" - Dugoročni interesi u pridruženim društvima i zajedničkim poduhvatima (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- Izmjene MRS 40: "Ulaganja u nekretnine" - Prijenosi ulaganja u nekretnine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018.);
- Izmjene MSFI 1 i MRS 28 uslijed: "Poboljšanja MSFI-a (ciklus 2014.-2016.)" koja su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28) prvenstveno kroz oticanje nekonzistentnosti i raščišćavanje teksta (izmjene za MSFI 1 i MRS 28 će biti na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018.);
- Izmjene različitih standarda uslijed "Poboljšanja MSFI-a (ciklus 2015.-2017.)" koja su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23) prvenstveno kroz oticanje nekonzistentnosti i raščišćavanje teksta (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- IFRIC 22: "Transakcije u stranim valutama i razmatranje pretplata" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018.);
- IFRIC 23: "Nesigurnosti u poreznom tretmanu" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.).

Banka je izabrala da ne usvoji ove standarde, izmjene i tumačenje prije nego oni stupe na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati materijalan utjecaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene, osim MSFI 9: „Finansijski instrumenti“.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

g) MSFI 9: "Finansijski instrumenti"

Efekti prve primjene MSFI 9

U julu 2014. godine, IASB je objavio konačnu verziju Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9 „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“), koji je obavezan za izvještajne periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine. Zahtjevi MSFI 9 predstavljaju značajnu promjenu u odnosu na MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje“. Novi standard donosi značajne izmjene u računovodstvu finansijske imovine i određenim aspektima računovodstva finansijskih obaveza.

Klasifikacija i mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Sa MSFI 9 se uspostavljaju tri glavne kategorije klasifikacije finansijske imovine: mjerjenje po amortizovanom trošku (eng. at amortized cost), po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. fair value through other comprehensive income - FVOCI) i po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (eng. fair value through profit and loss - FVTPL). Postojeće kategorije prema MRS 39 - koje se drže do dospjeća, krediti i potraživanja i raspoložive za prodaju - više ne postoje.

Pri početnom priznavanju, finansijska imovina se klasificira u jednu od kategorija, a osnova ove klasifikacije zavisi od poslovnog modela subjekta i ugovorenih karakteristika novčanih tokova finansijske imovine.

Procjena poslovnog modela

Banka je 2017. godine izvršila procjenu poslovnih modela za sve segmente i uspostavila dokumentaciju uključujući politike i ciljeve za svaki relevantni portfolio, jer to najbolje odražava način na koji se upravlja poslovanjem i informacije se pružaju upravi. Informacije koje su uzete u obzir uključuju:

- Navedene politike i ciljeve za portfolio i rad po tim politikama u praksi, uključujući i da li je strategija Uprave usmjerena na zarađivanje ugovorenih prihoda od kamata, zadržavajući određeni profil kamatne stope, uskladjujući trajanje finansijske imovine sa trajanjem obaveza kojima se finansira ta imovina ili ostvarujući novčane tokove putem prodaje imovine
- Kako se procjenjuje rad/uspešnost portfolija i kako se o tome obavještava Uprava
- Rizici koji utiču na rad poslovnog modela (i finansijske imovine u okviru tog poslovnog modela) i kako se upravlja tim rizicima
- Šta je cilj poslovnog modela - npr. da li se novčani tok zasniva na prodaji imovine po fer vrijednosti kojom se upravlja ili ugovorenim novčanim tokovima
- Učestalost, obim i vrijeme prodaje u prethodnim periodima, razloge za takvu prodaju i očekivanja o budućoj aktivnosti prodaje. Informacije o aktivnostima prodaje se smatraju dijelom cjelokupne procjene o postizanju navedenog cilja Banke za upravljanje finansijskom imovinom i načinu ostvarivanja novčanih tokova.

Karakteristike ugovorenih novčanih tokova

Za procjenu da li su ugovorni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamate, "glavnica" se definije kao fer vrijednost finansijske imovine od početnog priznanja. "Kamata" se definije kao naknada za vremensku vrijednost novca, za kreditni rizik povezan sa iznosom glavnice koji je neizmiren tokom određenog vremenskog perioda, kao i za ostale osnovne rizike i troškove kreditnog posla (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitna marža.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

g) MSFI 9: "Finansijski instrumenti"

Karakteristike ugovorenih novčanih tokova (nastavak)

Prilikom procjene da li su ugovoreni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata (eng. "SPPI"), Banka je razmatrala ugovorene uslove instrumenta i analizirala postojeći portfolio na osnovu kontrolne liste za kriterijume isključivog plaćanja glavnice i kamata. Ovo uključuje procjenu da li finansijska imovina sadrži ugovoreni rok koji bi mogao da promjeni vremenski period ili iznos ugovorenih novčanih tokova poput onih da ne ispunjava ovaj uslov, s obzirom na sljedeće: potencijalne dogadaje koji bi promjenili iznos ili vremenski okvir novčanih tokova, djelovanje poluge, uslovi prijevremenog plaćanja i produženja roka, uslovi koji ograničavaju potraživanje Banke na novčane tokove od određene imovine i mogućnosti koje mijenjaju naknadu za vremensku vrijednost novca.

Na osnovu poslovnog modela subjekta i karakteristika ugovornih novčanih tokova, MSFI 9 definiše sljedeće glavne kategorije klasifikacije:

- Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku samo ako je cilj poslovnog modela subjekta da drži finansijsku imovinu, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnicu ("SPPI kriterij").
- Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVOCI), ako se imovina drži u poslovnom modelu u kojem se imovina drži i da bi se naplatili ugovoreni novčani tokovi i da bi se imovina prodala, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnicu (jednostavna karakteristika zajma).
- Finansijska imovina koja ne ispunjava ove kriterijume se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (eng. FVTPL). Pored toga, ugrađeni derivati više neće biti odvojeni od osnovnih ugovora o finansijskoj imovini. Finansijski instrument se procjenjuje u cijelini i mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Za ulaganja u vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, subjekti mogu pri početnom priznavanju neopozivo odabratи da klasifikuju instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVOCI), pri čemu se sve naknadne promjene u fer vrijednosti priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (eng. OCI). Ovaj izbor se može napraviti za svaku investiciju posebno.

U skladu sa MSFI 9, ugrađeni derivati više neće biti odvojeni od osnovnih ugovora o finansijskoj imovini. Finansijski instrument se procjenjuje u cijelini i mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Zahtjevi za klasifikaciju i mjerjenje za finansijske obaveze samo su neznačajno izmijenjeni u odnosu na MRS 39. Izmjene fer vrijednosti obaveza koje proizilaze iz izmjena sopstvenog kreditnog rizika obaveze priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a preostali iznos promjene fer vrijednosti se prikazuje u dobiti ili gubitku.

Umanjenje vrijednosti

MSFI 9 zamjenjuje model "nastalih gubitaka" u MRS 39 sa naprednim modelom "očekivanog kreditnog gubitka" (eng. expected credit loss - ECL). Očekivani kreditni gubitak se u osnovi definije kao razlika između novčanih tokova koji dospijevaju prema banci u skladu sa ugovorenim uslovima finansijskog instrumenta i novčanih tokova čiji priliv banka očekuje (imajući u vidu vjerovatnoće neplaćanja/neispunjerenja ugovorenih obaveza i očekivanih povrata).

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

g) MSFI 9: "Finansijski instrumenti"

Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Za ovo će biti potrebno procjena o tome kako promjene u ekonomskim faktorima utiču na očekivane kreditne gubitke (eng. ECLs), koji se određuje po osnovu ponderisane vjerovatnoće.

Novi model umanjenja vrijednosti se odnosi na sljedeće finansijske instrumente koji se ne mijere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:

- finansijska imovina koja su dužnički instrumenti;
- potraživanja od zakupa; i
- potencijalne kreditne obaveze i ugovori o izdатoj finansijskoj garanciji (ranije se umanjenje vrijednosti mjerilo u skladu sa MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“).

U skladu sa MSFI 9, ne priznaje se gubitak umanjenja vrijednosti po ulaganjima u vlasničke instrumente.

MSFI 9 zahtijeva da se priznaju rezervisanja za umanjenje vrijednosti (eng. loss allowance) u iznosu jednakim ili 12-mjesečnim očekivanim kreditnim gubicima ili očekivanim kreditnim gubicima tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta. Očekivani kreditni gubici tokom perioda trajanja imovine predstavljaju očekivane kreditne gubitke proistekle iz svih mogućih događaja neplaćanja (eng. default) tokom perioda trajanja nekog finansijskog instrumenta, dok su 12-mjesečni očekivani kreditni gubici dio očekivanih kreditnih gubitaka koji proizilaze iz događaja neplaćanja koja mogu dà se dese u roku od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma. Primjenjivaće se mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka tokom perioda trajanja ako je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika finansijske imovine na izvještajni datum od početnog priznanja. Subjekat može da ustanovi da nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika finansijske imovine ukoliko je imovina imala mali kreditni rizik na izvještajni datum.

Zahtjevi za umanjenje vrijednosti prema MSFI 9 su složeni i od rukovodstva zahtijevaju prosuđivanje, procjenu i pretpostavke, naročito u sljedećim područjima, o kojima se detaljno govorи u nastavku:

- procjena da li se kreditni rizik instrumenta značajno povećao od početnog priznavanja; i
- uvrštavanje informacija o budućim događajima u mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka.

Mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka

Očekivani kreditni gubici predstavljaju procjenu kreditnih gubitaka na osnovu vjerovatnoće i mjere se kako slijedi:

- Finansijska imovina koja na izvještajni datum nije umanjena za kreditne gubitke: sadašnja vrijednosti svih manjkova novca - tj, razlika između novčanih tokova koji subjektu dospijevaju u skladu sa ugovorom i novčаниh tokova čiji priliv Banka očekuje;
- Finansijska imovina koja je na izvještajni datum umanjena za kreditne gubitke: razlika između bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

g) MSFI 9: "Finansijski instrumenti"

Definicija neplaćanja (neispunjena ugovornih obaveza)

U skladu sa MSFI 9, Banka će smatrati da je finansijska imovina u defaultu, odnosno da se ne ispunjavaju ugovorene obaveze plaćanja kada:

- je vjerovatno da dužnik neće u potpunosti platiti svoje kreditne obaveze Banci, bez preduzimanja mjera od strane Banke poput izvršenja obezbjeđenja (ukoliko ga ima); ili
- je dužnik više od 90 dana u kašnjenju u pogledu ispunjavanja materijalno značajne obaveze prema Banci po osnovu kredita. Prekoračenja se smatraju dospjelim kada klijent prekriši/premaši odobreni limit (ograničenje) ili mu je odobren limit koji je niži od tekućeg neplaćenog iznosa.

Ova definicija je u velikoj mjeri u skladu sa definicijom koja će se koristiti za regulatorne svrhe (vidi Napomenu 3 s). Prilikom procjene da li je dužnik u default-u, Banka će u obzir uzeti sljedeće indikatore:

- kvalitativni: npr. kršenje ugovorenih odredbi;
- kvantitativni: npr. status kašnjenja u plaćanju i neplaćanje druge obaveze istog klijenta prema Banci; i
- na osnovu interna razrađenih podataka i onih dobijenih iz eksternih izvora.

Podaci (eng. inputs) u procjeni da li je finansijski instrument u default-u i njihov značaj mogu se vremenom razlikovati kako bi se odrazile promjene u okolnostima.

Značajno povećanje kreditnog rizika

U skladu sa MSFI 9, u određivanju da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika (odnosno, rizika od neplaćanja obaveza) po finansijskom instrumentu od početnog priznavanja, Banka će uzimati u obzir razumne i zasnovane podatke relevantne i dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora, uključujući kvantitativne i kvalitativne podatke i analizu koja se zasniva na historijskom iskustvu Banke tamo gdje je to moguće, stručnu procjenu kreditnog posla i budućim događajima.

Banka će prvenstveno utvrditi da li je došlo do značajnog porasta kreditnog rizika za određenu izloženost poređenjem jednogodišnje vjerovatnoće neplaćanja (eng. probability of default - PD) na datum izvještavanja; sa jednogodišnjom vjerovatnoćom neplaćanja (eng. PD) koja je procijenjena po početnom priznavanju izloženosti.

Procjena da li je kreditni rizik značajno porastao od početnog priznavanja finansijskog instrumenta zahtjeva da se utvrdi datum početnog priznavanja instrumenta. Izmjena ugovorenih uslova finansijskog instrumenta takođe može uticati na ovu procjenu.

Ocjene kreditnog rizika - Banka će dodijeliti svaku izloženost jednoj od ocjena kreditnog rizika na osnovu različitih podataka za koje je utvrđeno da predviđaju rizik od neispunjerenja obaveza (eng. PD) i primjenjivaće iskustvenu kreditnu procjenu. Banka će koristiti ove ocjene u identifikaciji značajnog povećanja kreditnog rizika prema MSFI 9. Ocjene kreditnog rizika se definišu korištenjem kvalitativnih i kvantitativnih faktora koji ukazuju na rizik od neispunjerenja obaveza. Ovi faktori mogu se razlikovati u zavisnosti od prirode izloženosti i vrste dužnika. Ocjene kreditnog rizika su određene tako da ih rizik od nastanka neispunjerenja obaveza povećava kako se pogoršava kreditni rizik - na primjer, razlika u riziku od neispunjerenja obaveze između ocjena 1 i 2 je manja od razlike između ocjena 2 i 3 kreditnog rizika. Svaka izloženost će se pri početnom priznavanju dodijeliti jednoj od ocjena kreditnog rizika na osnovu dostupnih informacija o dužniku.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

g) MSFI 9: "Finansijski instrumenti"

Značajno povećanje kreditnog rizika (nastavak)

Izloženost će biti podvrgнутa stalnom praćenju, što može dovesti do toga da se izloženost pomjeri u drugu ocjenu kreditnog rizika.

Stvaranje pojmove strukture vjerovatnoće neplaćanja (eng. PD) - Ocjene kreditnog rizika će biti primarni doprinos u određivanju pojmove strukture vjerovatnoće neplaćanja po izloženosti (eng. PD for exposures). Banka će prikupljati podatke o radu i default-u o svojim izloženostima kreditnom riziku analiziranih prema nadležnostima, prema vrsti proizvoda i dužnika i prema ocjeni kreditnog rizika, kad god je to od značaja. Za neka portfolija se mogu koristiti i informacije nabavljene od eksternih kreditnih agencija. Banka će upotrebiti statističke modelle za analiziranje prikupljenih podataka i stvaranje procjena preostalog vijeka trajanja vjerovatnoće neplaćanja po izloženostima i kako se očekuje da će se oni mijenjati kao posljedica protoka vremena. Ova analiza će obuhvatiti identifikaciju i kalibraciju odnosa između izmjena u stopama neispunjjenja obaveza i izmjena u ključnim makroekonomskim faktorima, kao i detaljnu analizu uticaja određenih drugih faktora (npr forbearance experience) na rizik od neplaćanja.

Za većinu izloženosti, velika je vjerovatnoća da će ključni makroekonomski indikatori obuhvatiti rast BDP-a, stope nezaposlenosti i drugo. Više o pristupu Banke u vezi sa uvrštavanjem informacija o budućim događajima u ovu procjenu u nastavku.

Banka je uspostavila okvir koji uključuje i kvantitativne i kvalitativne podatke kako bi se utvrdilo da li je kreditni rizik po određenom finansijskom instrumentu značajno porastao od početnog priznavanja. Okvir se uskladjuje sa internim procesom upravljanja kreditnim rizikom Banke. Kriterijum za utvrđivanje da li je kreditni rizik značajno porastao će se razlikovati po portfolijima i obuhvataće zaštitu na osnovu isteka roka dospijeća.

Banka će smatrati da je kreditni rizik određene izloženosti znatno porastao od početnog priznavanja ako se, na osnovu kvantitativnog modeliranja Banke, utvrdi da je jednogodišnja vjerovatnoća povećana u apsolutnom rasponu od 4% do 5%, u zavisnosti od portfolija, od početnog priznavanja.

U određenim slučajevima, primjenjujući svoje stručno procjenjivanje po pitanju kreditnog posla i, tamo gdje je to moguće, relevantno historijsko iskustvo, Banka može da utvrdi da je po osnovu izloženosti došlo do značajnog porasta kreditnog rizika ako na to ukazuju posebni kvalitativni faktori, a ti indikatori ne mogu biti u potpunosti blagovremeno obuhvaćeni svojom kvantitativnom analizom. Kao povratni korak, i prema zahtjevu MSFI 9, Banka će pretpostaviti da do značajnog povećanja kreditnog rizika neće doći sve dok klijent po određenoj imovini ne kasni više od 30 dana sa plaćanjem obaveze. Banka će odrediti prekoračenja dospijeća (dane u kašnjenju) tako što će računati broj dana od najranijeg proteklog datuma dospijeća od kojeg nije bilo potpunog priliva uplate.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

g) MSFI 9: "Finansijski instrumenti"

Značajno povećanje kreditnog rizika (nastavak)

Banka ima za cilj da prati efektivnost kriterija koji se koriste za utvrđivanje značajnog povećanja kreditnog rizika putem redovnih revizija kako bi potvrdila da:

- je kriterijima moguće identifikovati značajno povećanje kreditnog rizika prije nego što izloženost dospije (uđe u default);
- kriteriji se ne usklađuju sa trenutkom odnosno, tačkom u vremenu kada je došlo do 30 dana prekoračenja dospijeća po imovini;
- prosječno vrijeme između utvrđivanja značajnog porasta kreditnog rizika i neispunjena obaveza se čini razumnim;
- izloženosti se generalno ne prenose direktno sa 12-mjesečnih mjerena očekivanih kreditnih gubitaka na imovinu umanjuju za kreditne gubitke; i
- nema neopravdane volatilnosti u rezervacijama za umanjenje vrijednosti iz prelaska sa 12-mjesečnih mjerena očekivanih kreditnih gubitaka i mjerena kreditnih gubitaka tokom trajanja imovine.

Podaci (inputi) u mjerenu očekivanih kreditnih gubitaka

Ključni podaci (inputi) u mjerenu očekivanih kreditnih gubitaka će vjerovatno biti sastavljeni od sljedećih varijabli:

- vjerovatnoča neplaćanja (eng. probability of default - PD);
- gubitak zbog neispunjena obaveza (eng. loss given default - LGD); i
- izloženost po neispunjenu obaveza (exposure at default - EAD).

Ovi parametri će biti izvedeni iz interna razvijenih statističkih modela, regulatornih vrijednosti kao i stručnog procjenjivanja. Oni će biti prilagođeni tako da odraze informacije o budućim događajima kao što je opisano u nastavku.

Procjene vjerovatnoće neplaćanja (eng. PD) su procjene na određeni datum, koji će se izračunati na osnovu statističkih modela rejtinga i procjeniti korištenjem alata za utvrđivanje rejtinga prilagođenih različitim kategorijama ugovornih strana i izloženosti. Ovi statistički modeli će se zasnivati na interna sastavljenim podacima koji sadrže i kvantitativne i kvalitativne faktore, bez obzira na to gdje su značajni. Tamo gdje je dostupno, mogu se koristiti i podaci dobiveni iz tržista/eksterni podaci. Ako ugovorna strana ili izloženost migriraju iz jedne u drugu klasu rejtinga, onda će to dovesti do promjene u procjeni vezane procjene vjerovatnoće neplaćanja (eng. PD). Dok se procjene vjerovatnoće zasnivaju na statističkim modelima, parametri rizika (LGD, CCF) oslanjaju se na regulatorne vrijednosti i/ili stručnu procjenu.

Informacije o budućim događajima

U skladu sa MSFI 9, Banka će uvrstiti informacije o budućim događajima u svoju procjenu o tome da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika po nekom instrumentu od početnog priznavanja i u svoje mjereno očekivanih kreditnih gubitaka. Banka će formulisati 'osnovni slučaj' stajališta budućeg pravca relevantnih ekonomskih varijabli i reprezentativni niz ostalih mogućih scenarija prognoze. Ovaj proces će obuhvatiti razvoj jednog ili više dodatnih ekonomskih scenarija i uzimaće u obzir relativne vjerovatnoće za svaki ishod.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

g) MSFI 9: "Finansijski instrumenti"

Informacije o budućim događajima (nastavak)

Osnovni slučaj će predstavljati najvjerojatniji ishod i biti usklađen sa informacijama koje koristi Banka u druge svrhe, kao što su strateško planiranje i planiranje budžeta. Drugi scenariji će predstavljati optimističnije i pesimističnije rezultate. Banka će periodično vršiti i stresno testiranje (eng. stress-testing) ekstremnijih šokova kako bi kalibrirala svoje određivanje ovih drugih reprezentativnih scenarija.

Banka je identifikovala i dokumentovala ključne pokretače kreditnog rizika za svaki portfolio finansijskih instrumenata i, koristeći analizu historijskih podataka, procijenila je odnose između makroekonomskih varijabli i kreditnog rizika. Ovi ključni pokretači uključuju u okviru drugih faktora i stope nezaposlenosti i prognoze BDP-a. Predviđene veze između ključnih indikatora i zateznih stopa na različita portfolija finansijske imovine su razvijene na osnovu analize historijskih podataka.

Prestanak priznavanja i modifikovanje ugovora

MSFI 9 obuhvata uslove MRS 39 za prestanak priznavanja finansijske imovine i finansijskih obaveza bez suštinskih izmjena.

Međutim, sadrži konkretnе smjernice za računovodstvo kada modifikacija finansijskog instrumenta koji se ne mjeri po fer vrijednosti na FVTPL-u ne dovodi do prestanka priznavanja. Prema MSFI 9, Banka će preračunati bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine tako što će diskontovati modifikovane ugovorene novčane tokove po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi i priznati bilo koje nastalo prilagođavanje kao dobitak ili gubitak modifikacija u dobiti ili gubitku. U skladu sa MRS 39, Banka ne priznaje dobitak ili gubitak u dobiti ili gubitku prilikom modifikacije finansijskih obaveza i finansijske imovine koja nije suočena finansijskim poteškoćama koja ne dovode do njihovog prestanka priznavanja. Banka očekuje nematerijalni uticaj usvajanja novih zahtjeva.

Uticaji na planiranje kapitala

Prema MSFI 9.7.2.15, nudi se odabir računovodstvene politike da se prethodni periodi izmjene ili da se priznaju uticaji od početne primjene MSFI 9 u početnom kapitalu sa 1. januarom 2018. godine. Banka ne prikazuje uporedne podatke izmijenjene i predstavlja jednokratni efekat kao smanjenje zadržane dobiti (povećanje akumuliranog gubitka) u iznosu od 18.899 hiljada KM. Ovaj efekat odnosi se na umanjenje vrijednosti.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

g) MSFI 9: "Finansijski instrumenti"

Uticaji od početne primjene

Novi standard će imati uticaja na klasifikaciju i mjerjenje finansijskih instrumenata koji se drže zaključno sa 1. januarom 2018. godine, kako slijedi:

- na osnovu dosadašnjih procjena, većinski dio kreditnog portfolia klasifikovanog kao krediti i potraživanja prema MRS 39 i dalje će biti mjereni po amortizovanim troškovima u skladu sa MSFI 9;
- finansijska imovina koja se drži za trgovanje će se dalje mjeriti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak;
- Banka je klasifikovala dužničke instrumente raspoložive za prodaju prema MRS 39. U okviru nove klasifikacije MSFI 9, ove dužničke instrumente će se mjeriti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI) jer se ta sredstva drže u poslovnom modelu čiji se cilj ostvaruje naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine.
- za vlasničke instrumente koji su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju u skladu sa MRS 39, Banka će iskoristiti opciju da ih neopozivo označi pri početnom priznavanju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI);

Nije bilo daljih značajnih izmjena u vezi sa klasifikacijom na osnovu kriterijuma poslovnog modela.

Što se tiče klasifikacije i mjerjenja finansijskih obaveza, nije bilo značajnijih uticaja na finansijske izvještaje Banke po osnovu novih propisa MSFI 9.

Prema MSFI 9.7.2.15, nudi se odabir računovodstvene politike da se prethodni periodi izmjene ili da se priznaju uticaji od početne primjene MSFI 9 u početnom kapitalu sa 1. januarom 2018. godine. Banka ne prikazuje uporedne podatke izmijenjene i predstavlja jednokratne efekat kao smanjenje ranije procijenjenih Posebnih rezervi za kreditne gubitke u iznosu od 18.899 hiljada KM. Ovaj efekat odnosi se na umanjenje vrijednosti.

Gore navedeni efekat treba posmatrati kao preliminarni, jer još nije završen kompletan rad na prelasku na MSFI 9. Konačni uticaj usvajanja MSFI 9 početkom 2018. godine može se promijeniti, jer:

- Banka prečišćava i dovršava svoj model za izračunavanje očekivanog kreditnog gubitka (eng. ECL)
- MSFI 9 će od Banke zahtijevati da revidira svoje računovodstvene procese i interne kontrole i ove izmjene još uvijek nisu u potpunosti završene
- Banka nije završila testiranje i procjenu kontrola svojih novih informacionih (IT) sistema i izmjene u okviru upravljanja
- Iako su se vršile paralelne radnje u drugoj polovini 2017. godine, novi sistemi i uspostavljene vezane kontrole nisu bili u funkciji neki duži period
- Nove računovodstvene politike, prepostavke, prosuđivanja i metode koje se primjenjuju za procjenu su podložne izmjenama sve dok Banka ne završi prve finansijske izvještaje, koji uključuju datum početne primjene.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

g) MSFI 9: "Finansijski instrumenti"

Primjena

Izmjene u računovodstvenim politikama uslijed usvajanja MSFI 9 generalno će se primjenjivati retrospektivno, osim u slučajevima opisanim u nastavku.

- Banka će iskoristiti prednost izuzetka da se uporedni podaci ne mijenjaju za prethodne periode vezano za izmjene klasifikacije i mjerena (uključujući umanjenje vrijednosti). Razlike u knjigovodstvenoj vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza koje proizilaze iz usvajanja MSFI 9 generalno će biti priznate kao smanjenje ranije formiranih Posebnih rezervi za kreditne gubitke od 1. januara 2018. godine.
- Sljedeće procjene moraju biti izvršene na osnovu činjenica i okolnosti koje postoje na dan početne primjene.
- Utvrđivanje poslovnog modela u okviru kojeg se drži finansijska imovina.
- Određivanje i ukidanje prethodnih oznaka određene finansijske imovine i finansijskih obaveza mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (eng. FVTPL).
- Određivanje ulaganja u vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVOCI).
- Za finansijsku obavezu označenu da se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (eng. FVTPL), utvrđivanje da li bi predstavljanje efekata izmjena u kreditnom riziku finansijske obaveze u ostalu sveobuhvatnu dobit stvorilo ili uvećalo računovodstvene neusklađenosti u dobiti ili gubitku.
- Ako dužnički instrumenti imaju mali kreditni rizik sa 1. januarom 2018. godine, onda će Banka utvrditi da se kreditni rizik na imovini nije značajno povećao od početnog priznavanja.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike navedene u nastavku dosljedno su primjenjivane za sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima.

a) **Osnove konsolidacije**

a) *Poslovne kombinacije*

Poslovne kombinacije obračunavaju se primjenom metode kupovine na datum kupovine, što je datum kad je došlo do prenosa kontrole na Grupu. Grupa kontrolira subjekt kada je izložena ili ima pravo na promjenjive povrate iz svoje povezanosti sa subjektom i kada ima mogućnost utjecati na te povrate kroz svoju moć nad subjektom. Prilikom preispitivanja zaključka o kontroli, Grupa je uzela u obzir strukturirane subjekte i subjekte čija su potraživanja klasificirana kao nenadoknadiva ili djelomično nadoknadiva, te je razmotrila utjecaj Grupe na donošenje ključnih odluka te izloženost Grupe promjenjivim povratima iz svoje povezanosti sa subjektom.

b) *Podružnice*

Finansijski izvještaji se pripremaju za Banku i Grupu. Finansijski izvještaji Grupe uključuju konsolidovane finansijske izvještaje Banke i društva Addiko Invest d.o.o. Mostar koje je pod njenom kontrolom (podružnice). Ulaganje u podružnicu iskazuje se po trošku ulaganja umanjenom za ispravku vrijednosti u odvojenim finansijskim izvještajima Banke.

Podružnice se konsoliduju od trenutka prenosa stvarne kontrole na Grupu, pa sve do prestanka kontrole odnosno njihove prodaje ili likvidacije. Sve transakcije između subjekata unutar Grupe, te sva stanja i nerealizovani dobici ili gubici koji proizilaze iz transakcija između subjekata unutar Grupe su eliminisani u pripremi konsolidovanih finansijskih izvještaja. Računovodstvene politike koje koriste povezana društva su izmijenjene gdje god je to bilo potrebno radi osiguranja dosljednosti s politikama koje primjenjuje Grupa.

c) *Transakcije koje se eliminisu prilikom konsolidacije*

Stanja i transakcije unutar Grupe, te nerealizovani prihodi i rashodi (s izuzetkom dobitaka ili gubitaka po osnovi kursnih razlika), koji proizlaze iz transakcija unutar grupe, eliminisu se prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izvještaja. Nerealizovani gubici se eliminisu na isti način kao i nerealizovani dobici, ali samo pod uslovom da nema dokaza o umanjenju vrijednosti.

b) **Ulaganja**

Podružnica je subjekt koji je pod kontrolom Banke. Kontrola se postiže na način da Banka ima moć učešća u odlukama o finansijskim i poslovnim politikama subjekta na način da ostvari koristi od poslovanja povezane osobe.

Ulaganja u podružnice u ovim finansijskim izvještajima vrednuju se po trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti pojedinačne investicije.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

c) Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha za obračunski period na koji se odnose metodom efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskonтуje procijenjene buduće novčane tokove finansijske imovine ili obaveza kroz očekivano trajanje finansijskog instrumenta (ili ako je prikladno kraći period) do njegove knjigovodstvene vrijednosti. Pri izračunu efektivne kamatne stope Banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove, ali ne i buduće kreditne gubitke.

Prihod od kamata se obustavlja priznavati za kredite u kašnjenju. Naplaćena obustavljena kamata se iskazuje kao prihod kada se naplati. Kamate na depozite se pripisuju glavnici ako je to ugovorom predviđeno.

d) Prihodi od upravljačke provizije

Prihodi se priznaju prilikom isporuke usluge ili prenosa vlasništva. Prihodi od kamata priznaju se po principu obračunatih kamata na osnovu nepodmirene glavnice i po efektivnim kamatnim stopama koje su u primjeni.

Grupa ostvaruje prihode od provizije za upravljanje fondom, koja je regulisana Zakonom o društвima za upravljanje fondovima i o investicijskim fondovima (koji je u januaru 2009. godine zamijenjen novim Zakonom o investicijskim fondovima) i Pravilnikom o vrednovanju i obračunu imovine investicijskih fondova („Službene novine Federacije BiH“, broj 42/09). Neto vrijednost Fonda utvrđuje Grupa, a obračun vrijednosti kontroliše i potvrđuje banka Depozitar.

U skladu sa Zakonom o investicijskim fondovima („Službene novine Federacije BiH“, broj 85/08, čl. 64.-66., koji je stupio na snagu 2. januara 2009. godine) upravljačka provizija se obračunava i isplaćuje u novcu, a zajedno sa svim drugim troškovima predviđenim prospektom i statutom može iznositi najviše do 3,5% prosječne neto godišnje vrijednosti imovine fonda.

e) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Naknade i provizije sastoje se uglavnom od provizija u domaćem i inostranom platnom prometu, te naknada za odobrenje kredita i drugih kreditnih instrumenata Banke.

Provizije od platnog prometa priznaju se u periodu u kojem su usluge pružene.

Naknade za odobrenje kredita se nakon odobrenja i povlačenja kreditnih sredstava odgađaju (zajedno s povezanim direktnim troškovima odobrenja) i priznaju kao usklađenje efektivnog prinosa na kredit tokom perioda kreditiranja.

f) Neto dobit iz finansijskog poslovanja

Neto dobit iz finansijskog poslovanja obuhvata neto dobitke i gubitke od trgovanja stranim valutama, kao i neto dobitke i gubitke iz preračuna monetarne imovine i obaveza denominiranih u stranoj valuti na datum izvještavanja.

g) Prihod od dividendi

Prihod od dividendi priznaje se u bilansu uspjeha u trenutku nastanka prava za primitak dividende.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

h) Najmovi

Grupa kao najmodavac

Najam kod kojeg Grupa i Banka kao najmodavac ne prenose suštinski sve rizike i koristi vezane uz vlasništvo uključuje se u materijalnu i nematerijalnu imovinu po trošku nabavke umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Prihod od najma imovine u operativnom najmu priznaje se u bilansu uspjeha po linearnej metodi tokom trajanja najma.

Grupa kao najmoprimac

Plaćanja na osnovu operativnog najma priznaju se u bilansu uspjeha linearnom metodom tokom trajanja najma.

i) Oporezivanje

Porezni rashod s aspekt poreza na dobit predstavlja zbirni iznos tekuće porezne obaveze i odgođenih poreza.

Tekuća porezna obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u bilansu uspjeha jer uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obaveza Banke izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum bilansa.

Odgođeni porez jeste iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat na osnovu razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilanske obaveze. Odgođene porezne obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na osnovu koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se na svaki datum bilansa i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dovoljan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela porezne imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođena porezna imovina i obaveze se ne diskontuju, te se klasificiraju kao dugoročna imovina i/ili obaveze u izvještaju o finansijskom položaju.

Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru kapitala. Odgođena porezna imovina i obaveze se prebijaju ako se odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista porezna vlast i ako Grupa i Banka namjeravaju podmiriti svoju tekuću poreznu imovinu i obaveze na neto osnovi.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

j) Finansijski instrumenti

Priznavanje

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Grupa i Banka postanu ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument.

Klasifikacija

Grupa i Banka klasificiraju svoje finansijske instrumente u sljedeće kategorije: dati krediti i potraživanja, finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, finansijska imovina raspoloživa za prodaju i ostale finansijske obaveze. Klasifikacija zavisi od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni. Uprava određuje klasifikaciju finansijskih instrumenata kod početnog priznavanja i preispituje tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

i) *Dati krediti i potraživanja*

Dati krediti i potraživanja su nederivativna finansijska imovina s fiksnim ili određenim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Dati krediti i potraživanja nastaju kada Banka odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima, te uključuju plasmane i date kredite drugim bankama, kredite i avanse klijentima i sredstva kod Centralne banke.

ii) *Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha*

Navedena kategorija ima dvije potkategorije: finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja (uključujući derivative) i oni koje je Uprava inicijalno rasporedila u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Finansijski instrument raspoređuje se u ovu kategoriju ukoliko je stečen ili nastao radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, u svrhu kratkoročnog stjecanja dobiti ili raspoređivanjem od strane uprave u ovu kategoriju.

Grupa raspoređuje finansijsku imovinu i obaveze u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kada:

- se imovinom i obavezama upravlja, procjenjuje ih, i o njoj interno izvještava po fer vrijednosti;
- raspoređivanje uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili
- imovina ili obaveze sadrže ugrađeni derivativ, koji znatno utječe na novčane tokove koji bi inače proizašli iz ugovora.

Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha uključuju derivative.

iii) *Finansijska imovina raspoloživa za prodaju*

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju je ona koja se namjerava držati neodređen vremenski period, koja se može prodati zbog potreba likvidnosti ili promjena kamata, kursa ili cijena kapitala. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje dužničke i vlasničke vrijednosne papire.

iv) *Ostale finansijske obaveze*

Ostale finansijske obaveze čine sve finansijske obaveze koje nisu vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i uključuju obaveze prema klijentima i obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

j) Finansijski instrumenti (nastavak)

iv) Ostale finansijske obaveze (nastavak)

Početno i naknadno mjerjenje

Dati krediti i potraživanja mjere se početno po fer vrijednosti i kasnije po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjenom za ispravku vrijednosti zbog umanjenja. Troškovi prema trećim stranama, kao što su tarife za osiguranje zajma, tretiraju se kao dio troška transakcije.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha početno se priznaje po fer vrijednosti, a transakcijski troškovi odmah terete bilans uspjeha. Nakon početnog priznavanja, Grupa vrednuje finansijske instrumente po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha po njihovoj fer vrijednosti, bez umanjenja za transakcijske troškove.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju se početno vrednuje po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci ili izdavanju finansijske imovine. Nakon inicijalnog vrednovanja sva finansijska imovina raspoloživa za prodaju iskazuje se po fer vrijednosti. Izuzetak su vlasničke vrijednosnice koje nemaju cijenu na aktivnom tržištu odnosno čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti i vrednuju se po trošku nabavke uvećanom za transakcijske troškove, umanjenom za eventualna umanjenja vrijednosti.

Ostale finansijske obaveze se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove. Ostale finansijske obaveze su naknadno mjerene po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Priznavanje dobitaka i gubitaka od naknadnog vrednovanja finansijskih instrumenata

Dobit i gubitak koji nastaju zbog promjena u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju se priznaju direktno kao kapital tj. revalorizovane rezerve sa izuzetkom gubitaka po ispravci vrijednosti, kamate obračunate po metodu efektivne kamatne stope, i dobitaka i gubitaka po osnovu razlika na monetarnim sredstvima, koji se priznaju u bilansu uspjeha. U slučaju prodaje sredstva ili je sredstvo amortizovano, kumulativna dobit ili gubitak koja je prethodno bila priznata kao revalorizaciona rezerva se uključuje u bilans uspjeha perioda.

Dividende po ovim sredstvima se priznaju u bilansu uspjeha kada Banka uspostavi pravo primanja uplate.

Prestanak priznavanja

Grupa prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Grupa ne prenese i zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva, i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Grupa nastavlja priznavati finansijsku imovinu.

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Banke otpuštene, otkazane ili istječu.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

j) Finansijski instrumenti (nastavak)

Reklasifikacija

Za derivative i finansijske instrumente koje je Uprava inicijalno rasporedila po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha nisu dozvoljeni prenosi u druge portfolije. Finansijsku imovinu koja se drži radi trgovanja moguće je reklassificirati iz ove kategorije u slučaju kada su zadovoljeni sljedeći uvjeti: promjena namjere stjecanja finansijske imovine, te nastanak izvanrednih okolnosti. U slučaju reklasifikacije, fer vrijednost na datum reklasifikacije postaje novi trošak odnosno amortizovani trošak. Reklassifikacija je moguća u portfolij raspoloživ za prodaju, portfolio koji se drži do dospijeća te, kredite i potraživanja. Prenosi iz drugih portfolija u portfolij po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha nisu dozvoljeni.

Finansijska imovina klasificirana kao raspoloživa za prodaju koja zadovoljava i definiciju kredita i potraživanja (da nije klasificirana kao raspoloživa za prodaju) može se reklassificirati iz kategorije raspoloživa za prodaju u kategoriju kredita i potraživanja ako subjekt ima namjeru i mogućnost držati finansijsku imovinu u doglednoj budućnosti ili do dospijeća. Za finansijsku imovinu reklassificiranu iz kategorije raspoloživa za prodaju, svi prethodni dobici ili gubici te imovine priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti će se amortizovati u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope do dospijeća.

Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u izvještaju o finansijskom položaju kada postoji zakonski provedivo pravo na prijeboj određenih iznosa i kada postoji namjera izravnjanja po neto principu, ili kada se realizacija imovine odnosno podmirivanje obaveza odvija istovremeno.

Prihodi i rashodi se iskazuju u neto iznosu samo ako je to dopušteno računovodstvenim standardima, ili za dobitke i gubitke nastale iz grupe sličnih transakcija, kao što su npr. aktivnosti trgovanja Grupe.

Mjerenje fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju sredstava ili koja bi se platila za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerjenja na glavnom, ili ako je to nemoguće, na najpovoljnijem tržištu kojem Grupa ima pristup na taj dan. Fer vrijednost obaveze izražava njen rizik neizvršavanja.

Fer vrijednosnica koje kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cijenama ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva (i tržište vrijednosnica koje ne kotiraju na berzi) nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost tehnikama procjene. Navedeno uključuje primjenu nedavnih transakcija između nezavisnih strana, pozivanje na druge instrumente koji su suštinski isti, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike vrednovanja.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

j) Finansijski instrumenti (nastavak)

Identifikacija i mjerjenje umanjenja vrijednosti finansijske imovine

i) Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku

Banka na svaki datum izvještavanja provjerava postoje li objektivni dokazi za umanjenje vrijednosti pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine priznaje se, ukoliko postoji objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti kao rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon početnog priznavanja imovine (događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti), te navedeni događaj (ili događaji) koji uzrokuje umanjenje vrijednosti ima utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove od finansijske imovine ili grupe finansijske imovine, koji se može pouzdano procijeniti.

Objektivni dokaz umanjenja vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine uključuje značajne finansijske poteškoće dužnika, nepodmirenje ili kašnjenje u plaćanju kamata ili glavnice, vjerovatnoća da će dužnik ući u stečajni postupak ili drugu finansijsku reorganizaciju i kad dostupni podaci ukazuju na mjerljivo smanjenje procijenjenih budućih novčanih tokova iz grupe finansijske imovine od njihovog početnog priznavanja, iako se smanjenje ne može identificirati za pojedinačnu finansijsku imovinu unutar Grupe.

Za finansijsku imovinu vrednovanu po amortizovanom trošku, Banka prvo provjerava postoje li objektivan dokaz za umanjenje vrijednosti pojedinačno, za finansijsku imovinu koja je pojedinačno značajna, ili grupno, za finansijsku imovinu koja nije pojedinačno značajna. U svrhu grupne procjene grupnog umanjenja vrijednosti, finansijska imovina se grupiše na osnovu sličnih obilježja kreditnog rizika.

Ukoliko postoji objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti, gubitak od umanjenja vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući očekivane buduće kreditne gubitke koji još nisu nastupili) diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom te finansijske imovine važećom u trenutku umanjenja vrijednosti imovine. Knjigovodstvena vrijednost imovine umanjuje se putem računa rezervacija za umanjenje vrijednosti, a iznos gubitka priznaje se u bilansu uspjeha.

Za individualno značajne kredite, iznos umanjenja vrijednosti se određuje na osnovu održivosti poslovnog plana klijenta, njegove sposobnosti da unaprijedi učinkovitost ukoliko nastupe finansijske poteškoće, postojanje druge finansijske podrške i ostvariva vrijednost kolateralna kao i vrijeme očekivanog novčanog priliva.

Umanjenje vrijednosti se utvrđuje grupno za kreditne gubitke koji nisu individualno značajni. Za ocjenu grupnog umanjenja vrijednosti Banka koristi statističke modele i historijske podatke o vjerovatnosti nastanka događaja koji uzrokuju umanjenje vrijednosti, vremenu potrebnom za oporavak, te ukupnom iznosu nastalog gubitka, prilagođene za procjenu uprave o tome jesu li tekući ekonomski i kreditni uvjeti takvi da je vjerovatno da će stvarni gubici biti veći ili manji od onih izračunatih na osnovu historijskih podataka.

Ukoliko se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja vrijednosti smanji i to smanjenje se može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon što je priznato umanjenje vrijednosti (kao što je poboljšanje kreditne sposobnosti dužnika), prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se poništava usklađenjem računa ispravke vrijednosti. Iznos poništenja priznaje se u bilansu uspjeha.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

j) Finansijski instrumenti (nastavak)

Identifikacija i mjerjenje umanjenja vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

i) Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku (nastavak)

Kada je kredit nenaplativ, otpisuje se u korist povezanog računa ispravke vrijednosti. Takvi krediti otpisuju se nakon što su poduzete sve neophodne aktivnosti i utvrđen iznos gubitka. Naknadno naplaćeni otpisani iznosi priznaju se kao ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti u bilansu uspjeha.

U skladu sa relevantnim propisima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Agencija" ili "FBA") Banca također računa i rezervacije u skladu sa tim propisima. Relevantni plasmani klasificiraju se u odgovarajuće skupine za potrebe Agencije u skladu sa navedenim propisima ovisno o daima kašnjenja, finansijskom položaju dužnika i instrumentima osiguranja, te rezervišu se u skladu sa propisanim postocima rezervisanja. Opća rezervacija se u skladu sa ovim propisima također obračunava po stopi od 2% na sve izloženosti koje nisu posebno umanjene.

Rezervisanja izračunata na način opisan u prethodnom paragrafu („FBA rezerve“) nisu priznata u ovim finansijskim izvještajima Banke. Ukoliko je umanjenje vrijednosti za potencijalne gubitke izračunato u skladu sa propisima Agencije veće od umanjenja vrijednosti izračunatog u skladu sa zahtjevima MSFI-a, navedena razlika prikazuje se kao usklađenje kod izračuna adekvatnosti kapitala na poziciji "Regulatorne rezerve".

ii) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Banka na svaki datum izvještavanja provjerava postoji li objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine. U slučaju vlasničkih ulaganja klasificiranih kao raspoloživi za prodaju, značajno ili produženo smanjenje fer vrijednosti ulaganja ispod troška stjecanja uzima se u obzir kod utvrđivanja je li vrijednost imovine umanjena.

Specifični finansijski instrumenti

i) Derativivni finansijski instrumenti

Banka koristi derivativne finansijske instrumente kako bi se na optimalan način zaštitala od izloženosti valutnom i riziku koji proizlazi iz poslovnih, finansijskih i ulagačkih aktivnosti. Banka ne drži niti izdaje derivativne finansijske instrumente u špekulativne svrhe. Računovodstvo zaštite od rizika se ne primjenjuje.

Derativivni finansijski instrumenti koji uključuju termske ugovore u stranoj valuti, inicijalno se priznaju u izvještaju o finansijskom položaju i naknadno mjere po fer vrijednosti. Fer vrijednosti se utvrđuju na osnovu modela koji koriste diskontovane novčane tokove.

Svi derivativi klasificiraju se kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ukoliko je njihova fer vrijednost pozitivna, odnosno kao finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako je njihova fer vrijednost negativna.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

j) Finansijski instrumenti (nastavak)

Specifični finansijski instrumenti (nastavak)

ii) Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti obuhvataju gotovinu, raspoloživa sredstva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine („CBBH“) i stanja na žiro računima kod drugih banaka. Novac i novčani ekvivalenti isključuju obaveznu minimalnu rezervu kod Centralne banke, budući da sredstva obavezne rezerve nisu na raspolaganju Banci u njenom svakodnevnom poslovanju. Obavezna minimalna rezerva kod CBBH je iznos koji su obavezne izdvajati sve poslovne banke koje imaju dozvolu za rad u Bosni i Hercegovini.

iii) Plasmani bankama i obavezna rezerva kod Centralne banke

Plasmani bankama i obavezna rezerva kod Centralne banke klasificirani su kao dati krediti i potraživanja i vrednuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

k) Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali. Naknadni troškovi se uključuju u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se priznaju kao posebna imovina, samo u onim slučajevima kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od te imovine i ako se njena vrijednost može pouzdano utvrditi. Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili otuđenja dugotrajne materijalne imovine iskazuju se u bilansu uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Nekretnine u izgradnji iskazane su po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja. Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava linearnom metodom na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, koji je kako slijedi:

	2016.	2017.
Zgrade	2%	2%
Uredska oprema	10-33,3%	10-33,3%
Vozila	20%	20%
Ulaganja u tuđu imovinu	20%	20%

Ulaganja u tuđu imovinu kapitalizuju se i amortizuju linearnom metodom ili tokom njihovog vijeka upotrebe ili tokom perioda najma, ovisno o tome šta je kraće. Dobici i gubici po osnovu otuđenja imovine utvrđuju se kao razlika novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru prihoda ili rashoda od prodaje nekretnina i opreme.

Banka pregleda procijenjeni vijek trajanja nekretnina i opreme na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda. Tokom 2017. godine nije bilo promjene životnog vijeka dugotrajne imovine.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

I) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina početno se iskazuje po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata sve troškove koji su direktno vezani za nabavku imovine.

Amortizacija se obračunava na svu nematerijalnu imovinu, osim imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabavke imovine kroz njen procijenjeni vijek trajanja. Korištene su sljedeće stope amortizacije:

Softver	14,29% - 20%
---------	--------------

m) Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine obuhvataju ulaganja Grupe u nekretnine s namjerom ostvarivanja zarade od najamnine i/ili porasta tržišne vrijednosti, ali ne i ona ulaganja namijenjena prodaji u sklopu redovnog poslovanja, ulaganja koja se koriste u svrhu pružanja usluga ili u administrativne svrhe.

Ulaganja u nekretnine početno su iskazana po trošku nabavke uključujući transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, ulaganja u nekretnine vode se po trošku nabavke umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Ulaganja u nekretnine amortizuaju se linearnom metodom kroz period od 50 godina.

Ulaganja u nekretnine prestaju se priznavati prilikom otuđenja ili kod konačnog povlačenja ulaganja u nekretnine iz upotrebe kada se ne očekuju bilo kakve buduće ekonomske koristi od otuđenja. Dobici i gubici od povlačenja ili otuđenja ulaganja u nekretnine priznaju se u bilansu uspjeha u periodu povlačenja ili otuđenja.

n) Stečena materijalna imovina

Grupa povremeno preuzima nekretnine i pokretnine u zamjenu za podmirivanje svojih potraživanja po kreditima i potraživanjima.

U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom ("MRS") 2: "Zalihe" takve nekretnine inicijalno se priznaju po trošku stjecanja. Nakon početnog priznavanja ova imovina se iskazuje po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti - nabavnoj vrijednosti ili neto ostvarivoj vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u svim slučajevima kada je knjigovodstvena vrijednost imovine veća od njene neto ostvarive vrijednosti. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u bilansu uspjeha tekuće godine.

Dobici i gubici od prodaje priznaju se u bilansu uspjeha tekuće godine.

o) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju Banka preispituje postojanje naznaka za umanjenje te preispituje knjigovodstvene iznose svoje ostale imovine da bi utvrdila postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Banka redovno vrši i preispitivanje preostalog vijeka trajanja imovine.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

o) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine (nastavak)

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, ovisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjeni nadoknadivi iznos imovine manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos te imovine umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako je predmetna imovina iskazano po revalorizovanom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos imovine povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa te imovine, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na toj imovini uslijed umanjenja vrijednosti.

Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetna imovina ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

p) Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

Banka vrši plaćanja obaveza u smislu poreza, doprinosa, kao i naknada po osnovu radnog odnosa u skladu sa kolektivnim ugovorima u Federaciji BiH, tj. naknade za topli obrok, prevoz, jednokratne naknade, i sl. Ovi troškovi su priznati u bilansu uspjeha u istom periodu kao i troškovi plata osoblja.

Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine za mirovine

U skladu sa važećim pravnim propisima, te odredbama Pravilnika o radu Banke, isplata otpremnina se vrši ovisno o vrsti prekida radnog odnosa i za slučajeve za koje je odredena isplata iste. U slučaju prestanka radnog odnosa zbog odlaska u mirovinu, Banka isplaćuje otpremninu u visini 6 neto individualnih plaća zaposlenika, a u slučaju prestanka radnog odnosa iz ekonomskih, tehničkih i organizacijskih razloga, zaposleniku se isplaćuje od 40%-70% iznosa individualne neto plaće koju je ostvarivao kod poslodavca za svaku godinu staža kod ovog poslodavca. Pored naprijed navedenih iznosa, dodatni iznos otpremnine može biti odobren od strane Uprave i Nadzornog odbora Banke, uzimajući u obzir okolnosti konkretnog slučaja.

Rezervisanja za otpremnine se zasnivaju na aktuarskim izvještajima i koriste se samo za što su namijenjeni. Na kraju svake godine vrše se provjere ispravnosti obračuna rezervisanja za otpremnine i prava po osnovu korištenja godišnjeg odmora.

U skladu sa izmjenama i dopunama Međunarodnog računovodstvenog standarda ("MRS") 19: "Primanja zaposlenih", promjena rezervisanja po osnovu otpremnina prikazuju se bilansu uspjeha u okviru „Troškova zaposlenih“ uz prepostavku da se ne odnose na aktuarske dobitke i gubitke, u protivnom isti se odmah iskazuju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti. Otpremnine koje dospijevaju u periodu dužem od 12 mjeseci nakon datuma bilansa svode se na sadašnju vrijednost.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

q) Preračunavanje stranih valuta

Poslovni događaji koji nisu iskazani u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan bilansa primjenom kursa važećeg na taj datum. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na dan bilansa. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u bilans uspjeha perioda.

Grupa i Banka vrednuju svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na dan izvještaja o finansijskom položaju. Kuresevi Centralne banke Bosne i Hercegovine za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi bilansa na izvještajne datume su kako slijedi:

31. decembar 2017.	1 EUR = 1,95583 KM	1 USD = 1,63081 KM
31. decembar 2016.	1 EUR = 1,95583 KM	1 USD = 1,85545 KM

r) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju ako Grupa i Banka trenutno imaju pravnu ili izvedenu obavezu kao posljedicu događaja iz prošlog perioda, ako postoji vjerovatnost da će Grupa i Banka morati podmiriti navedenu obavezu i ako pouzdano može biti određen iznos te obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procjena naknade koja je potrebna za podmirenje sadašnje obaveze na datum izvještajnog perioda, uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti obaveza. Gdje su rezervisanja mjerena pomoću novčanih tokova koji se procjenjuju za podmirenje sadašnjih obaveza, njihov knjigovodstveni iznos je sadašnja vrijednost tih novčanih tokova.

Rezervisanja treba iskoristavati samo za izdatke za koje su rezervisanja izvorno priznata. Kada više nije vjerojatno da će podmirivanje obaveza zahtijevati odliv resursa koji utjelovljuju ekonomski koristi, rezervisanje se otpušta.

s) Kapital i rezerve

Dionički kapital

Dionički kapital obuhvata uplaćene obične dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Rezerva za kreditne gubitke formirane iz dobiti

Rezerva za kreditne gubitke formirana iz dobiti predstavlja višak rezervisanja za umanjenje vrijednosti izračunate u skladu sa propisima Agencije u odnosu na umanjenje vrijednosti izračunate prema zahtjevima MSFI. Rezerva je objavljena direktno u kapitalu (kao rezerva koju nije moguće rasporediti) i do 2012. godine povećanje je bilo pokriveno prenosom iz zadržane dobiti, nakon odobrenja dioničara.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

s) Kapital i rezerve (nastavak)

Prije 2012. godine, potreba za prenos iz zadržane dobiti u predviđene rezerve u sklopu kapitala (regulatorne rezerve za kreditne gubitke) je izračunata za cijeli kreditni portfolij na neto osnovi, pri čemu su se uzimala u obzir oba slučaja, slučaj gdje je primjena propisa Agencije rezultirala većim rezervisanjima kao i slučaj gdje je primjena propisa Agencije rezultirala manjim rezervisanjima u odnosu na MSFI rezerve. Međutim, od 2012. godine, banke su obavezne da izračunaju iznos regulatornih rezervi za kreditne gubitke, uzimajući u obzir samo slučajevе gdje primjena propisa Agencije rezultira većim rezervisanjima. Retroaktivna primjena ove promjene u propisima Agencije nije potrebna. Na osnovu Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom i klasifikaciju aktive banaka donesene od strane Agencije u februaru 2013. godine, višak regulatornih rezervi se neće prikazivati kao kretanje rezervi u okviru kapitala, već će isključivo biti korišten prilikom izračuna adekvatnosti kapitala. Samim tim, rezerve prikazane u finansijskim izvještajima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2011. godine su ostale nepromjenjene do 31. decembra 2017. godine.

Dividende

Dividende na obične dionice priznaju se kao obaveza do isplate korisnicima u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Grupe i Banke.

t) Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Grupa sklapa ugovore kojima preuzima finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, neiskorištene kreditne okvire i limite po kreditnim karticama. Grupa navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju ako i kada iste postanu plative.

u) Sredstva u ime i na račun drugih osoba

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun pravnih osoba i građana. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke, te su stoga isključena iz njenog izvještaja o finansijskom položaju. Za pružene usluge Banka ostvaruje naknadu.

v) Izvještavanje po segmentima

Dužnički vrijednosni papiri ili dionice Banke nisu predmetom trgovanja na javnim tržištima i ovi finansijski izvještaji ne podliježu regulativi Komisije za vrijednosne papire u svrhu izdavanja bilo kakve vrste instrumenata na javnom tržištu. Prema tome, Banka posluje kroz jedan poslovni i geografski segment, a to je pružanje bankarskih usluga u Bosni i Hercegovini.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE

Kod primjene računovodstvenih politika, opisanih u Napomeni 3, Uprava donosi odluke, te daje procjene i pretpostavke koje utječu na iznose imovine i obaveza, koji se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i pretpostavke zasnovaju se na prijašnjim i ostalim relevantnim faktorima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od procijenjenih. Značajne procjene od strane Uprave na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine u ovim finansijskim izvještajima su predstavljene ispod.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose na taj period, ili u periodu izmjene i budućim periodima ukoliko utječe na tekuće i buduće.

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Grupa, u kontinuitetu, prati kreditnu sposobnost svojih klijenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku, procjenjuje se mjesечно.

Gubici od umanjenja vrijednosti uglavnom se priznaju u odnosu na knjigovodstvenu vrijednost kredita pravnim osobama i građanima te kao rezervisanja za potencijalne i preuzete obaveze koje proizilaze iz vanbilansne izloženosti klijentima, uglavnom u vidu neiskorištenih okvirnih kredita, garancija i akreditiva i ostale imovine.

Umanjenja vrijednosti se također razmatraju za kreditnu izloženost bankama i za ostalu imovinu koja se ne vodi po fer vrijednosti gdje primarni rizik umanjenja nije kreditni rizik.

Grupa prvo procjenjuje da li postoji objektivan dokaz umanjenja vrijednosti posebno za imovinu koja je pojedinačno značajna. Međutim, imovina procijenjena zasebno kao imovina čija vrijednost nije umanjena se tada uključuje u grupu imovine sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika, te razmatra na portfolio osnovi radi umanjenja vrijednosti.

Grupa procjenjuje umanjenja vrijednosti u slučajevima kada procijeni da dostupni podaci ukazuju na vjerovatnost mjerljivog umanjenja budućih procijenjenih novčanih tokova imovine ili portfolija imovine. Kao dokaz se uzima nerедovnost otplate ili ostale naznake finansijskih poteškoća korisnika kredita te nepovoljne promjene u ekonomskim uslovima u kojima dužnici posluju i u vrijednosti ili naplativosti instrumenata osiguranja, kada se te promjene mogu povezati s navedenim nepoštivanjem uslova.

Grupa je, shodno inicijativi koja je provedena na nivou cjelokupne Addiko grupacije krajem 2016. godine, izvršila izmjenu svoje metodologije rezervisanja za kreditne rizike.

Prvi i glavni kriterij za određivanje vrste umanjenja vrijednosti je utvrđivanje je li se dogodio objektivni faktor za umanjenje vrijednosti (tzv. „okidač“), kako je definisano u politici utvrđivanja neurednog plaćanja obaveza i sanacije.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE (NASTAVAK)

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja (nastavak)

Klijenti koji nisu u defaultu će se rezervisati po portfolio principu, dok će se defaultni klijenti rezervisati individualno ili kolektivno u zavisnosti od značaja izloženosti pri defaultu njihove grupe povezanih lica. Pojedinačna rezervisanja za rizike predstavljaju ispravku vrijednosti imovine za iznos za koji se očekuje da se neće moći naplatiti u ugovorenom roku dospijeća. Iznos gubitka za koji se koriguje preostala izloženost je rezultat bruto izloženosti (bilansno i/ili vanbilansno) umanjene za očekivane buduće novčane tokove diskontovane na sadašnju vrijednost. Gubitak od umanjenja vrijednosti finansijske imovine koja se vodi po amortizovanom trošku će se računati kao razlika knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi.

Portfolio rezervisanja za rizik predstavljaju ispravku vrijednosti imovine za nastale, ali neprijavljene (neutvrđene) gubitke. Neizvršenje obaveze plaćanja se ne mora dogoditi kako bi se procjenio portfolio rezervisanja za rizik, već predstavlja generalnu mjeru očekivanog kreditnog rizika unutar portfolija korigovanu za period identifikacije gubitka.

Sudski postupci

Na dan 31. decembra 2017. godine otvorenih sudske postupaka koji se vode protiv Banke bilo je 860, ukupne nominalne vrijednosti 222,5 miliona KM, ne uključujući eventualne zatezne kamate. U ovaj iznos je uključeno 6 predmeta nominalne vrijednosti 1,7 milion KM po kojima je tužbeni zahtjev već plaćen u ranijim periodima, tako da ne predstavljaju dodatni rizik gubitka, ali imaju otvoren sudski postupak po pravnom lijeku. Također, u ovaj iznos je uključeno 38 predmeta nominalne vrijednosti 32 miliona KM, koji su u skladu sa ugovorima o ustupanju potraživanja (Brush) odgovornost preuzimatelja potraživanja s kojim su povezani i ne predstavljaju rizik za Banku. Ovi predmeti koji ne predstavljaju rizik za Banku (već plaćeni ili rizik prenesen na preuzimatelja potraživanja) se knjigovodstveno ne evidentiraju.

Najveći broj sporova se odnosi na tužbeni zahtjev u vezi sa CHF valutnom klauzulom i povećanjem kamatne marže - ukupno 715 sporova nominalne vrijednosti 15,5 miliona KM, te 4 predmeta nominalne vrijednosti 36 miliona KM u kojima je uz CHF valutnu klauzulu i povećanje marže kombinovan i tužbeni zahtjev za štetu.

Banka procjenjuje iznos rezervisanja za troškove po sudske postupcima. Procjene se temelje na procijenjenoj vjerovatnosti budućih novčanih tokova koji proističu iz obaveza iz prošlosti ili zakonskih obaveza. Banka je rezervisala 15,3 miliona KM za sudske sporove na dan 31. decembra 2017. godine, što Uprava procjenjuje dovoljnim.

U oktobru 2017. godine, Vrhovni sud FBiH je odlučio u korist Banke u predmetu M-Rozić u kojem je Banka imala značajan gubitak u 2016. godini (21 milion KM), na način da su nižestepene presude preinačene i tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti odbijen kao neosnovan. Banka je preduzela aktivnosti na prinudnoj naplati i povratu sredstava isplaćenih prema nezakonitim nižestepenim presudama.

Banka je u martu 2018. godine zaprimila tri drugostepene presude u predmetima Bihaćka pivovara d.d. Bihać, Petrić d.o.o. Posušje i Centrotrans d.d. Sarajevo. Prva dva spora se vežu za poništenje ugovora o kreditu i isplatu valutnih razlika zbog rasta vrijednosti CHF valute i isplatu naplaćenog iznosa po osnovu povećanja marže, a treći spor je vezan za isplatu nerealiziranog dijela kredita, naknadu štete i isplatu naplaćenog iznosa po osnovu povećanja marže.

Iznos koji Banka treba isplatiti po osnovu navedena tri spora iznosi 2,1 milion KM. Od navedenog iznosa, Banka je izvršila rezervisanja u iznosu od 1,5 milion KM u finansijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine. Preostali iznos će teretiti bilans uspjeha u narednom periodu. Banka ima mogućnost ulaganja revizije Vrhovnom sudu.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE (NASTAVAK)

Sudski postupci (nastavak)

U 2017. godini Banka je intenzivirala aktivnosti na rješavanju sudskih sporova i upravljanju pravnim rizikom u sporovima. Revidirane su strategije po sporovima, uspostavljen adekvatno pravno zastupanje i koordiniranje odbrane Banke u postupcima, uspostavljen proces vansudskog rješavanja sporova, evidencije i izvještavanje o sporovima. To je imalo za rezultat gore navedene, kao i druge odluke sudova u korist Banke, te okončanje određenih postupaka.

Krediti s valutnom klauzulom u CHF-u

Banka je u cilju rješavanja kreditnog portfolija sa valutnom klauzulom u CHF-u, 8. marta 2016. godine pokrenula CHF projekat.

Banka je u martu 2016. godine ponudila olakšice fizičkim licima korisnicima kredita sa valutnom klauzulom u švicarskim francima u vidu smanjenja kreditnih obaveza za 30% uz konverziju u domaću valutu i uz fiksnu kamatnu stopu novog kredita od 5,99%. Projekat je zvanično okončan u decembru 2016. godine ali je Banka nastavila i u toku 2017. godine sa razmatranjem i realizacijom pristiglih ponuda. Banka je u 2017. godini po ovom osnovu pretrpjela gubitak u iznosu od 1,5 miliona KM.

U skladu sa stanjem na dan 29. februara 2016. godine, Banka je kao obim projekta utvrdila 2.544 kreditne partije fizičkih osoba. Projekt je zvanično okončan 5. decembra 2016. godine s tim da je Banka nastavila sa realizacijom pristiglih zahtjeva, a svi naknadni zahtjevi klijenata razmatraju se individualno kao dio redovne aktivnosti. Zaključno sa 31. decembrom 2017. godine realizovano je 1.617 zahtjeva (64% od ukupnog broja partija) dok je u toku trajanja izvjestan broj partija zatvoren redovnom otplatom, odnosno bez korištenja olakšica (219 partija). Preostali broj partija fizičkih osoba s valutnom klauzulom u CHF u portfoliju banke na 31. decembar 2017. godine je 708.

Ukupan iznos odobrenih olakšica (otpisa) za bilansna potraživanja iznosi 33.111 hiljada KM (13.780 hiljada KM za prihodnjuće klijente i 19.331 hiljada KM za neprihodnjuće klijente, dok su otpisana vanbilansna potraživanja (isključena kamata) 19.689 hiljade KM (samo neprihodnjuće klijente). Za neprihodnjuće klijente otpis je proveden indirektno (na teret formiranih ispravki vrijednosti u iznosu od 18.787 hiljada KM), stoga ukupan efekat provedene konverzije i likvidacije na račun dobiti i gubitka iznosi 14.324 hiljada KM.

Porezi

Grupa formira poreznu obavezu u skladu sa poreznim zakonima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezna prijava podložna je odobravanju od strane poreznih vlasti koje imaju pravo naknadno pregledati poslovne knjige poreznog obaveznika. Može se dogoditi da se tumačenje poreznih zakona od strane Porezne uprave kako je primjenjena na transakcije i poslove Grupe ne podudara s tumačenjem Uprave, a rezultat toga je da Porezna uprava može preispitivati neke poslove Grupe ili razrezati dodatni porez ili novčane kazne ili kamate, koje mogu biti značajne. Prema zakonu o Poreznoj upravi Federacije BiH, porezne obaveze zastarijevaju nakon pet godina. To praktično znači da porezne vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE (NASTAVAK)

Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena da vrši inspekcije poslovanja Banke i zahtijeva izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine, obaveza i kapitala, u skladu sa odgovarajućom regulativom.

Stečena materijalna imovina

Banka i Grupa povremeno preuzimaju nekretnine u zamjenu za podmirivanje svojih potraživanja po kreditima i avansima. Takve nekretnine priznaju se po neto nadoknadivoj vrijednosti zavisnog potraživanja po kreditima i potraživanjima ili po trenutnoj fer vrijednosti navedene imovine umanjenoj za troškove prodaje u zavisnosti od toga koja je niža. Dobici i gubici od prodaje se priznaju u izvještaju o bilansu uspjeha.

Otpremnine

Troškovi za dugoročna rezervisanja koja se odnose na buduće odlive za otpremnine kod odlaska zaposlenih u mirovinu, formiraju se na bazi aktuarskog obračuna u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom ("MRS") 19: "Primanja zaposlenih". Za ovaj obračun Banka angažuje ovlaštenog aktuara koji vrši obračun na bazi podataka iz kadrovske evidencije Banke prema predviđenom vremenu umirovljenja zaposlenih. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope. Ova rezervisanja se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koja su i formirana. Na kraju svake poslovne godine Banka provjeri realnu vrijednost ovih rezervisanja. Ukoliko se procijeni da su rezervisanja veća/manja od procijenjenog iznosa, razlika će se odraziti kroz prihod ili rashod osim u slučaju kada je promjena posljedica aktuarskih pretpostavki pa se ta promjena evidentira u kapitalu u okviru aktuarskih gubitaka ili dobitaka.

Ovlašteni aktuar je u decembru 2017. godine izvršio obračun rezervisanja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom ("MRS") 19: "Primanja zaposlenih" sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine. Prema obračunu Banka je knjižila smanjenje/otpuštanje ranije obračunatih rezervisanja. Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan izvještaja o finansijskom položaju i prosječnoj mjesecnoj bruto plati po zaposlenom.

Umanjenje vrijednosti sredstava raspoloživih za prodaju

Grupa utvrđuje da su kapitalna ulaganja raspoloživa za prodaju umanjena kada je došlo do značajnog dužeg smanjenja fer vrijednosti ispod njihove cijene. Utvrđivanje značenja značajnog i produženog smanjenja zahtijeva procjenu. Prilikom vršenja te procjene, Grupa, između ostalih faktora, procjenjuje i normalnu promjenljivost cijena akcija.

Pored toga, umanjenje vrijednosti može biti primjerno kada postoje dokazi lošeg finansijske situacije, uspjeha industrije ili sektora, promjena u tehnologiji, i operativnih i finansirajućih gotovinskih tokova.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE (NASTAVAK)

Fer vrijednost nekretnina i investicijskih nekretnina

Fer vrijednost nekretnina i investicijskih nekretnina se procjenjuje na osnovu tržišne vrijednosti slične imovine na sličnim lokacijama, od strane certificiranih procjenitelja na redovnoj osnovi. Fer vrijednost je određena putem metode kapitalizacije dobiti uzimajući u obzir stvarni ili moguće ostvarivi godišnji prihod od procjenjivane nekretnine, koji se nakon toga stavi u odnos sa vrijednošću investicije. Stvarni godišnji prihod se umanjuje za troškove održavanja, amortizacije, poreza i rizika od izostanka najamnine ili neizdavanja nekretnine u zakup. Specifični faktori koji su korišteni u procjeni se odnose na tržiste Bosne i Hercegovine.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Banka prati poslovanje po poslovnim segmentima (javna preduzeća, privreda, stanovništvo) i po geografskom segmentu (poslovnice) za svrhe grupnog izvještavanja Matične banke i radi internih finansijskih analiza, a u cilju upravljanja rezultatom Banke i postizanja veće profitabilnosti.

Segmenti prepoznati za potrebe izvještavanja po segmentima u skladu sa MSFI 8 uključuju sljedeće:

- Poslovanje sa maloprodajnim segmentom - Retail (RET), u okviru kojeg se prepoznaju tri podsegmenta i to:
 - podsegment fizičkih lica (PI) ,
 - affluent podsegment (AFF),
 - kao i podsegment malih i srednjih preduzeća (SME)
- Poslovanje sa korporativnim segmentom - Corporate (COR)
- Poslovanje sa segmentom javnih preduzeća - Public (PUB)
- Riznica (RIZ)
- Ostalo (OST)

Tabele u nastavku prikazuje ukupnu analizu bilansa uspjeha za Banku, s obzirom da ona predstavlja glavni segment konsolidovanog bilansa uspjeha.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

BANKA	RET	COR	PUB	RIZ	OST	Ukupno
Za godinu koja je završila 31. decembra 2017.						
Prihodi po osnovu kamata	22.609	3.438	932	285	1.003	28.267
Rashodi po osnovu kamata	(5.064)	(153)	(167)	(237)	-	(5.621)
Neto prihod od kamata	17.545	3.285	765	48	1.003	22.646
Prihodi po osnovu naknada i provizija	8.819	1.162	148	2.718	3	12.850
Rashodi po osnovu naknada i provizija	(41)	-	-	(3.368)	(189)	(3.598)
Neto prihod od naknada i provizija	8.778	1.162	148	(650)	(186)	9.252
Ostali prihodi	5.474	632	298	7.184	173	13.761
Prihodi iz redovnog poslovanja	31.797	5.079	1.211	6.582	990	45.659
Rashodi iz redovnog poslovanja	(20.805)	(2.293)	(1.208)	(692)	(12.098)	(37.096)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	10.992	2.786	3	5.890	(11.108)	8.563
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	4.437	(2.211)	(68)	(5.472)	-	(3.314)
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	15.429	575	(65)	418	(11.108)	5.249
Porez na dobit	-	-	-	-	-	-
NETO DOBIT TEKUĆE GODINE	15.429	575	(65)	418	(11.108)	5.249

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

BANKA	RET	COR	PUB	RIZ	OST	Ukupno
Za godinu koja je završila 31. decembra 2016.						
Prihodi po osnovu kamata	17.633	5.928	719	1.404	-	25.684
Rashodi po osnovu kamata	(6.441)	(71)	(145)	(1.041)	-	(7.698)
Neto prihod od kamata	11.192	5.857	574	363	-	17.986
Prihodi po osnovu naknada i provizija	8.736	2.345	133	1	-	11.215
Rashodi po osnovu naknada i provizija	(2.715)	(487)	(28)	-	-	(3.230)
Neto prihod od naknada i provizija	6.021	1.858	105	1	-	7.985
Ostali prihodi	3.669	1.632	37	492	938	6.768
Prihodi iz redovnog poslovanja	20.882	9.347	716	856	938	32.739
Rashodi iz redovnog poslovanja	(20.694)	(4.081)	(546)	(652)	(34.782)	(60.755)
(Gubitak) / dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	188	5.266	170	204	(33.844)	(28.016)
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	6.504	(1.360)	(9)	(4)	(14.744)	(9.613)
GUBITAK PRIJE POREZA NA DOBIT	6.692	3.906	161	200	(48.588)	(37.629)
Porez na dobit	-	-	-	-	-	-
NETO GUBITAK TEKUĆE GODINE	6.692	3.906	161	200	(48.588)	(37.629)

Tabela u nastavku prikazuje ukupnu imovinu i obaveze po segmentima za Banku, s obzirom da ona predstavlja glavni segment konsolidovanog izvještaja o finansijskom položaju.

BANKA	RET	COR	PUB	RIZ	OST	Ukupno
31. decembar 2017. godine						
Ukupna imovina	391.273	99.220	66.796	269.367	65.701	892.357
Ukupne obaveze	468.437	131.641	4.700	50.366	25.166	680.310
31. decembar 2016. godine						
Ukupna imovina	227.874	133.935	10.997	433.372	40.358	846.536
Ukupne obaveze	473.951	97.384	28.991	5.524	35.370	641.220

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Strategija sistema upravljanja rizicima u Grupi i Banci jeste održavanje stabilnog poslovanja u budućnosti. Grupa i Banka imaju model upravljanja internim rizicima. Najvažnija sredstva i metode korištene u modelu za upravljanje internim rizicima su: interni sistem procjene kredita (za preduzeća, stanovništvo i banke), kolaterali, interni pokazatelji u pogledu rezervisanja/nenaplativih dugovanja itd. Upotreba sredstava za upravljanje rizicima ima veliki utjecaj na kvalitetu imovine, strukturu likvidnosti, efikasnost, omjere i pravovremena upozorenja, te umanjuju izloženost Banke svim vrstama rizika.

Grupa i Banka su izložene sljedećim najvažnijim vrstama rizika: kreditni rizik, tržišni rizik, rizik likvidnosti, operativni rizici.

a) Upravljanje kreditnim rizikom

Grupa i Banka su izložene kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti naplate kredita i drugih potraživanja sa pripadajućim kamatama u ugovorenim rokovima. Na temelju raspoređivanja plasmana, odnosno zajmoprimeca u rizične skupine, Banka identificira, odnosno utvrđuje mogući nivo kreditnih gubitaka, tj. opći kreditni rizik i potencijalni kreditni gubitak.

Procjenu kreditnih gubitaka Grupa i Banka vrše pojedinačno po svakom dužniku odnosno grupi povezanih osoba i/ili na nivou portfolija segmentiranim prema relevantnim kriterijima. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih u skladu sa internim programima i politikama i Odlukama Agencije za bankarstvo Federacije BiH.

Grupa i Banka upravljaju kreditnim rizikom redovnom analizom kreditne sposobnosti postojećih i potencijalnih zajmoprimeca da otplate svoje obaveze po glavnici i kamatama, te promjenama granice zaduženosti tamo gdje je to neophodno. To se vrši u skladu sa postavljenim procedurama za odobravanje kredita, dodatna zaduživanja, aktivnosti ulaganja, te prepostavkama za potencijalne vanbilansne obaveze. Pored toga, svojom izloženošću kreditnom riziku Grupa dodatno upravlja i svođenjem na najmanju moguću mjeru svih oblika rizika vezanih za kvalitet, koncentraciju, osiguranje naplate (svi krediti osigurani su instrumentima osiguranja i to garancijama, hipotekama i drugim vrstama osiguranja), dospijeće i valutu.

Banka ima oformljene posebne organizacijske jedinice zadužene za upravljanje, kontrolu kreditnog rizika kao i naplatu problematičnih potraživanja shodno organizacijskoj šemi korištenoj unutar Addiko Bank Grupe. Banka je uvela jasnije i strožije kriterije kod odobravanja svih novih zaduženja. Banka je također podigla nivo odgovornosti za kontinuirani monitoring i rano prepoznavanje rizika i poduzimanje aktivnosti na otklanjanju istoga. Procjena kreditnog rizika i odgovornost za isti je djelimično prebačena sa kreditnih odbora na ličnu odgovornost, a u cilju kvalitetnije procjene rizika (ne samo na nivou kreditnog odbora).

Banka odobrava kredite u skladu sa definisanim procesima odobrenja kredita, a na osnovu kreditne sposobnosti dužnika odnosno isključivo na osnovu njegovog održivog novčanog toka, kao primarnog izvora povrata kredita. Kreditne odluke se donose, odnosno nositelj nadležnosti se određuje na osnovu ukupne obaveze/limita grupe povezanih osoba.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Za sve plasmane u Banci postoji više nivoa ovlaštenja za odobravanje plasmana, od kojih je najviši Nadzorni odbor Banke. Relevantni odjel zadužen za upravljanje kreditnim rizicima daje neobavezujuće mišljenje prilikom svakog odobrenja, ovlašten je za odobravanje plasmana do 250.000 EUR izloženosti dužnika i/ili grupe povezanih osoba (kroz sistem 4 oka), te ima pravo glasa na lokalnom kreditnom odboru sa kompetencijom odlučivanja do 5.000.000 EUR.

U cilju osiguranja poslovnih aktivnosti, i na osnovu procijenjenih rizika od potencijalnih gubitaka, Banka vrši obračun rezervisanja, a na osnovu izloženosti riziku koje proizlaze iz kredita i vanbilansnih potraživanja.

Banka vrši izračun rezervisanja za relevantna potraživanja primjenom jednog od tri pristupa (metoda):

- Portfolij rezervisanja za latentne gubitke (PRPLL) se primjenjuju na potraživanja za koja događaj gubitka (IBNR) još uvjek nije prepoznat od strane Banke na određeni datum
- Portfolij rezervisanja za rizike - kolektivno umanjenje vrijednosti (SRPci) se primjenjuju za ona potraživanja Banke su po svom iznosu ispod nivoa značajnosti relevantnom za individualnu procjenu umanjenja, a kod kojih je već utvrđen objektivan dokaz umanjenja vrijednost. Ovakva individualno neznačajna potraživanja Banka grupiše u portfolije sa sličnim karakteristikama i vrši procjenu umanjenja na kolektivnoj osnovi.
- Pojedinačna rezervisanja za rizik - individualno umanjenje vrijednosti (SRPi) predstavlja umanjenje vrijednosti po svakom pojedinačnom potraživanju za iznos koji se očekuje da se neće moći naplatiti u ugovorenom roku. Iznos gubitka za koji se koriguje preostala izloženost je rezultat bruto izloženosti umanjene za očekivane buduće novčane tokove diskontovane na sadašnju vrijednost gdje se očekivani budući novčani tokovi procjenjuju i priznaju za svako pojedinačno potraživanje (partiju).

Upravljanje problematičnim plasmanima

Pod problematičnim plasmanima (status NPL) se podrazumijevaju plasmani koji su u kašnjenju preko 90 dana (materijalno značajno kašnjenje podrazumijeva da su dospjele obaveze veće od 2.5% ukupne izloženosti i da su veće od 250 EUR-a te da je kašnjenje od ulaska u materijalno značajno kašnjenje veće od 90 dana) ili koji imaju iskazane probleme u poslovanju. Po kategorizaciji to su plasmani u C, D i E kategoriji ili sredstva sa posebnim rezervisanjima u skladu sa MRS („NPL plasmani“) sa internim rejtingom 5A ili lošijim. Plasmani u kategoriji B i/ili internim rejtingom u rasponu 4A i 4E se dodatno prate uz aktivno učešće Funkcije restrukturiranja, ali se ne smatraju NPL plasmanima.

Upravljanje problematičnim plasmanima je od marta 2016. godine organizovano kroz rad Odjela Upravljanja kreditnim operacijama (funkcija restrukturiranja i funkcija workout-a) koji je nadležan za poslovanje sa korporativnim segmentom (COR) i segmentom javnih poduzeća (PUB) uključujući i fizičke osobe (u cijelini ili djelimično) u slučaju da sa jednim ili više pravnih osoba - čine grupu povezanih osoba i Odjela upravljanja kreditnim rizikom i naplatom u retail segmentu koji je nadležan za segment malih i srednjih poduzeća (Micro) i fizičkih osoba.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Upravljanje problematičnim plasmanima (nastavak)

Funkcija restrukturiranja unutar Odjela upravljanja kreditnim operacijama nadležna je za sve klijente COR i PUB (sa svim njihovim povezanim osobama) sa statusom kašnjenja preko 90 dana, rejtinga 5A i lošiji, lokalne klasifikacije C, D i E kategorije, a prenos klijenata iz Tržišta radi se odmah po stjecanju ovih uvjeta. Prije prenosa u Odjel upravljanja kreditnim operacijama, Tržište radi Protokol o prenosu klijenta, odobrenje prenosa je u nadležnosti kreditnih odbora. Dodatno, Funkcija restrukturiranja ima pravo povlačenja i drugih klijenata koji imaju rejting bolji od 5A u svim slučajevima u kojima Funkcija restrukturiranja procijeni da bi moglo doći do pogoršanja kreditnog rizika.

Prilikom identifikacije klijenta kao „NPL“ klijenta, Funkcija restrukturiranja preuzima odgovornost i nadležnost za cijelu grupu klijenata u Banci i odgovorna je za definisanje strategije naplate na nivou grupe klijenata. Prenos klijenata u Funkciju restrukturiranja se radi na nivou grupe povezanih osoba, a svi članovi jedne grupe dobijaju rejting najlošijeg člana grupe. U izuzetnim slučajevima, Funkcija restrukturiranja može preuzeti samo određenog člana grupe, ili dodijeliti različit rejting članovima grupe, a što mora biti posebno obrazloženo, dokumentovano i odobreno od nadležnih organa.

Nakon preuzimanja predmeta u Funkciju restrukturiranja, ista dobija funkcije i Tržišta i Credit Menadžmenta, nadležan je za obradu klijenata, monitoring istih, predlaganje načina rješavanja i mogućnosti naplate potraživanja Banke, izračun kreditnog rizika na nivou partije/klijenta po lokalnoj regulativi i MSFI standardima, pribavljanje validnih procjena kolateralna, korekcije rejtinga, vrši procjenu i predlaganje formiranja visine SRP rezervisanja, te naplatu potraživanja svim raspoloživim pravnim sredstvima.

Za sve klijente iz nadležnosti funkcije restrukturiranja i funkcije workout-a obavezan je monitoring svakih šest mjeseci u vidu kreditnog izvještaja, koji ide na odobrenje u skladu sa nadležnostima kreditnih odbora.

Odjel upravljanja kreditnim operacijama u smislu vrste/tipa organizacijske jedinice se sastoji od sljedećih organizacijskih jedinica:

- Funkcija underwritinga,
- Funkcija finansijske analize,
- Funkcija korporativnog praćenja,
- Funkcija restrukturiranja,
- Workout funkcija,

Odjel naplate je nadležan za naplatu potraživanja od fizičkih osoba i MICRO poduzeća i organizovan je na način da obavlja svoje poslove kroz sljedeće funkcije:

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Upravljanje problematičnim plasmanima (nastavak)

- Funkcija rane naplate je nadležna za servisiranje neurednih klijenata/dužnika, sudužnika i jamaca sa kašnjenjem od 1 do 90 dana.
- Funkcija kasne naplate pravnih poslova i povrata imovine je nadležna za servisiranje neurednih klijenata / dužnika, sudužnika i jamaca čiji ugovori su otkazani kao i za pokretanje i vođenje sudskog postupka za naplatu potraživanja.
- Funkcija za restrukture je nadležna za provođenje mjera finansijskog restrukturiranja za portfolij u nadležnosti Sektora.
- Funkcija administracije svojim djelovanjem pruža administrativnu podršku Sektoru u procesu naplate i odgovorna je za slanje opomena i obavještenja o dugu klijentima putem SMS i pisama. Zadužena je za aktiviranje instrumenata osiguranja, izračune dugovanja, otkaze ugovora, saradnju sa eksternim agencijama za naplatu, prigovore, i sl.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku prikazuje maksimalnu izloženost Grupe i Banke kreditnom riziku po stavkama izvještaja o finansijskom položaju.

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
<i>Uključeno u izvještaje o finansijskom položaju</i>				
Novčana sredstva i sredstva banaka	116.171	137.200	116.171	137.200
Obavezna rezerva kod CBBH	63.576	59.783	63.576	59.783
Plasmani kod drugih banaka	13.953	26.933	13.953	26.933
Krediti i avansi klijentima	453.273	371.663	453.273	371.663
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	163.217	171.035	163.217	171.035
Ostala imovina bez stečene imovine	23.026	19.158	23.026	19.023
Ukupno finansijska imovina	833.216	785.772	833.216	785.637
<i>Vanbilansna izloženost</i>				
Potencijalne i preuzete obaveze	127.324	105.803	127.324	105.803
Ukupna izloženost kreditnom riziku	960.540	891.575	960.540	891.440

Za stavke iz izvještaja o finansijskom položaju, izloženost predstavljena u prethodnoj tabeli zasnovana je na neto knjigovodstvenoj vrijednosti. Pozicije vanbilansa su također prikazane u neto knjigovodstvenoj vrijednosti kako su prikazane u finansijskim izvještajima.

Maksimalna izloženost iskazana je bez umanjenja za vrijednost instrumenata osiguranja naplate. Krediti i potraživanja od klijenata prikazani su bez umanjenja za naplaćenu neprihodovanu naknadu.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Krediti i avansi klijentima - Sistem rangiranja

Sistem rangiranja u Grupi i Banci (kao i u čitavoj Addiko Grupi) mora biti predstavljen u skladu sa Glavnom skalom (pet rejting klase i po pet nivoa u okviru svake klase). Putem internih rejtinga se iskazuje vjerovatnoća neplaćanja („probability of default“) određenog klijenta kome je dodijeljen neki rejting sa interne rejting skale Addiko Grupe.

Rejting klijenta se revidira i ažurira u skladu sa internim aktima Banke odnosno Addiko Grupe.

Svi rezultati rejtinga se prikazuju shodno glavnoj ljestvici Addiko Grupe, koja ima 25 rejtinga (5 za neuredne slučajeve/neplaćanje i 20 za uredne).

Addiko Grupa grupiše rejtinge u 5 rejting klase:

- Rejting klasa 1 (rejtinizi 1A-1E) koja obuhvata klijente od najbolje do vrlo dobre kreditne sposobnosti;
- Rejting klasa 2 (rejtinizi 2A-2E) koja obuhvata klijente od dobre do umjerene kreditne sposobnosti;
- Rejting klasa 3 (rejtinizi od 3A-3E) koja obuhvata klijente od prihvatljive do nedovoljne kreditne sposobnosti;
- Rejting klasa 4 (rejtinizi od 4A-4E) koja obuhvata klijente pod mjerama nadgledanja uslijed kratkoročnih ili dugoročnjih indikatora otežanog poslovanja prisutnih kod određenog klijenta ili unutar određene industrijske grane;
- Rejting klasa 5 (rejtinizi od 5A-5E) koja obuhvata klijente kod kojih postoji značajno kašnjenje u plaćanju obaveza odnosno u kreditnu sposobnost klijenta.

Izloženost Grupe i Banke kreditnom riziku po osnovu kredita i avansa po kategorijama, data je u nastavku:

GRUPA I BANKA	Pravna lica		Stanovništvo		Ukupno	
	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik
31. decembar 2017.						
Bez rejtinga	499	(27)	1.604	(108)	2.103	(135)
1A-1E	11.007	(13)	65.186	(1.123)	76.193	(1.136)
2A-2E	50.802	(834)	112.253	(2.163)	163.055	(2.997)
3A-3E	102.142	(2.284)	29.927	(617)	132.069	(2.901)
4A-4E	17.837	(2.011)	46.425	(1.441)	64.262	(3.452)
5A-5E	38.243	(23.247)	133.278	(122.062)	171.521	(145.309)
Ukupno	220.530	(28.416)	388.673	(127.514)	609.203	(155.930)
Ukupno (neto)		192.114		261.159		453.273

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Krediti i avansi klijentima - Sistem rangiranja (nastavak)

GRUPA I BANKA	Pravna lica		Stanovništvo		Ukupno	
	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik
31. decembar 2016.						
Bez rejtinga	8	(1)	12.922	(452)	12.930	(453)
1A-1E	7.850	(15)	7.550	(113)	15.400	(128)
2A-2E	44.845	(308)	124.581	(2.042)	169.426	(2.350)
3A-3E	52.122	(1.082)	52.284	(843)	104.406	(1.925)
4A-4E	14.027	(684)	13.047	(347)	27.074	(1.031)
5A-5E	59.440	(27.680)	168.457	(151.903)	227.897	(179.583)
Ukupno	178.292	(29.770)	378.841	(155.700)	557.133	(185.470)
Ukupno (neto)		148.522		223.141		371.663

Krediti i avansi klijentima: analiza po učinku

GRUPA I BANKA	2017.	2016.
Nedospjeli neumanjeni	435.555	327.202
Dospjeli neumanjeni	1.162	1.498
Neprihodujući krediti	172.486	228.433
Bruto	609.203	557.133
Kolektivno i individualno umanjenje vrijednosti (SRPi/ SRPci)	(146.048)	(179.958)
Portfolio rezervisanja za latentne gubitke (PRPLL)	(9.882)	(5.512)
Neto	453.273	371.663

Nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti

Nedospjeli neumanjeni krediti i potraživanja po sektorskoj strukturi mogu se prikazati kako slijedi:

GRUPA I BANKA	2017.	2016.
Pravna lica	181.283	117.714
Stanovništvo	254.272	209.488
	435.555	327.202

Dospjeli krediti, neumanjene vrijednosti

Dospjeli neumanjeni (neobezvređeni) krediti i potraživanja po sektorskoj strukturi i danima kašnjenja mogu se prikazati kako slijedi:

GRUPA I BANKA	do 30 dana	od 30 do 60 dana	od 60 do 90 dana	od 90 do 180 dana	preko 180 dana	Ukupno
31. decembar 2017.						
Pravna lica	966	-	1	-	-	967
Stanovništvo	131	49	15	-	-	195
	1.097	49	16	-	-	1.162

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Krediti i avansi klijentima: analiza po učinku (nastavak)

Dospjeli krediti, neumanjene vrijednosti (nastavak)

GRUPA I BANKA						
31. decembar 2016.	do 30 dana	od 30 do 60 dana	od 60 do 90 dana	od 90 do 180 dana	preko 180 dana	Ukupno
Pravna lica	1.132	5	1	-	-	1.138
Stanovništvo	321	30	9	-	-	360
	1.453	35	10	-	-	1.498

Krediti umanjene vrijednosti

Krediti umanjene vrijednosti zajedno sa fer vrijednosti povezanih kolaterala koje Grupa i Banka drži kao sredstva osiguranja, mogu se prikazati kako slijedi:

GRUPA I BANKA	Pravna lica	Stanovništvo	Ukupno
31. decembar 2017.			
Bruto	38.280	134.206	172.486
Kolektivno i individualno umanjenje vrijednosti (SRPii/ SRPci)	(23.270)	(122.778)	(146.048)
Neto	15.010	11.428	26.438
Fer vrijednost kolaterala	15.839	23.272	39.111
31. decembar 2016.			
Bruto	59.440	168.993	228.433
Kolektivno i individualno umanjenje vrijednosti (SRPii/ SRPci)	(27.680)	(152.228)	(179.958)
Neto	31.760	16.765	48.525
Fer vrijednost kolaterala	39.499	35.029	74.528

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Krediti i avansi klijentima: analiza po danima kašnjenja

Krediti i avansi klijentima Grupe i Banke (u bruto i neto iznosu) po danima kašnjenja prikazani su u tabeli ispod:

GRUPA I BANKA	Pravna lica	Stanovništvo	Ukupno
31. decembar 2017.			
Bez kašnjenja	203.492	248.831	452.323
Kasni između 1 i 90 dana	572	17.677	18.249
Kasni preko 90 dana	16.466	122.165	138.631
Ukupno bruto krediti i potraživanja	220.530	388.673	609.203
Portfolio rezervisanja za latentne gubitke (PRPLL)	5.144	4.738	9.882
Kolektivno i individualno umanjenje vrijednosti (SRPi/ SRPci)	20.250	125.798	146.048
Ukupno rezervisanja za potencijalne gubitke	25.394	130.536	155.930
Neto krediti i potraživanja	195.136	258.137	453.273
31. decembar 2016.			
Bez kašnjenja	151.189	217.910	369.099
Kasni između 1 i 90 dana	4.537	9.509	14.046
Kasni preko 90 dana	22.566	151.422	173.988
Ukupno bruto krediti i potraživanja	178.292	378.841	557.133
Portfolio rezervisanja za latentne gubitke (PRPLL)	(2.090)	(3.422)	(5.512)
Kolektivno i individualno umanjenje vrijednosti (SRPi/ SRPci)	(27.680)	(152.278)	(179.958)
Ukupno rezervisanja za potencijalne gubitke	(29.770)	(155.700)	(185.470)
Neto krediti i potraživanja	148.522	223.141	371.663

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Reprogramirana i restrukturirana potraživanja

Reprogram predstavlja plasman koji je refinansiran, reprogramiran ili na neki drugi način konvertiran, odnosno plasman kod kojeg su, zbog korisnikovih promijenjenih uslova i otplatnih sposobnosti, odnosno zbog njegove nemogućnosti otplate prema inicijalno ugovorenom planu ili zbog izmijenjene (na niže) tekuće tržišne stope, ranije ugovoreni rokovi (rok ili otplatni plan) i/ili drugi uslovi naknadno promijenjeni da bi se dužniku omogućilo lakše (a za sebe sigurnije) servisiranje duga.

Pregled restrukturiranih i refinansiranih kredita na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine dat je u nastavku:

	Broj ponovno ugovorenih kredita	Vrijednost
31. decembar 2017.		
Pravne osobe	2	9
Fizičke osobe i poduzetnici	268	10.946
Ukupno	270	10.955
31. decembar 2016.		
Pravne osobe	2	274
Fizičke osobe i poduzetnici	1.261	35.698
Ukupno	1.263	35.972

Granska koncentracija

Analiza finansijskih sredstava Grupe i Banke po industrijskim sektorima na bruto i neto principu (umanjeno za rezervacije) je prikazana u sljedećoj tabeli:

GRUPA I BANKA	2017.	%	2016.	%
Stanovništvo	388.600	63,79	379.759	68,16
Trgovina	88.859	14,59	62.712	11,26
Administracija i druge javne usluge	34.573	5,68	41.712	7,49
Građevinarstvo	10.893	1,79	14.075	2,53
Finansijske institucije	10.647	1,75	5.696	1,02
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	9.006	1,48	10.480	1,88
Transport i komunikacije	7.307	1,20	5.351	0,96
Trgovina nekretninama	4.988	0,82	4.409	0,79
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	2.710	0,44	3.422	0,61
Energetika	2.597	0,43	96	0,02
Rudarstvo i industrija	-	-	1	0,00
Ostalo	49.023	8,05	29.420	5,28
<i>Minus: Rezervisanja za umanjenje vrijednosti</i>	(155.930)	-	(185.470)	-
	453.273	100	371.663	100

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Vanbilansne stavke

Iznosi ugovorenih iznosa finansijskih obaveza Grupe i Banke iz vanbilansa kojima se obavezala na kreditiranje komitenata su prikazani u tabeli ispod.

GRUPA I BANKA	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2017.				
Obaveze po kreditima	55.331	22.959	9.475	87.765
Plative, činidbene garancije i akreditivi	3.778	37.481	171	41.430
	59.109	60.440	9.646	129.195
Na dan 31. decembra 2016.				
Obaveze po kreditima	8.641	47.369	14.311	70.321
Plative, činidbene garancije i akreditivi	193	36.870	7	37.070
	8.834	84.239	14.318	107.391

b) Tržišni rizik

S obzirom da Banka predstavlja glavni segment konsolidovanog izvještaja o finansijskom položaju, sljedeće poglavlje obrađuje tržišni rizik sa aspekta Banke.

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizilazi iz otvorenih pozicija kamatne stope, strane valute i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou promjenjivosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijena kapitala.

Opći zahtjevi

Banka razvija svoju strategiju tržišnog rizika na osnovu strateških rasprava između odgovornih odjeljenja Riznice i Kontrole rizika. Odluke o kombinovanim poslovnim i strategijama rizika donosi Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO).

Kao sastavni dio dnevnog izvještavanja, Uprava prima podatke o rizičnosti vrijednosti (value-at-risk, VaR) i poslovanju vezanom za prodajne transakcije na dnevnoj osnovi, te podatke o bankarskim ulaganjima i upravljanju tržišnim rizikom na sedmičnoj osnovi. Također postoji dnevni izvještaj Upravi u kojem se podnose ključni podaci o riziku i poslovanju podružnica. U ovim izvještajima, rizičnost vrijednosti na nivou filijale se upoređuje sa definisanim limitima. Prekoračenja limita pokreću definisane procese eskalacije na nivou Uprave.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

b) Tržišni rizik (nastavak)

Mjerenje rizika

Osnovni alat koji se koristi za mjerenje i kontrolu izloženosti tržišnom riziku unutar portfolija za trgovanje Banke je Value-at-Risk („VaR“). VaR trgovačkog portfolija je procijenjeni gubitak koji proizilazi iz portfolija tokom određenog perioda (period držanja) zbog nepovoljnih kretanja uz definisanu vjerovatnost (nivo pouzdanosti). Model procjene rizika računa VaR za period držanja od jednog dana uzimajući u obzir 250 historijskih scenarija te uz nivo pouzdanosti od 99%. Korištenje 99%-tnog nivoa pouzdanosti znači da se dnevni gubici iznad iznosa VaR-a u prosjeku neće dogoditi više od jednom unutar perioda od 100 dana.

Banka koristi VaR za mjerenje sljedećih tržišnih rizika:

- opći kamatni rizik u knjizi banke;
- rizik promjene kursa strane valute na razini izvještaja o finansijskom položaju (knjiga trgovanja i knjiga banke);
- rizik vlasničkih i dužničkih vrijednosnih papira u knjizi banke;
- rizik kreditne marže.

VaR Banke prema vrstama rizika za 2017. i 2016. godinu iznosi:

BANKA	Minimum	Maksimum	Prosjek	31. decembar
2017.				
Kamatni rizik	89	212	134	141
Devizni rizik	1	2	1	1
Cjenovni rizik	1	2	2	2
Rizik kreditne marže	23	73	45	33
	114	290	181	177
2016.				
Kamatni rizik	38,5	178,1	112,1	171,2
Devizni rizik	1,3	7,8	3,8	7,8
Cjenovni rizik	1,5	4,7	3,1	4,5
Rizik kreditne marže	24,7	294,2	112,0	58,4
	66,0	484,8	231,0	241,9

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

c) Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja izloženost Grupe i Banke mogućem utjecaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene rezultiraju gubicima u KM (domaćoj valuti), pri čemu nivo FX rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke (klijenta) mogućim promjenama deviznih kurseva i ovisi o visini zaduženja banke u inostranstvu i stepena valutne usklađenosti finansijske imovine i obaveza i vanbilansa Banke, odnosno stepena usklađenosti njenih valutnih i novčanih tokova.

Izloženost deviznom riziku kontroliše se dnevno prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te za finansijsku imovinu i obaveze denominirane u stranim valutama. Tokom godine otvorene devizne pozicije održavale su se u okviru limita propisanih Odlukama Agencije za bankarstvo Federacije BiH i u okviru internih limita utvrđenih prema grupnoj metodologiji. Devizna usklađenost finansijske imovine i obaveza među ostalim održava se kroz aktivnosti kupoprodaje svih valuta, ugovaranje depozita sa valutnom klauzulom i praćenjem odobravanja kredita sa ugovorenom valutnom klauzulom. Aktivnosti i odgovornosti za upravljanje deviznim rizikom utvrđene su Programom za upravljanje deviznim rizikom Banke.

Krediti i depoziti plasirani u KM koji imaju ugovorenu valutnu klauzulu prikazani su odgovarajućim pozicijama strane valute

Analiza osjetljivosti

Tabela u nastavku prikazuje valute u kojima je Banka imala značajnu izloženost na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine, s obzirom da Banka predstavlja glavni segment konsolidovanih izvještaja. Valuta EUR nije razmatrana s obzirom da je kurs KM vezan za kurs eura.

Valuta	Otvorena devizna pozicija na 31. decembar 2017.	Povećanje 10%	Smanjenje 10%	Otvorena devizna pozicija na 31. decembar 2016.	Povećanje 10%	Smanjenje 10%
USD	(37)	(6)	6	411	76,3	(76,3)
CHF	(152)	(25)	25	757	137,9	(137,9)

Otvorena pozicija u stranoj valuti predstavlja neto izloženost u stranoj valuti. Analiza pokazuje utjecaj razumno mogućih promjena kurseva stranih valuta u odnosu na KM te njihov utjecaj na dobitak i gubitak, dok se sve ostale varijable ne mijenjaju. Negativni iznosi prikazani u tabeli odražavaju moguće neto smanjenje dobiti, dok pozitivni iznosi odražavaju moguće neto povećanje dobiti.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

c) Devizni rizik (nastavak)

Grupa je imala sljedeću deviznu poziciju:

GRUPA	EUR	USD	CHF	Ostale valute	KM	Ukupno
31. decembar 2017.						
AKTIVA						
Novac i sredstva kod banaka	24.794	680	1.298	5.810	110.913	143.495
Obavezna rezervacija kod Centralne banke BiH	-	-	-	-	63.576	63.576
Plasmani kod drugih banaka	11.673	2.280	-	-	-	13.953
Krediti i avansi klijentima	293.826	-	13.116	-	146.331	453.273
Imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	4.771	4.771
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	133.776	19.483	-	-	10.426	163.685
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	18.751	18.751
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	2.270	2.270
Ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	-	-
Pretplaćeni porez na dobit	-	-	-	-	1.783	1.783
Ostala imovina	2.125	3.823	1	20	20.453	26.422
Ukupna aktiva	466.194	26.266	14.415	5.830	379.274	891.979
PASIVA						
Obaveze prema drugim bankama	556	50	4.502	15	88	5.211
Obaveze prema klijentima	293.091	25.992	3.462	5.723	314.990	643.258
Rezervisanja	-	-	-	-	16.680	16.680
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	252	15	-	24	1.579	1.870
Ostale obaveze	2.205	6	22	10	10.750	12.993
Ukupne obaveze	296.104	26.063	7.986	5.772	344.087	680.012
Aktiva - vanbilansne obaveze	7.921	-	1.221	-	185.804	194.946
Pasiva - vanbilansne obaveze	187.026	293	7.621	-	-	194.940
Neto devizna pozicija	(9.015)	(90)	29	58	220.991	212.008

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

c) Devizni rizik (nastavak)

GRUPA	EUR	USD	CHF	Ostale valute	KM	Ukupno
31. decembar 2016.						
AKTIVA						
Novac i sredstva kod banaka	22.306	1.742	1.250	2.749	135.322	163.369
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	-	-	-	-	59.783	59.783
Plasmani kod drugih banaka	19.511	7.422	-	-	-	26.933
Krediti i avansi klijentima	234.292	55	26.648	-	110.668	371.663
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	138.966	12.521	-	-	20.023	171.510
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	26.577	26.577
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	827	827
Ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	468	468
Pretplaćeni porez na dobit	-	-	-	-	1.783	1.783
Ostala imovina	2.581	4.163	1	17	14.665	21.427
Ukupna aktiva	417.656	25.903	27.899	2.766	370.116	844.340
PASIVA						
Obaveze prema drugim bankama	404	165	4.903	2	50	5.524
Obaveze prema klijentima	281.575	25.250	3.625	2.655	285.249	598.354
Rezervisanja	-	-	-	-	20.920	20.920
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	248	7	-	-	1.333	1.588
Ostale obaveze	952	70	28	3	11.973	13.026
Ukupne obaveze	283.179	25.492	8.556	2.660	319.525	639.412
Aktiva - vanbilansne obaveze	20.927	-	2.277	-	154.511	177.715
Pasiva - vanbilansne obaveze	156.790	-	20.863	-	-	177.653
Neto devizna pozicija	(1.386)	411	757	106	205.102	204.990

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

c) Devizni rizik (nastavak)

Banka je imala sljedeću deviznu poziciju:

BANKA	EUR	USD	CHF	Ostale valute	KM	Ukupno
31. decembar 2017.						
AKTIVA						
Novac i sredstva kod banaka	24.794	680	1.298	5.810	110.913	143.495
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	-	-	-	-	63.576	63.576
Plasmani kod drugih banaka	11.673	2.280	-	-	-	13.953
Krediti i avansi klijentima	293.826	-	13.116	-	146.331	453.273
Imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	4.771	4.771
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	133.776	19.483	-	-	10.305	163.564
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	855	855
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	18.467	18.467
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	2.270	2.270
Pretplaćeni porez na dobit	-	-	-	-	1.783	1.783
Ostala imovina	2.125	3.823	1	20	20.381	26.350
Ukupna aktiva	466.194	26.266	14.415	5.830	379.652	892.357
PASIVA						
Obaveze prema drugim bankama	556	50	4.502	15	88	5.211
Obaveze prema klijentima	293.091	25.992	3.462	5.723	315.465	643.733
Rezervisanja	-	-	-	-	16.647	16.647
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	252	15	-	24	1.579	1.870
Ostale obaveze	2.205	6	22	10	10.606	12.849
Ukupne obaveze	296.104	26.063	7.986	5.772	344.385	680.310
Aktiva - vanbilansne obaveze	7.921	-	1.221	-	185.804	194.946
Pasiva - vanbilansne obaveze	187.026	293	7.621	-	-	194.940
Neto devizna pozicija	(9.015)	(90)	29	58	221.069	212.051

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

c) Devizni rizik (nastavak)

BANKA	EUR	USD	CHF	Ostale valute	KM	Ukupno
31. decembar 2016.						
AKTIVA						
Novac i sredstva kod banaka	22.306	1.742	1.250	2.749	135.322	163.369
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	-	-	-	-	59.783	59.783
Plasmani kod drugih banaka	19.511	7.422	-	-	-	26.933
Krediti i avansi klijentima	234.292	55	26.648	-	110.668	371.663
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	138.966	12.521	-	-	19.907	171.394
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	2.711	2.711
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	26.276	26.276
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	827	827
Ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	468	468
Pretplaćeni porez na dobit	-	-	-	-	1.783	1.783
Ostala imovina	2.581	4.163	1	17	14.567	21.329
Ukupna aktiva	417.656	25.903	27.899	2.766	372.312	846.536
PASIVA						
Obaveze prema drugim bankama	404	165	4.903	2	50	5.524
Obaveze prema klijentima	281.575	25.250	3.625	2.655	287.214	600.319
Rezervisanja	-	-	-	-	20.869	20.869
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	248	7	-	-	1.333	1.588
Ostale obaveze	952	70	28	3	11.867	12.920
Ukupne obaveze	283.179	25.492	8.556	2.660	321.333	641.220
Aktiva - vanbilansne obaveze	20.927	-	2.277	-	154.511	177.715
Pasiva - vanbilansne obaveze	156.790	-	20.863	-	-	177.653
Neto devizna pozicija	(1.386)	411	757	106	205.490	205.378

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

d) Upravljanje rizikom kamatne stope

Rizik kamatne stope podrazumijeva opasnost da se smanje planirani ili očekivani prinosi kamatonosnih ili kamatno osjetljivih pozicija uslijed promjene kamatnih stopa i/ili prinosa na tržištima novca i kapitala.

Rizici kamatnih stopa se javljaju kada se transakcije aktive ili pasive ne slažu prema sredstvima i/ili kapitalnim investicijama kod stopa podudarnosti i dospijeća. U slučaju viška fiksne kamatne stope na strani aktive, rastuće bi kamatne stope, na primjer, imale negativan utjecaj na sadašnju vrijednost banke i/ili neto kamatni prihod. Do istih posljedica bi došlo u okviru kamatnih stopa u opadanju u slučaju viška fiksne kamatne stope na strani pasive.

Sljedeća tablica prikazuje osjetljivost trenutne vrijednosti portfolija banke na razumno promjenu kamatnih stopa (paralelni pomak) uz konstantne sve ostale varijable.

BANKA	Osjetljivost na promjene kamatne stope			
31. decembar 2017.				
BAM	+200bp 3.789	-200bp (4.336)	+100bp 1.958	-100bp (2.095)
EUR	(14.427)	18.164	(7.616)	8.545
CHF	(27)	19	(13)	11
USD	(123)	133	(63)	65
OST	103	(107)	52	(53)
	(10.685)	13.873	(5.682)	6.473
31. decembar 2016.				
BAM	+200bp (171)	-200bp 195	+100bp (88)	-100bp 95
EUR	(6.214)	7.372	(3.233)	3.521
CHF	(333)	353	(169)	174
USD	366	(389)	186	(192)
OST	48	(50)	24	(25)
	(6.304)	7.481	(3.280)	3.573

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

e) Upravljanje rizikom likvidnosti

Grupa i Banka definišu rizik likvidnosti kao rizik nemogućnosti plaćanja dospjelih obaveza na vrijeme, u punom iznosu, ili - u slučaju krize likvidnosti - mogućnosti da se samo osigura refinansiranje po povišenim tržišnim cijenama, ili mogućnosti samo da se proda imovina sa popustom u odnosu na tržišnu cijenu.

Najvažniji cilj upravljanja i kontrole rizika likvidnosti je osigurati da Grupa i Banka održavaju svoju sposobnost izvršavanja plaćanja i poduzmu aktivnosti refinansiranja u bilo koje vrijeme.

Praćenje rizika likvidnosti se, s jedne strane, provodi na osnovu likvidnosti i "time to wall" ključnih pokazatelja (maksimalna likvidnost na duže vrijeme), pod normalnim i stresnim uslovima, te s druge strane, kroz integraciju strukturnih rizika likvidnosti u ukupnu kontrolu banke (podnošenje rizika).

Limiti za kratkoročnu likvidnost, kao i za ograničenje dugoročne strukturne likvidnosti postavljeni su, kako na nivou grupacije tako i za pojedine filijale, a prate se stalno. Kako bi se osiguralo da se postojeći jaz likvidnosti može zatvoriti u bilo koje vrijeme kroz mobilizaciju likvidnih potencijala, granične vrijednosti su definisane za sve scenarije i ako se oni pređu, mjere moraju biti uvedene za smanjivanje identificiranih rizika likvidnosti.

Analiza ročnosti za finansijska sredstva i obaveze

Tabela u nastavku prikazuje analizu sredstava i obaveza Grupe po njihovom dospjeću, a na osnovu preostalog vremenskog perioda od datuma bilansa do dogovorenog datuma plaćanja obaveza.

GRUPA	Do 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
Na dan 31. decembra 2017.					
AKTIVA					
Novac i sredstva kod banaka	143.495	-	-	-	143.495
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	63.576	-	-	-	63.576
Plasmani kod drugih banaka	2.273	-	11.680	-	13.953
Krediti i avansi klijentima	115.669	14.187	75.492	247.925	453.273
Imovina namijenjena prodaji	-	-	4.771	-	4.771
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	163.685	-	-	-	163.685
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	-
Nekretnine i oprema	-	-	-	18.751	18.751
Nematerijalna imovina	-	-	-	2.270	2.270
Ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	-
Potraživanja za porez	-	-	-	1.783	1.783
Odgođena porezna imovina	-	-	-	-	-
Ostala imovina	26.422	-	-	-	26.422
Ukupna aktiva	515.120	14.187	91.943	270.729	891.979
PASIVA					
Obaveze prema drugim bankama	718	-	4.493	-	5.211
Obaveze prema klijentima	436.816	12.587	72.352	121.503	643.258
Rezervisanja	-	-	-	16.680	16.680
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	-	-	-	1.870	1.870
Ostale obaveze	12.993	-	-	-	12.993
Ukupne obaveze	450.527	12.587	76.845	140.053	680.012
Ročna neusklađenost	64.593	1.600	10.327	135.447	211.967

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

e) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

GRUPA	Do 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
Na dan 31. decembar 2016.					
AKTIVA					
Novac i sredstva kod banaka	163.369	-	-	-	163.369
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	59.783	-	-	-	59.783
Plasmani kod drugih banaka	-	12.289	14.644	-	26.933
Krediti i avansi klijentima	122.021	12.648	55.962	181.032	371.663
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	171.510	-	-	-	171.510
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	-
Nekretnine i oprema	-	-	-	26.577	26.577
Nematerijalna imovina	-	-	-	827	827
Ulaganja u nekretnine	-	-	-	468	468
Potraživanja za porez	-	-	-	1.783	1.783
Odgodjena porezna imovina	-	-	-	-	-
Ostala imovina	21.427	-	-	-	21.427
Ukupna aktiva	538.110	24.937	70.606	210.687	844.340
PASIVA					
Obaveze prema drugim bankama	629	-	-	4.895	5.524
Obaveze prema klijentima	390.887	15.065	90.017	102.385	598.354
Rezervisanja	-	-	-	20.920	20.920
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	-	-	-	1.588	1.588
Ostale obaveze	13.026	-	-	-	13.026
Ukupne obaveze	404.542	15.065	90.017	129.788	639.412
Ročna neusklađenost	133.563	9.872	(19.411)	80.899	204.923

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

e) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje analizu sredstava i obaveza Banke po njihovom dospjeću, a na osnovu preostalog vremenskog perioda od datuma bilansa do dogovorenog datuma plaćanja obaveza.

BANKA	Do 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
Na dan 31. decembra 2017.					
AKTIVA					
Novac i sredstva kod banaka	143.495	-	-	-	143.495
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	63.576	-	-	-	63.576
Plasmani kod drugih banaka	2.273	-	11.680	-	13.953
Krediti i avansi klijentima	115.669	14.187	75.492	247.925	453.273
Imovina namijenjena prodaji	-	-	4.771	-	4.771
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	163.564	-	-	-	163.564
Ulaganja u podružnice	-	-	-	855	855
Nekretnine i oprema	-	-	-	18.467	18.467
Nematerijalna imovina	-	-	-	2.270	2.270
Ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	-
Potraživanja za porez	-	-	-	1.783	1.783
Ostala imovina	26.350	-	-	-	26.350
Ukupna aktiva	514.927	14.187	91.943	271.300	892.357
PASIVA					
Obaveze prema drugim bankama	718	-	4.493	-	5.211
Obaveze prema klijentima	437.291	12.587	72.352	121.503	643.733
Rezervisanja	-	-	-	16.647	16.647
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	-	-	-	1.870	1.870
Ostale obaveze	12.849	-	-	-	12.849
Ukupne obaveze	450.858	12.587	76.845	140.020	680.310
Ročna neusklađenost	64.069	1.600	10.327	136.051	212.047

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

e) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

BANKA	Do 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
Na dan 31. decembra 2016.					
AKTIVA					
Novac i sredstva kod banaka	163.369	-	-	-	163.369
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	59.783	-	-	-	59.783
Plasmani kod drugih banaka		12.289	14.644	-	26.933
Krediti i avansi klijentima	122.021	12.648	55.962	181.032	371.663
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	171.394	-	-	-	171.394
Ulaganja u podružnice	2.711	-	-	-	2.711
Nekretnine i oprema	-	-	-	26.276	26.276
Nematerijalna imovina	-	-	-	827	827
Ulaganja u nekretnine	-	-	-	468	468
Potraživanja za porez	-	-	-	1.783	1.783
Ostala imovina	21.329	-	-	-	21.329
Ukupna aktiva	540.607	24.937	70.606	210.386	846.536
PASIVA					
Obaveze prema drugim bankama	629	-	-	4.895	5.524
Obaveze prema klijentima	392.852	15.065	90.017	102.385	600.319
Rezervisanja	-	-	-	20.869	20.869
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	-	-	-	1.588	1.588
Ostale obaveze	12.920	-	-	-	12.920
Ukupne obaveze	406.401	15.065	90.017	129.737	641.220
Ročna neusklađenost	134.206	9.872	(19.411)	80.649	205.316

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

e) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza po preostalom nediskontovanom ugovorenom dospijeću

Tabela u nastavku prikazuje preostalo nediskontovano dospijeće finansijskih obaveza Grupe i Banke:

GRUPA	Do 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
Na dan 31. decembra 2017.						
Obaveze prema drugim bankama	5.273	-	-	182	5.455	5.211
Obaveze prema klijentima	645.362	-	51	11.702	657.115	643.258
	650.635	-	51	11.884	662.570	648.469
Na dan 31. decembra 2016.						
Obaveze prema drugim bankama	6.676	-	-	198	6.874	5.524
Obaveze prema klijentima	600.185	59	1.299	5.923	607.466	598.354
	606.861	59	1.299	6.121	614.340	605.843

BANKA	Do 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
Na dan 31. decembra 2017.						
Obaveze prema bankama-depoziti	5.273	-	-	182	5.455	5.211
Obaveze prema klijentima	645.837	-	51	11.702	657.590	643.733
	651.110	-	51	11.884	663.045	648.944
Na dan 31. decembra 2016.						
Obaveze prema bankama-depoziti	6.676	-	-	198	6.874	5.524
Obaveze prema klijentima	602.161	59	1.299	5.923	609.442	600.319
	608.837	59	1.299	6.121	616.316	605.843

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

f) Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza

MSFI 13 definije fer vrijednost kao cijenu koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke sredstava ili plaćena za prenos neke obaveze u urednoj transakciji među tržišnim učesnicima na datum mjerjenja.

Radi veće dosljednosti i uporedivosti mjera fer vrijednosti te s tim povezanih informacija za ovaj MSFI utvrđuje hijerarhiju fer vrijednosti koja klasificira u tri nivoa inpute za tehnike procjene vrijednosti:

- Inputi nivoa 1: cijene (neusklađene) koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze i kojima entitet ima pristup na datum odmjeravanja.
- Inputi nivoa 2: inputi koji nisu kotirane cijene uključene u nivo 1 koje su uočljive za imovinu ili obavezu, bilo direktno ili indirektno.
- Inputi nivoa 3: neuočljivi inputi za imovinu ili obavezu.

MSFI 13 navodi tri tehnike vrednovanja koje subjekti mogu koristiti u utvrđivanju fer vrijednosti.

- Tržišni pristup - Koriste se cijene i druge relevantne informacije iz tržišnih transakcija identičnim ili uporedivim (tj. sličnom) sredstvima i obavezama ili grupom sredstava i obaveza.
- Prihodovni pristup - Budući iznosi se svode na jedan tekući (tj. diskontovani) iznos.
- Troškovni pristup - Tehnika vrednovanja kojom se dobija iznos koji bi bio potreban u sadašnjem trenutku da bi se zamjenio uslužni kapacitet neke imovine (koji se često naziva i tekućim troškom zamjene).

Fer vrijednosti imovine i obaveza Grupe po nivoima u skladu sa MSFI 13, mogu biti prikazani kako slijedi:

GRUPA	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Na dan 31. decembra 2017.					
Finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti					
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	163.685	163.685	143.249	19.968	468
Finansijska imovina koja ne se vodi po fer vrijednosti					
Novac i sredstva kod banaka	143.495	143.495	-	-	143.495
Obavezna rezerva kod Centralne banke	63.576	63.576	-	-	63.576
Plasmani kod drugih banaka	13.953	13.953	-	-	13.953
Krediti i avansi klijentima	453.273	469.221	-	-	469.221
Ostala imovina	26.422	26.422	-	-	26.422
Ostala aktiva za koju je fer vrijednost objavljena					
Nekretnine i oprema	18.751	18.751	-	-	18.751
Nematerijalna ulaganja	2.270	2.270	-	-	2.270
Imovina namijenjena prodaji	4.771	-	-	-	4.771
	890.196	906.179	143.249	19.968	742.962
Finansijske obaveze koje se ne vode po fer vrijednosti					
Obaveze prema drugim bankama	5.211	5.317	-	-	5.317
Obaveze prema klijentima	643.258	651.927	-	-	651.927
Ostale obaveze	12.993	12.991	-	-	12.993
	661.462	670.235			670.237

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

f) Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza (nastavak)

GRUPA	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Na dan 31. decembra 2016.					
Finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti					
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	171.510	171.394	118.160	53.223	127
Finansijska imovina koja ne se vodi po fer vrijednosti					
Novac i sredstva kod banaka	163.369	163.369	-	-	163.369
Obavezna rezerva kod Centralne banke	59.783	59.783	-	-	59.783
Plasmani kod drugih banaka	26.933	26.756	-	-	26.756
Krediti i avansi klijentima	371.663	360.689	-	-	360.689
Ostala imovina	21.427	21.427	-	-	21.427
Ostala aktiva za koju je fer vrijednost objavljena					
Nekretnine i oprema	26.577	26.577	-	-	26.577
Nematerijalna ulaganja	827	827	-	-	827
Ulaganja u nekretnine	468	468	-	-	468
	842.557	831.290	118.160	53.223	660.023
Finansijske obaveze koje se ne vode po fer vrijednosti					
Obaveze prema drugim bankama	5.524	5.658	-	-	5.658
Obaveze prema klijentima	598.354	604.288	-	-	604.288
Ostale obaveze	12.876	12.876	-	-	12.876
	616.754	622.822	-	-	622.822

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

f) Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza (nastavak)

Fer vrijednosti imovine i obaveza Banke po nivoima u skladu sa MSFI 13, mogu biti prikazani kako slijedi:

BANKA	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Na dan 31. decembra 2017.					
Finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti					
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	163.564	163.564	143.249	19.968	347
Finansijska imovina koja ne se vodi po fer vrijednosti					
Novac i sredstva kod banaka	143.495	143.495	-	-	143.495
Obavezna rezerva kod Centralne banke	63.576	63.576	-	-	63.576
Plasmani kod drugih banaka	13.953	13.953	-	-	13.953
Krediti i avansi klijentima	453.273	469.221	-	-	469.221
Ulaganja u podružnice	855	855	-	-	855
Ostala imovina	26.350	26.350	-	-	26.350
Ostala aktiva za koju je fer vrijednost objavljena					
Nekretnine i oprema	18.467	18.467	-	-	18.467
Nematerijalna ulaganja	2.270	2.270	-	-	2.270
Imovina namijenjena prodaji	4.771	4.771	-	-	4.771
	890.574	906.522	143.249	19.968	743.305
Finansijske obaveze koje se ne vode po fer vrijednosti					
Obaveze prema drugim bankama	5.211	5.317	-	-	5.317
Obaveze prema klijentima	643.733	651.927	-	-	651.927
Ostale obaveze	12.536	12.536	-	-	12.536
	661.480	669.780	-	-	669.780

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

f) Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza (nastavak)

BANKA	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Na dan 31. decembra 2016.					
Finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti					
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	171.394	171.394	118.160	53.107	127
Finansijska imovina koja ne se vodi po fer vrijednosti					
Novac i sredstva kod banaka	163.369	163.369	-	-	163.369
Obavezna rezerva kod Centralne banke	59.783	59.783	-	-	59.783
Plasmani kod drugih banaka	26.933	26.756	-	-	26.756
Krediti i avansi klijentima	371.663	360.689	-	-	360.689
Ulaganja u podružnice	2.711	2.711	-	-	2.711
Ostala imovina	21.329	21.329	-	-	21.329
Ostala aktiva za koju je fer vrijednost objavljena					
Nekretnine i oprema	26.276	26.276	-	-	26.276
Nematerijalna ulaganja	827	827	-	-	827
Ulaganja u nekretnine	468	468	-	-	468
	844.753	833.602	118.160	53.107	662.335
Finansijske obaveze koje se ne vode po fer vrijednosti					
Obaveze prema drugim bankama	5.524	5.658	-	-	5.658
Obaveze prema klijentima	600.319	606.253	-	-	606.253
Ostale obaveze	12.770	12.770	-	-	12.770
	618.613	624.681	-	-	624.681

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

f) Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza (nastavak)

Fer vrijednost je po definiciji vrijednost koju će treća strana platiti za ugovor u fer transakciji. Da bi mogli izračunati fer tržišnu vrijednost potrebno je buduće tokove novca svesti na sadašnju vrijednost, a koji imaju jasne tokove novca definisane ugovorom. Investitor je voljan preuzeti ugovor ukoliko isti fer kompenzira cijenu po svim rizicima uključenim ovim ugovorom. To znači da investitor zahtijeva odgovarajuću stopu povrata koja pokriva sve ove rizike. U skladu s tim investitor će diskontovati sve buduće tokove novca sa ovom stopom povrata što dovodi do sadašnje vrijednosti koju je investitor spremam da plati za ugovor. Ova sadašnja vrijednost kroz način na koji je dobijena garantuje investitoru potrebnu godišnju stopu povrata i predstavlja fer vrijednost.

U sljedećoj tabeli prikazano je kretanje finansijskih sredstava koja spadaju u Nivo 3 i koja imaju ponavljajuće mjerene:

GRUPA	S.W.I.F.T SCRL	Registrar vrijednosnih papira FBiH	Sarajevska berza	Soko specijalna oprema	Soko tvornica transmisija	Ventilator Soko	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2017.	52	43	32	-	-	-	127
Povećanje za godinu	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2017.	52	43	32	-	-	-	127
Stanje na dan 1. januara 2016.	52	61	32	108	26	45	324
Stanje na dan 31. decembra 2016.	52	61	32	-	-	-	145

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

f) Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza (nastavak)

BANKA	S.W.I.F.T SCRL	Registrar vrijednosnih papira FBiH	Sarajevska berza	Soko specijalna oprema	Soko tvornica transmisijska	Ventilator Soko	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2017.	52	43	32	-	-	-	127
Povećanje za godinu	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2017.	52	43	32	-	-	-	127
Stanje na dan 1. januara 2016.	52	43	32	108	26	45	306
Stanje na dan 31. decembra 2016.	52	43	32	-	-	-	127

g) Operativni rizici

Upravljanje operativnim rizikom je važan dio poslovanja Grupe i Banke, koji omogućava njeno dugoročno uspješno poslovanje i očuvanje ugleda.

U okviru operativnih rizika Banka provodi sljedeće aktivnosti:

- definisanje i identifikacija operativnog rizika,
- razvoj i primjena metoda i sistema za mjerjenje, analizu, ograničenje i kontrolu operativnog rizika u skladu sa regulatornim i zahtjevima Addiko Group,
- mjerjenje, analiza i nadgledanje operativnog rizika u skladu sa standardima za upravljanje operativnim rizikom,
- održavanje baze podataka o gubicima po osnovu operativnog rizika - redovno prikupljanje podataka i izvještavanje o štetnim događajima,
- redovno ažuriranje postojećih i izrada novih politika, priručnika i procedura u skladu sa zakonskom regulativom i standardima Addiko Group,
- provođenje kvalitativnih procjena (analize scenarija i procjene rizika) s ciljem identifikacije i procjene rizika u poslovnim procesima,
- upravljanje reputacijskim rizikom s ciljem identificiranja, procjene, kontrole, praćenja i prijavljivanja reputacijskog rizika,
- edukacija svih zaposlenika s ciljem poboljšanja njihovog znanja i iskustva, osvještenosti i vještina u operativnom riziku uopće ili u specifičnim procesima (npr. prikupljanje podataka o gubitku, procjena rizika),
- razvoj sistema internih kontrola kroz sistem mapiranja svih SIK relevantnih procesa unutar banke, definisanjem vlasnika istih, prepoznavanjem rizika koji se pojавljuju unutar datog procesa, adekvatnog načina umanjenja istih te testiranja učinkovitosti postavljenih kontrola,
- procjena i uspostava adekvatnog upravljanju operativnim rizicima prilikom razvoja novih proizvoda,
- procjena rizika eksternalizacije i upravljanje eksternaliziranim aktivnostima unutar Banke u saradnji sa poslovnim jedinicama nositeljima eksternaliziranih aktivnosti.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

g) Operativni rizici (nastavak)

U cilju unapređenja procesa upravljanja operativnim rizicima u Banci su planirane sljedeće aktivnosti:

- kontinuirana edukacija svih zaposlenika Banke s ciljem povećanja znanja i svijesti o važnosti upravljanja Operativnim rizikom - jačanje OpRisk kulture,
- definisanje i praćenje ključnih pokazatelja operativnog rizika,
- razvoj matrice rizika u definisanim poslovnim procesima banke zasnovanom na rezultatima provedbe internog kontrolnog sistema,
- testiranje kontrole rizika ustanovljenih za SIK relevantne procese banke,
- razvoj metodologije praćenja novih kategorija rizika, model risk i „conduct“ risk.

h) Upravljanje rizikom kapitala

U skladu sa Zakonom o bankama („Službene novine Federacije BiH“, broj 39/98, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03, 28/03 i 27/17), minimalni iznos uplaćenog novčanog kapitala Banke i najniži iznos neto kapitala koji Banka mora održavati, ne može biti manji od 15.000 hiljada KM. Banka ima dionički kapital u iznosu od 100.403 hiljade KM, i usklađena je sa odredbama ovog zakona. Banka je pokrila akumulirani gubitak 2016. godine u iznosu 7.799 hiljada KM iz fonda rezervi, dok je preostali dio 29.830 hiljada KM iskazan kao nepokriveni gubitak ranijih godina.

Kapital Banke čine osnovni kapital umanjen za odbitne stavke osnovnog kapitala i dopunski kapital.

Osnovni kapital Banke čine uplaćeni dionički kapital i rezerve Banke. Odbitne stavke osnovnog kapitala su iznos nematerijalne imovine, nepokriveni gubitak iz prethodnih godina i gubitak tekuće godine, knjigovodstvena vrijednost vlastitih akcija u posjedu Banke.

Dopunski kapital Banke čine: dionički kapital iz osnovnog nominalnog iznosa trajnih prioritetskih dionica izdatih po osnovu novčanih uplata u dionički kapital, dionički kapital iz osnovnog nominalnog iznosa trajnih prioritetskih kumulativnih dionica izdatih po osnovu uloženih stvari i prava u dionički kapital, iznos općih rezervi za pokriće kreditnih gubitaka za aktivan banke procijenjenu kao kategorija A - Dobra aktiva, iznos pozitivnih revalorizacijskih rezervi po osnovi efekata promjene fer vrijednosti imovine, iznos obračunate dobiti u tekućoj godini revidirane i potvrđene od strane eksternog revizora, iznos dobiti za koju je FBA izdala rješenje o privremenoj obustavi raspodjele, iznos subordiniranih dugova najviše 50% iznosa osnovnog kapitala i iznos stavki - obaveza trajnog karaktera bez obaveze za vraćanje.

Iznos općih rezervi za pokriće kreditnih gubitaka za aktivan banke procijenjenu kao kategorija A - Dobra aktiva na dan 31. decembra 2017. godine ne može biti veći od 1,25% ukupne rizikom ponderirane aktive.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- osigurati usaglašenost sa zahtjevima Agencije za bankarstvo,
- osigurati usaglašenost sa standardima Addiko Grupe,
- osigurati i jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke,
- osigurati mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz osiguranje prihoda dioničarima.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

h) Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Banka je u obavezi održavati adekvatnost kapitala na minimalno 12%, osnovni kapital na minimalno 50% ukupnog kapitala, odnosno da obim i strukturu svog poslovanja uskladi sa pokazateljima poslovanja koji su definisani propisima Agencije za bankarstvo, tj. Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka i drugim odlukama Agencije za bankarstvo iz oblasti nadzora i kontrole rada banaka, i Zakonom o bankama Federacije BiH.

Uprava Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju Agenciji za bankarstvo.

	2017.	2016.
Osnovni kapital - Tier I kapital		
Dionički kapital	100.403	100.403
Zakonske rezerve	-	7.799
Nepokriveni i tekući gubitak	(29.830)	(37.629)
Nematerijalna imovina	(2.270)	(1.174)
Ukupno osnovni kapital	68.303	69.399
Dopunski kapital - Tier II kapital		
Opće rezerve kategorija A po regulativi FBA	7.472	5.981
Pozitivne revalorizacijske rezerve	2.834	1.353
Ukupno dopunski kapital	10.306	7.334
Odbitne stavke od kapitala*		
Nedostajuće regulatorne rezerve	-	-
Neto kapital	78.609	76.733
Ukupna ponderirana rizična aktiva (nerevidirano)*	432.373	328.262
Ukupan ponderirani rizični vanbilans (nerevidirano)*	111.101	94.437
Ponderirani operativni rizik (nerevidirano)*	54.312	55.838
Ukupno ponderirani rizici	597.786	478.537
Adekvatnost kapitala na dan 31. decembar	13,2%	16,0%
Stopa osnovnog kapitala u odnosu na ukupno ponderirane rizike	11,4%	14,5%

*Iznosi kapitala i ostalih bilansnih pozicija u prethodnoj tabeli su obračunati u skladu sa regulativom Agencije za bankarstvo FBiH.

7. PRIHODI OD KAMATA

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Kamate na kredite i avanse stanovništvu	19.251	17.170	19.251	17.170
Kamate na kredite i avanse pravnim licima	7.103	7.110	7.103	7.110
Kamate na plasmane kod drugih banaka	138	213	138	213
Kamate na finansijske instrumente raspoložive za prodaju	1.775	1.191	1.775	1.191
	28.267	25.684	28.267	25.684

8. RASHODI OD KAMATA I SLIČNI RASHODI

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Kamate na depozite od stanovništva	5.026	6.292	5.026	6.292
Kamate na sredstva drugih banaka	240	843	237	843
Kamate na depozite od pravnih lica	357	360	357	363
Ostale kamate	1	200	1	200
	5.624	7.695	5.621	7.698

9. PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Naknade od ostalih usluga stanovništvu	6.868	5.472	6.868	5.472
Naknade od ostalih usluga pravnim licima	2.772	2.532	2.772	2.532
Naknade od usluga bankama	2.478	2.522	2.478	2.522
Naknade od izdanih garancija	732	689	732	689
	12.850	11.215	12.850	11.215

10. NETO DOBIT IZ FINANSIJSKOG POSLOVANJA

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Konverzija imovine i obaveza u stranoj valuti, neto	1.321	1.003	1.321	1.003
Neto dobit / (gubitak) od prodaje imovine raspoložive za prodaju	173	(206)	173	(206)
Neto prihod od usklađenja fer vrijednosti vrijednosnih papira	270	87	265	143
	1.764	884	1.759	940

11. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Prihodi od kartičnog poslovanja	1.103	955	1.103	955
Neto prihod od prodaje preuzetih kolateralna	707	252	707	252
Dobici od prodaje vlastitih nekretnina i opreme	432	-	432	-
Neto prihod od zakupnina	122	149	122	149
Otpuštanje rezervisanja za naknade zaposlenima (Napomena 29.)	117	139	117	139
Prihodi od prefakturisanih troškova povezanim stranama	57	133	57	133
Prihod od osiguravajućih kuća	26	32	26	32
Prihod od brokerskih usluga	824	826	-	-
Ostali prihodi	682	440	682	441
	4.070	2.926	3.246	2.101

12. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Bruto plaće	12.835	13.852	12.625	13.624
Ostali troškovi zaposlenih	3.381	2.811	3.381	2.811
	16.216	16.663	16.006	16.435

Prosječan broj zaposlenih u Banci za godine koje su završile na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine bio je 420, odnosno 454.

13. OPĆI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Održavanje i popravke	6.035	5.532	6.029	5.532
Članarine i druge naknade	2.472	2.507	2.388	2.397
Troškovi zakupnine	2.029	1.749	2.000	1.742
Konsultantske usluge	2.024	1.475	1.959	1.460
Reklamiranje, marketing i sponzorisanje	1.325	989	1.320	989
Troškovi osiguranja	1.064	1.096	1.064	1.096
Troškovi komunalnih usluga	994	1.142	994	1.142
Troškovi telekomunikacija	924	1.009	914	1.000
Ostale usluge	900	707	900	707
Osiguranje	429	429	429	429
Ostali porezi i doprinosi	368	1.052	365	1.052
Otpis sitnog inventara	276	565	264	562
Troškovi sudskih sporova	251	21.070	251	21.070
Gubitak od rashodovane materijalne i nematerijalne imovine	2	48	2	48
Ostali troškovi	428	2.549	393	2.497
	19.521	41.919	19.272	41.723

14. UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Krediti i avansi klijentima (Napomena 19.)	(5.997)	(18.025)	(5.997)	(18.025)
Olakšice za klijente s kreditima s valutnom klauzulom u CHF	1.533	12.791	1.533	12.791
Umanjenje materijalne i nematerijalne imovine i ulaganja u nekretnine (napomene 23., 24. i 25.)	31	7.521	31	7.521
Rezervisanje za sudske sporove (Napomena 29.)	744	5.813	744	5.813
Direktno otpisani krediti i potraživanja	1.122	1.202	1.122	1.202
Preuzete i potencijalne finansijske obaveze -otpuštanje rezervisanja (Napomena 30.)	313	(1.118)	313	(1.118)
Ostala rezervisanja za potencijalne obaveze	-	677	-	677
Umanjenje stečene imovine	501	390	501	390
Ostala imovina (Napomena 26.)	(206)	334	(206)	334
Umanjenje vrijednosti imovine van upotrebe	18	-	18	-
Plasmani kod drugih banaka (Napomena 18.)	18	28	18	28
Umanjenje vrijednosti ulaganja u podružnice (Napomena 22.)	-	-	794	-
	(1.923)	9.613	(1.129)	9.613

Otpuštanje rezervisanja za kreditne rizike u poslovnoj 2017. rezultat je najvećim dijelom uzrokovam tzv. one-off efektima u koje spada oporavak CHF konvertiranih kredita kao i debt settlement projekt unutar Retail segmenta. Najznačajnije aktivnosti tokom 2017. godine u segmentu stanovništva bile su nastavak realizacije projekta konverzije CHF kredita te aktivan pristup smanjenju nekvalitetne aktive primjenom strukturiranih akcija namirenja.

15. POREZ NA DOBIT**a) Komponente poreza na dobit**

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Tekući porez	35	34	-	-
Odgođeni porez	-	-	-	-
	35	34	-	-

Porezna obaveza Banke izračunava se na temelju računovodstvene dobiti, uzimajući u obzir porezno nepriznate troškove i neoporezive prihode. Stopa poreza na dobit za godine koje su završile 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. bila je 10%.

15. POREZ NA DOBIT (NASTAVAK)

a) Komponente poreza na dobit (nastavak)

Usklađivanje između poreza na dobit prikazanog u poreznoj bilanci i računovodstvenog poreza na dobit je predstavljeno kako slijedi:

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Dobit / (gubitak) prije oporezivanja i eliminacije transakcija unutar Grupe	5.594	(37.306)	5.249	(37.629)
Porezni prihod po stopi od 10%	560	(3.731)	525	(3.763)
Efekti nepriznatih rashoda	956	3.215	956	3.213
Efekti nepriznatih prihoda	(392)	(4)	(392)	(4)
Iskorišteni poreski gubici iz prethodnih godina	(1.089)	-	(1.089)	-
Efekat neiskorištenih poreskih gubitaka iz prethodnih godina	(22.538)	(23.073)	(22.538)	(23.073)
Tekući porez na dobit	35	34	-	-
Nepriznata odgodena poreska imovina	(22.538)	(23.627)	(22.538)	(23.627)

U skladu sa Zakonu o porezu na dobit, porezni gubici se mogu prenositi i koristiti u periodu od pet sljedećih godina. Odgođena porezna imovina koja se odnosi na gubitke nije zabilježena u finansijskim izvještajima u tekućoj godini, jer je neizvjesno da će Banka imati dovoljnu poreznu dobit na koju može koristiti pogodnosti iz neiskorištenih poreskih gubitaka i odgođene porezne imovine.

Banka nema odgođene porezne imovine koja proizlazi iz poreznih gubitaka a koje namjerava koristiti.

Grupa i Banka ima porezno nepriznate gubitke u iznosu od 554 hiljada KM koji ističu u 2021. godini, 10.540 hiljada KM koje ističu 2019. i 2020. godine te 11.444 hiljada KM koje ističu 2018. godine.

Odgođeni porezi

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Odgođene porezne obaveze				
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (Napomena 31.)	314	150	314	150
	314	150	314	150

Kretanje odgođenih poreza može se prikazati kako slijedi:

GRUPA I BANKA	31. decembar 2016.	Priznato u tekućem rezultatu	Priznato u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	31. decembar 2017.	Odgodena porezna imovina	Odgodene porezne obaveze
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	(150)	-	(164)	(314)	-	(314)
	(150)	-	(164)	(314)	-	(314)

16. NOVAC I SREDSTVA KOD BANAKA

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Novac na žiro računu kod Centralne banke Bosne i Hercegovine	73.962	116.015	73.962	116.015
Tekući računi kod drugih banaka	42.209	21.185	42.209	21.185
Novac u blagajni	27.324	26.168	27.324	26.168
Čekovi	-	1	-	1
	143.495	163.369	143.495	163.369

17. OBAVEZNA REZERVA KOD CENTRALNE BANKE BOSNE I HERCEGOVINE

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Obavezna rezerva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine	63.576	59.783	63.576	59.783
	63.576	59.783	63.576	59.783

Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine („CBBiH“) je donijelo Odluku o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade CBBiH bankama na iznos rezerve. Ovom odlukom, osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira na to u kojoj se valuti nalaze. Odlukom se utvrđuje jedinstvena stopa obavezne rezerve od 10% koju CBBiH primjenjuje na osnovicu za obračun obavezne rezerve. Ova odluka stupila je na snagu danom objavljivanju u „Službenom glasniku BiH“, a primjenjuje se od 1. jula 2016. godine. Odlukom je, također, utvrđeno da CBBiH na iznos sredstava obavezne rezerve ne obračunava naknadu. Na iznos sredstava iznad obavezne rezerve, CBBiH obračunava naknadu po stopi koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Europska središnja banka (ECB) na depozite komercijalnih banaka.

Prethodna odluka regulisala je sljedeće: stope obavezne rezerve su iznosile 10% od ukupnih kratkoročnih depozita i kredita i 7% od ukupnih dugoročnih depozita i kredita.

18. PLASMANI KOD DRUGIH BANAKA

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Kratkoročni depoziti u bankama u sljedećim zemljama:				
Zemlje OECD-a	14.018	26.980	14.018	26.980
<i>Ukupno bruto depoziti kod drugih banaka</i>	<i>14.018</i>	<i>26.980</i>	<i>14.018</i>	<i>26.980</i>
Manje: Umanjenje vrijednosti za moguće gubitke	(65)	(47)	(65)	(47)
	13.953	26.933	13.953	26.933

18. PLASMANI KOD DRUGIH BANAKA (NASTAVAK)

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka je imala nekoliko plasmana depozita na međubankarskom tržištu u valuti EUR i USD. Iznosi plasmana bili su:

- 1.400.000 USD, rok dospijeća 03. januar 2018. godine, a kamatna stopa 0,8% godišnje,
- 6.000.000 EUR, rok dospijeća 31. august 2018. godine, a kamatna stopa 0,5% godišnje,

Promjene na umanjenju vrijednosti plasmana kod drugih banaka mogu se prikazati kako slijedi:

	GRUPA	BANKA			
		2017.	2016.	2017.	2016.
Stanje na dan 1. januara		47	16	47	16
Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke, neto (Napomena 14.)		18	28	18	28
Efekti promjene kursa stranih valuta		-	3	-	3
Stanje na dan 31. decembra		65	47	65	47

19. KREDITI I AVANSI KLIJENTIMA

GRUPA I BANKA	Pravna lica		Stanovništvo		Ukupno	
	2017.	2016.	2017.	2016.	2017.	2016.
Ukupno krediti i avansi prije umanjenja vrijednosti	220.530	178.292	388.673	378.841	609.203	557.133
Manje: Umanjenje vrijednosti	(28.416)	(29.774)	(127.514)	(155.696)	(155.930)	(185.470)
Ukupno	192.114	148.518	261.159	223.145	453.273	371.663

Krediti su uglavnom odobreni klijentima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Promjene na umanjenju vrijednosti su kako slijedi:

	GRUPA	BANKA			
		2017.	2016.	2017.	2016.
Stanje na dan 1. januara		185.470	226.605	185.470	226.605
Povećanje umanjenja vrijednosti kredita datih pravnim licima (Napomena 14.)		4.140	1.174	4.140	1.174
Smanjenje umanjenja vrijednosti kredita datih stanovništvu (Napomena 14.)		(10.137)	(19.199)	(10.137)	(19.199)
Smanjenje - unwinding (kamatni prihod na umanjena potraživanja)		(1.840)	(3.816)	(1.840)	(3.816)
CHF olakšice		(7.852)	(10.935)	(7.852)	(10.935)
Prodaja - Brush IV		-	(4.751)	-	(4.751)
Otpis		(13.218)	(3.955)	(7.929)	(3.955)
Efekti promjene kursa stranih valuta		(633)	347	(5.922)	347
Stanje na dan 31. decembra		155.930	185.470	155.930	185.470

19. KREDITI I AVANSI KLIJENTIMA (NASTAVAK)

Ponderisane kamate po kreditima mogu se prikazati kako slijedi:

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Pravna lica	3,73%	4,51%	3,73%	4,51%
Stanovništvo	7,44%	7,75%	7,44%	7,75%

20. IMOVINA NAMIJENJENA PRODAJI

Banka je u 2017. godini izvršila reklassifikaciju vlastitih nekretnina (zgrade, poslovni prostori i stanovi) na imovinu namijenjenu prodaju u vrijednosti od 6.859 hiljada KM. Banka je u toku 2017. godine prodala jednu nekretninu (poslovnu zgradu u Bihaću) vrijednosti 2.088 hiljada KM, tako da na 31. decembar 2017. godine ukupna vrijednost imovine namijenjene prodaji iznosi 4.471 hiljada KM. Prenos na imovinu namijenjenu prodaju je izvršen po fer vrijednosti ove imovine te nije imao uticaja na neto dobit koju su Banka i Grupa ostvarile u tekućoj godini.

21. FINANSIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
<i>Dužničke vrijednosnice</i>				
<i>Obveznice</i>				
Vlada Španjolske	9.516	19.720	9.516	19.720
LVMH MOET HENNESSY LOUIS VUITTON SE	3.689	3.749	3.689	3.749
Vlada Italije	9.743	-	9.743	-
Total Capital S.A.	1.650	1.727	1.650	1.727
JP Morgan Chase and CO	8.497	8.372	8.497	8.372
Republika Bugarska	14.864	14.387	14.864	14.387
Barclays PLC	14.337	14.201	14.337	14.201
Commerzbank AG	11.611	-	11.611	-
Lloyds Bank	14.605	9.780	14.613	9.780
Norddeutsche Landesbank	-	9.584	-	9.584
Vlada Republike Srbije	12.512	12.521	12.512	12.521
Toyota	3.678	3.739	3.678	3.739
Republika Mađarska	6.971	-	6.962	-
Republika Rumunjska	14.965	15.408	14.965	15.408
KA Finanz AG	4.959	4.971	4.959	4.971
Societe Generale	11.620	-	11.620	-
Vlada Federacije BiH	46	5.855	46	5.855
<i>Trezorski zapisi</i>				
Vlada Federacije BiH	-	13.745	-	13.745
Vlada Republike Srpske	19.955	33.276	19.955	33.276
	163.217	171.035	163.217	171.035
<i>Vlasničke vrijednosnice</i>				
CROBIH Fond	277	282	174	184
S.W.I.F.T SCRL	52	52	52	52
Uzajamni fond ADDIKO BH EQUITY	46	48	46	48
Registrar vrijednosnih papira FBiH	61	61	43	43
Sarajevska berza d.d. Sarajevo	32	32	32	32
	468	475	347	359
	163.685	171.510	163.564	171.394

21. FINANSIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU (NASTAVAK)

Struktura obveznica i trezorskih zapisa po nominalnoj vrijednosti na dan 31. decembra 2017. godine se može prikazati kako slijedi:

Imovina	Broj	Diskontna cijena	Nominalna Cijena	Datum dospijeća	Kupon
Obveznice					
JP Morgan Chase and CO	4.300	8.497	8.410	27.1.2020.	0,55 + 3M EURIBOR
Republika Bugarska	7.000	14.863	13.691	21.3.2023.	1,88%
Vlada Španjolske	4.000	9.516	7.823	31.10.2023.	4,40%
LVMH MOET HENNESSY LV SE	1.800	3.688	3.520	13.11.2020.	1,75%
Barclays Bank	7.000	14.337	13.691	23.3.2021.	1,88%
Total Capital S.A.	800	1.650	1.565	28.1.2019.	4,88%
Toyota Motor Credit Corp.	1.800	3.678	3.520	23.7.2020.	1,80%
KA Finanz AG	2.500	4.959	4.890	11.8.2020.	0,38%
Republika Mađarska	2.300	4.163	3.751	29.3.2021.	6,38%
Republika Srbija	7.400	12.512	12.068	25.2.2020.	4,86%
Republika Mađarska	1.500	2.799	2.446	22.11.2023	5,75%
Lloyds Bank	7.300	14.605	14.278	21.6.2024.	0,78 + 3M EURIBOR
Republika Italija	5.000	9.743	9.779	1.11.2021.	0,35%
Commerzbank AG	6.000	11.612	11.735	13.9.2023.	0,50%
Republika Rumunjska*	6.800	14.965	13.300	18.9.2020.	4,63%
Societe Generale	5.800	11.617	11.344	22.5.2024.	0,8 + 3M EURIBOR
Vlada Federacije BiH	46	46	46	30.9.2018.	2,61%
Potraživanja za obračunate kamate		12	-		
		143.262	135.857		
Trezorski zapisi					
Vlada Republike Srpske	1.000	9.963	10.000		
Vlada Republike Srpske	1.000	9.992	10.000		
		19.955	20.000		
		163.217	155.857		

*Založeno 2.300 obveznica Rumunjske, nominalne cijene 4.498 hiljada KM.

21. FINANSIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU (NASTAVAK)

Struktura obveznica i trezorskih zapisa po nominalnoj vrijednosti na dan 31. decembra 2016. godine se može prikazati kako slijedi:

Imovina	Broj	Diskontna cijena	Nominalna cijena	Datum dospijeća	Kupon
Obveznice					
JP Morgan Chase and CO	4.300	8.372	8.410	27.1.2020.	0,55 + 3M EURIBOR
Republika Bugarska	7.000	14.321	13.691	21.3.2023.	0,55 + 3M EURIBOR
Vlada Španjolske	10.000	19.720	19.558	30.4.2017.	2,10%
LVMH MOET HENNESSY LOUIS VUITTON SE	1.800	3.749	3.520	13.11.2020.	1,75%
Barclays Bank	7.000	14.130	13.691	23.3.2021.	1,88%
Total Capital S.A.	800	1.727	1.565	28.1.2019.	4,88%
Toyota Motor Credit Corp.	1.800	3.739	3.520	23.7.2020.	1,80%
KA Finanz AG	2.500	4.971	4.890	11.8.2020.	0,38%
Republika Rumunjska	6.800	15.408	13.300	18.9.2020.	4,63%
Republika Srbija	6.600	12.432	12.246	25.2.2020.	4,88%
Norddeutsche Landesbank	4.900	9.584	9.584	23.6.2017.	0,40 + 3M EURIBOR
Lloyds Bank	5.000	9.780	9.779	10.9.2019.	0,45 + 3M EURIBOR
Vlada Federacije BiH	5.865	5.855	5.865	27.6.2017.	6,10%
Potraživanja za obračunate kamate		230	-		
		124.018	119.619		
Trezorski zapisi					
Vlada Federacije BiH	186	1.851	1.860	23.6.2017.	-
Vlada Federacije BiH	1.189	11.890	11.890	19.7.2017.	-
Vlada Republike Srpske	30	300	300	27.1.2017.	-
Vlada Republike Srpske	1.000	9.997	10.000	27.1.2017.	-
Vlada Republike Srpske	1.000	9.986	10.000	4.7.2017.	-
Vlada Republike Srpske	900	8.994	9.000	3.4.2017.	-
Vlada Republike Srpske	400	3.999	4.000	7.6.2017.	-
		47.017	47.050		
		171.035	166.669		

22. ULAGANJA U PODRUŽNICE

Ulaganja u podružnice na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine predstavljena su po trošku sticanja:

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Addiko Invest d.o.o. Mostar	-	-	855	2.711
	-	-	855	2.711

Naziv	Djelatnost	Sjedište	% vlasništva
Addiko Invest d.o.o. Mostar	Finansijske usluge	Bosna i Hercegovina	100

U 2017. godini Banka je priznala gubitak od umanjenja vrijednosti ulaganja u podružnicu kao rezultat umanjenja fer vrijednosti ulaganja. Umanjenje vrijednosti priznato u računu dobiti i gubitka iznosi 794 hiljada KM (Napomena 14.).

23. NEKRETNINE I OPREMA

GRUPA	Gradevine i zemljište	Uredska oprema i vozila	Investicije u toku	Ulaganja na tudioj imovini	Ukupno
NABAVNA VRJEDNOST					
31. decembar 2015.	48.945	12.173	313	1.458	62.889
Korekcija početnog stanja		11.424	-	1.006	12.430
Nabavke	-	2	693	-	695
Prenos sa/na	133	646	(786)	7	-
Otuđenja	(76)	(275)	-	-	(351)
31. decembar 2016.	49.002	23.970	220	2.471	75.663
Nabavke	73	77	1.279	4	1.433
Prenos sa/na	25	519	(984)	440	-
Prijenos na nekretnine namijenjene prodaji (Napomena 20.)	(16.032)	-	-		(16.032)
Otuđenja	(1.009)	(1.883)	-	(150)	(3.042)
31. decembar 2017.	32.059	22.683	515	2.765	58.022
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA					
31. decembar 2015.	17.906	8.273	-	934	27.113
Korekcija početnog stanja	-	11.424	-	1.006	12.430
Amortizacija za godinu	769	1.230	-	183	2.182
Otuđenja	(39)	-	-	-	(39)
Gubitak od umanjenja vrijednosti	7.140	259	-	-	7.399
31. decembar 2016.	25.776	21.186	-	2.123	49.085
Amortizacija za godinu	494	750	-	213	1.457
Prijenos na nekretnine namijenjene prodaji (Napomena 20.)	(9.317)				(9.317)
Otuđenja	(409)	(1.424)	-	(150)	(1.983)
Gubitak od umanjenja vrijednosti	29	-	-	-	29
31. decembar 2017.	16.573	20.512	-	2.186	39.271
SADAŠNJA VRJEDNOST					
31. decembar 2017.	15.486	2.171	515	579	18.751
31. decembar 2016.	23.226	2.784	220	348	26.578

23. NEKRETNINE I OPREMA (NASTAVAK)

BANKA	Građevine i zemljište	Uredska oprema i vozila	Investicije u toku	Ulaganja na tirdoj imovini	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
31. decembar 2015.	48.566	12.069	313	1.458	62.406
Korekcija početnog stanja	-	11.424	-	1.006	12.430
Nabavke	-	-	693	-	693
Prenos sa/na	133	646	(786)	7	-
Otuđenja	(76)	(275)	-	-	(351)
31. decembar 2016.	48.623	23.864	220	2.471	75.178
Nabavke	73	73	1.279	4	1.429
Prenos sa/na	25	519	(984)	440	-
Prijenos na nekretnine namijenjene prodaji (Napomena 20.)	(16.032)	-	-	-	(16.032)
Otuđenja	(1.009)	(1.883)	-	(150)	(3.042)
31. decembar 2017.	31.680	22.573	515	2.765	57.533
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA					
31. decembar 2015.	17.809	8.211	-	934	26.954
Korekcija početnog stanja	-	11.424	-	1.006	12.430
Amortizacija za godinu	758	1.217	-	183	2.158
Otuđenja	(39)	-	-	-	(39)
Gubitak od umanjenja vrijednosti	7.140	259	-	-	7.399
31. decembar 2016.	25.668	21.111	-	2.123	48.902
Amortizacija za godinu	482	740	-	213	1.435
Prijenos na nekretnine namijenjene prodaji (Napomena 20.)	(9.317)	-	-	-	(9.317)
Otuđenja	(409)	(1.424)	-	(150)	(1.983)
Gubitak od umanjenja vrijednosti	29	-	-	-	29
31. decembar 2017.	16.453	20.427	-	2.186	39.066
SADAŠNJA VRIJEDNOST					
31. decembar 2017.	15.227	2.146	515	579	18.467
31. decembar 2016.	22.955	2.753	220	348	26.276

24. NEMATERIJALNA IMOVINA

	GRUPA	BANKA
NABAVNA VRJEDNOST		
31. decembar 2015.	2.872	2.864
Korekcija početnog stanja	21.162	21.162
Povećanja	1.027	1.027
Otpisi	(10)	(10)
31. decembar 2016.	25.051	25.043
Povećanja	1.820	1.820
31. decembar 2017.	26.871	26.863
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA		
31. decembar 2015.	2.634	2.626
Korekcija početnog stanja	21.162	21.162
Povećanja	428	428
31. decembar 2016.	24.224	24.216
Povećanja	377	377
31. decembar 2017.	24.601	24.593
NETO KNJIGOVODSTVENA VRJEDNOST		
31. decembar 2016.	827	827
31. decembar 2017.	2.270	2.270

Banka je u toku 2017. godine izvršila korekciju svojih računovodstvenih evidencija na način da je izvršila unos u računovodstvene evidencije u potpunosti amortizovanih stalnih sredstava. Ova korekcija nema materijalnog uticaja s obzirom da nije došlo do promjene neto knjigovodstvene vrijednosti nekretnina i opreme. Shodno navedenom, Banka je na dan 1. januara 2016. godine povećala nabavnu vrijednost opreme i ulaganja u tuđa materijalna sredstva za iznos od 34 miliona KM.

25. ULAGANJA U NEKRETNINE

	GRUPA	BANKA
NABAVNA VRJEDNOST		
31. decembar 2015.	786	786
31. decembar 2016.	786	786
Prodaja	(476)	(476)
Prijenos na imovinu namijenjenu prodaji (Napomena 20.)	(310)	(310)
31. decembar 2017.	-	-
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA		
31. decembar 2015.	307	307
Povećanja	11	11
31. decembar 2016.	318	318
Povećanja	6	6
Gubitak od umanjenja vrijednosti	2	2
Prijenos na imovinu namijenjenu prodaji (Napomena 20.)	(166)	(166)
Prodaja	(160)	(160)
31. decembar 2017.	-	-
NETO KNJIGOVODSTVENA VRJEDNOST		
31. decembar 2016.	468	468
31. decembar 2017.	-	-

26. OSTALA IMOVINA

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Posebni tekući računi	13.875	10.786	13.875	10.786
Preuzeti kolaterali raspoloživi za prodaju	3.324	2.305	3.324	2.305
Kartično poslovanje	1.409	1.241	1.409	1.241
Otkupljena potraživanja	924	-	924	-
Avansi dobavljačima	375	576	375	576
Prazne zgrade	246	476	246	476
Uredska oprema	125	101	125	101
Potraživanja za naknade i provizije	79	75	79	75
Potraživanja od Addiko Bank a.d. Banja Luka	-	39	-	39
Potraživanja za usluge upravljanja	72	101	-	-
Ostala imovina	6.922	6.862	6.922	6.865
<i>Ukupno ostala imovina</i>	<i>27.351</i>	<i>22.562</i>	<i>27.279</i>	<i>22.464</i>
Manje: Umanjenje vrijednosti	(929)	(1.135)	(929)	(1.135)
	26.422	21.427	26.350	21.329

Promjene na umanjenju vrijednosti za moguće gubitke dajemo kako slijedi:

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Stanje na dan 1. januara	1.135	862	1.135	862
Umanjenja vrijednosti (Napomena 14.)	(206)	334	(206)	334
Otpis	-	(61)	-	(61)
Stanje na dan 31. decembra	929	1.135	929	1.135

27. OBAVEZE PREMA DRUGIM BANKAMA

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Kratkoročni depoziti:				
U KM	84	48	84	48
U stranoj valuti	634	581	634	581
	718	629	718	629
Dugoročni depoziti:				
U stranoj valuti	4.493	4.895	4.493	4.895
Ukupno depoziti banaka:	5.211	5.524	5.211	5.524
	5.211	5.524	5.211	5.524

27. OBAVEZE PREMA DRUGIM BANKAMA (NASTAVAK)

Dugoročni depoziti na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine mogu se prikazati kako slijedi:

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Addiko Bank AG, Austrija (oročeni depoziti za razdoblje kraće od 3 godine)	4.493	4.895	4.493	4.895
	4.493	4.895	4.493	4.895

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka je imala jedan oročeni pasivni depozit u CHF valuti od Addiko Bank AG, Austrija, sa promjenjivom kamatnom stopom koja je iznosila 6M Libor + 2,015% godišnje.

28. OBAVEZE PREMA KLIJENTIMA

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Depoziti po viđenju:				
Stanovništvo:				
U KM	135.269	125.335	135.269	125.335
U stranoj valutu	127.637	120.863	127.637	120.863
	262.906	246.198	262.906	246.198
Pravne osobe:				
U KM	136.595	117.735	137.070	119.700
U stranoj valutu	16.576	10.577	16.576	10.577
	153.171	128.312	153.646	130.277
Ukupno depoziti po viđenju	416.077	374.510	416.552	376.475
Oročeni depoziti:				
Stanovništvo:				
U KM	29.100	32.493	29.100	32.493
U stranoj valutu	174.164	171.113	174.164	171.113
	203.264	203.606	203.264	203.606
Pravne osobe:				
U KM	14.026	9.686	14.026	9.686
U stranoj valutu	9.891	10.552	9.891	10.552
	23.917	20.238	23.917	20.238
Ukupno oročeni depoziti	227.181	223.844	227.181	223.844
	643.258	598.354	643.733	600.319

Prosječna kamatna stopa po kamatnom trošku iznosi 0,91% na dan 31. decembra 2017. godine (31. decembar 2016. godine: 1,27%).

29. REZERVISANJA

	GRUPA	BANKA			
		2017.	2016.	2017.	2016.
Rezervisanja za sudske sporove		15.362	18.248	15.360	18.228
Rezervisanja za restrukturiranje		661	1.977	661	1.977
Rezervisanja za naknade zaposlenim		499	522	492	515
Rezervisanja za otpremnine i godišnje odmore		158	173	134	149
Ukupno		16.680	20.920	16.647	20.869

Kretanje rezervisanja može se prikazati kako slijedi:

GRUPA	Rezervisanja za restrukturiranje	Obaveze prema zaposlenima (Napomena 11.)	Rezervisanja za sudske sporove (napomene 11. i 14.)	Ukupno
Stanje na dan 31. decembra 2015.	1.100	585	12.495	14.180
Povećanje	1.922	514	5.813	8.249
Smanjenje	-	(139)	-	(139)
Smanjenje uslijed plaćanja	(1.045)	(265)	(60)	(1.370)
Stanje na dan 31. decembra 2016.	1.977	695	18.248	20.920
Povećanje	61	453	5.187	5.701
Smanjenje	-	(117)	(4.443)	(4.560)
Smanjenje uslijed plaćanja	(1.377)	(374)	(3.630)	(5.381)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	661	657	15.362	16.680

BANKA	Rezervisanja za restrukturiranje	Obaveze prema zaposlenima (Napomena 11.)	Rezervisanja za sudske sporove (napomene 11. i 14.)	Ukupno
Stanje na dan 31. decembra 2015.	1.100	551	12.475	14.126
Povećanje	1.922	514	5.813	8.249
Smanjenje	-	(139)	-	(139)
Smanjenje uslijed plaćanja	(1.045)	(262)	(60)	(1.367)
Stanje na dan 31. decembra 2016.	1.977	664	18.228	20.869
Povećanje	61	453	5.187	5.701
Smanjenje	-	(117)	(4.443)	(4.560)
Smanjenje uslijed plaćanja	(1.377)	(374)	(3.612)	(5.363)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	661	626	15.360	16.647

29. REZERVISANJA (NASTAVAK)

Rezervisanje za sudske sporove

Struktura rezervisanja za pravne slučajeve:

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Rezervisanja za sudske sporove	15.362	18.248	15.360	18.228
Ukupno	15.362	18.248	15.360	18.228

Banka zaključno sa 31. decembrom 2017. godine vodi izvršne, parnične i stečajne postupke radi naplate svojih potraživanja i ostvarivanja drugih prava i interesa. Na isti dan protiv Banke postoji određeni broj parničnih postupaka, pokrenut od strane pravnih i fizičkih osoba.

U cilju naplate potraživanja po osnovu kredita, garancija, akreditiva ili po drugim osnovama Banka na dan 31. decembra 2017. godine od strane Odjela upravljanja kreditnim rizikom i naplatom u retail segmentu vodi ukupno 7.322 sudske sporove, sa ukupnom vrijednošću sporova od 128.802 hiljade KM, a od strane Odjela upravljanja kreditnim operacijama vodi se ukupno 17 aktivnih sudske sporova i to: sporovi za predmete banke ukupno 2 sa ukupnom vrijednošću sporova od 3.261 hiljada KM i sporovi za predmete sintetičkog portfolija ukupno 15 sa ukupnom vrijednošću 20.297 hiljada KM.

Rezervisanja za restrukturiranje

Uprava Banke usvojila je krajem 2016. godine odluku o preseljenju dijela organizacijskih jedinica Addiko Bank d.d. Sarajevo iz Mostara u Sarajevo, pokretanju projekta preseljenja i usvajanju Programa zbrinjavanja viška radnika i provođenja mjera restrukturiranja. Radnicima čija se radna mjesta ukidaju nije ponuđeno radno mjesto u Sarajevu, dok se ostalima radnicima ponudio novi ugovori o radu s promjenom mesta rada.

Na dan 18. januar 2017. godine, Uprava Banke je odobrila formiranje dodatnih sredstava za rezerve za provedbu mjera restrukturiranja, reorganizacije, optimizacije troškova i smanjenje broja zaposlenika u 2017. godini iz ekonomskih, tehničkih i organizacijskih razloga, a u skladu sa odredbama Međunarodnog računovodstvenog standarda ("MRS") 37: "Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva", te na osnovu istog formirala dodatna rezervisanja za restrukturiranje u iznosu od 345 hiljada KM.

U oktobru 2017. godine usvojena je nova Odluka o preseljenju preostalog dijela radnika iz Mostara u Sarajevo, te se svima ponudio novi ugovori o radu s promjenom mesta rada.

U oktobru 2017. godine, Uprava je usvojila Odluku o ukidanju Odjela upravljanja imovinom i gašenju poslovnice Domaljevac zbog neprofitabilnosti te je jedan dio radnika proglašen tehnološkim viškom a ostalima su ponuđena nova radna mjesta.

Na 31. decembar 2017. ukupan iznos rezervisanih sredstava iznosi 661 hiljadu KM.

29. REZERVISANJA (NASTAVAK)

Rezervisanja za restrukturiranje (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje očekivani period dospijeća rezervisanja za restrukturiranje:

	2017.	2016.
do 1 godine	661	1.977
od 1 do 5 godina	-	-
Ukupno	661	1.977

Rezervisanje za otpremnine

Značajne aktuarske pretpostavke za izračunavanje sadašnje vrijednosti otpremnina radnika su: stopa diskonta, očekivani rast plaća i stopa mortaliteta.

Analiza osjetljivosti otpremnina (0,5bp) u slučaju promjene stope diskonta može se prikazati kako slijedi:

	U KM
Diskontna stopa	4,00%
Sadašnja vrijednost obaveza (KM)	134
% odstupanja u odnosu na korištenu stopu	3,03% (2,91%)

Ukoliko bi kamatna stopa sa kojom se vrši diskontovanje bila manja za 0,5% vrijednost obaveza bi porasla za 3,03%.

Ukoliko bi kamatna stopa sa kojom se vrši diskontovanje bila veća za 0,5% vrijednost obaveza bi se smanjila za 2,91%.

Analiza osjetljivosti otpremnina u slučaju promjene zarada može se prikazati kako slijedi:

	U KM		
	trenutna	manja za 0,5%	veća za 0,5%
Prosječna otpremnina	3.621,48	3.603,37	3.639,59
Sadašnja vrijednost obaveza (KM)	134.995	133.325	134.665
% odstupanja u odnosu na korištenu stopu	0,50% (0,50%)		

Promjena zarada direktno proporcionalno utiče na promjene otpremnina.

Analiza osjetljivosti otpremnina u slučaju promjene stope mortaliteta može se prikazati kako slijedi:

	U KM		
	trenutna	manja za 1 godinu	veća za 1 godinu
Prosječna starost	57,67	56,67	58,67
Sadašnja vrijednost obaveza (KM)	133.995	128.841	139.181
% odstupanja u odnosu na korištenu stopu	(3,85%)		3,87%

Ukoliko bi zaposleni u prosjeku bili stariji za godinu dana sadašnja vrijednost otpremnina bi porasla za 3,87%, a ukoliko bi zaposleni u prosjeku bili mlađi godinu dana prosječna otpremnina bi se smanjila za 3,85%.

29. REZERVISANJA (NASTAVAK)

Rezervisanje za otpremnine (nastavak)

Očekivani period dospijeća rezervisanja za otpremnine može se prikazati kako slijedi:

	2017.	2016.
U narednih 12 mjeseci	-	-
Između 1 i 5 godina	20	23
Između 5 i 10 godina	114	126
Preko 10 godina	-	-
	134	149

30. REZERVISANJA ZA PREUZETE I POTENCIJALNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Neiskorišteni krediti	87.765	70.321	87.765	70.321
Plative garancije	20.502	14.622	20.502	14.622
Činidbene garancije	19.432	21.269	19.432	21.269
Akreditivi	1.496	1.179	1.496	1.179
Ukupno	129.195	107.391	129.195	107.391
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	1.870	1.588	1.870	1.588

Promjene u rezervisanjima za preuzete i potencijalne finansijske obaveze:

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Stanje na dan 1. januara	1.588	2.706	1.588	2.706
Otpuštanje rezervisanja (Napomena 14.)	313	(1.118)	313	(1.118)
Efekti kursnih razlika	(31)	-	(31)	-
Stanje na dan 31. decembra	1.870	1.588	1.870	1.588

Tokom svog poslovanja, Banka i Grupa preuzimaju i kreditne obaveze koje se vode na računima u vanbilansnoj evidenciji, a koje se odnose na garancije, akreditive i neiskorišteni dio odobrenih kredita. Banka i Grupa su po ovim izloženostima formirale rezervisanja kako je navedeno u tabeli iznad.

31. OSTALE OBAVEZE

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Obaveze za neraspoređene prilive	5.384	6.328	5.384	6.328
Ukalkulisani bonusi	1.802	1.121	1.802	1.121
Obračunati troškovi	1.489	2.542	1.489	2.542
Obaveze prema dobavljačima	1.239	139	1.169	86
Obaveze prema zaposlenima	1.077	1.215	1.049	1.199
Ograničena sredstva	546	563	546	563
Odgodjena porezna obaveza (Napomena 15.)	314	150	314	150
Ostale porezne obaveze	246	87	246	87
Obaveze za kartično poslovanje	244	219	244	219
Protestirane garancije	150	150	150	150
Komisioni poslovi (Napomena 34.)	99	94	99	94
Razgraničenja	62	76	62	76
Obaveze za porez na dobit	1	-	-	-
Ostale obaveze	340	342	295	305
	12.993	13.026	12.849	12.920

32. KAPITAL

Dionički kapital

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austria, dok je krajnji vlasnik Advent International Corporation, Sjedinjene Američke Države i Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD).

Vlasnička struktura Banke je kako slijedi:

	31. decembar 2017.		31. decembar 2016.	
	Dionički kapital	Vlasništvo %	Dionički kapital	Vlasništvo %
Addiko Bank AG Beč, Austria	100.401	99,998	100.401	99,998
Ostali dioničari	2	0,002	2	0,002
	100.403	100,00	100.403	100,00

Banka je u toku 2016. godine izvršila pokriće akumuliranog gubitka u iznosu 91.014 hiljada KM (iznos se sastoji od gubitka 2015. godine). Pokriće je izvršeno direktnom uplatom u fond rezervi (ukupan iznos prije pokrića 98.808 hiljada KM - uplata 46.000 hiljada KM u 2015. godini i 52.808 hiljada KM u 2016. godini) i fonda rezervi iz dobiti (ukupan iznos prije pokrića 5 hiljada KM). Preostali iznos na direktnoj uplati u fond rezervi je 7.799 hiljada KM. Banka je u toku 2017. godine gubitak iz 2016. godine u iznosu od 37.629 hiljada KM, dijelom pokrila iz fonda rezervi (7.799 hiljada KM), a preostali dio je prenosen na konto akumuliranog gubitka (29.830 hiljada KM).

Regulatorne rezerve

Regulatorne rezerve na 31. decembar 2017. godine su iznosile 133.391 hiljadu KM (31. decembra 2016.: 133.391 hiljadu KM). Banka je stvorila više regulatornih rezervi nego što je potrebno u iznosu od 111.405 hiljada KM (31. decembra 2016.: 110.615 hiljada KM). Banka će, u skladu sa regulatornim zahtjevima, navedeno uzeti u obzir samo kod izračuna adekvatnosti kapitala.

Na dan 31. decembra 2017. godine, potrebni nivo regulatornih rezervi je bio 21.986 hiljada KM (31. decembra 2016.: 22.776 hiljada KM).

33. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

Prema definiciji iz Međunarodnog računovodstvenog standarda ("MRS") 24: "Objavljivanje povezanih strana", povezane strane su strane koje predstavljaju:

- a) društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika, kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontroliše zajedno s drugim subjektima (što uključuje maticu, zavisne subjekte i sestrinska društva);
- b) pridružene osobe - društva u kojima Banka ima značajan utjecaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- c) fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan utjecaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će utjecati ili biti pod utjecajem povezane osobe u poslovanju s Bankom;
- d) rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i službene osobe Banke i članove njihovih užih obitelji; i
- e) društva u kojima bilo koja osoba navedena pod (c) ili (d) ima značajan interes u glasačkim pravima ili koje je direktno ili indirektno u vlasništvu navedenih osoba, odnosno u kojima iste mogu imati značajan utjecaj. To uključuje društva u vlasništvu direktora ili većinskih dioničara Banke, kao i poduzetnike čiji rukovodioci na ključnim položajima su istovremeno na istim ili sličnim položajima u Banci.

Prilikom razmatranja svake moguće transakcije s povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

33. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Potraživanja				
Plasmani - Addiko Bank AG	338	606	338	606
Plasmani - Addiko Bank a.d. Banja Luka	11.735	14.689	11.735	14.689
Plasmani - Addiko Bank d.d. Zagreb	916	1.343	916	1.343
Ostalo - Addiko Bank a.d. Banja Luka	20	55	20	55
Plasmani - Addiko Bank d.d. Ljubljana	180	172	180	172
Ostalo - Addiko Bank AG Austrija	-	1	-	1
Plasmani - Addiko Bank a.d. Beograd	14	4.976	14	4.976
Ostalo - Addiko Bank a.d. Beograd	-	4	-	4
Ostalo - Addiko Bank a.d. Podgorica	-	6	-	6
	13.203	21.852	13.203	21.852
Obaveze				
Depoziti - Addiko Bank AG	4.494	4.897	4.494	4.897
Ostalo - Addiko Bank AG	-	88	-	88
Ostalo - Addiko Bank a.d. Banja Luka	2	3	2	3
Depoziti - Addiko Bank d.d. Zagreb	139	104	139	104
Depoziti - Addiko Bank a.d. Beograd	8	34	8	34
Depoziti - Addiko Bank a.d. Banja Luka	547	514	547	514
Ostalo - Addiko Bank d.d. Zagreb	94	76	94	76
Ostalo - Addiko Bank a.d. Beograd	-	-	-	-
Depoziti - Addiko Bank a.d. Podgorica	8	-	8	-
	5.292	5.716	5.292	5.716

33. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Prihod				
Ostali prihod - Addiko Bank a.d. Banja Luka	55	81	55	81
Ostali prihod - Addiko Bank AG	45	70	45	70
Prihodi od naknada i provizija - Addiko Bank a.d. Banja Luka	485	448	485	448
Prihod od kamata - Addiko Bank d.d. Zagreb	12	5	12	5
Prihod od naknada i provizija - Addiko Bank AG	-	-	-	-
Prihodi od naknada i provizija - Addiko Bank a.d. Podgorica	-	-	-	-
Prihod od kamata - Addiko Bank AG	-	25	-	25
Prihod od kamata - Addiko Bank a.d. Beograd	5	33	5	33
Prihod od kamata - Addiko Bank d.d. Ljubljana	-	20	-	20
	602	682	602	682
Rashodi				
Rashod od kamata - Addiko Bank AG	99	826	99	826
Ostali troškovi - Addiko Bank a.d. Beograd	214	-	214	-
Rashod od naknada i provizija - Addiko Bank AG	-	6	-	6
Administrativni troškovi - Addiko Bank d.d. Zagreb	630	506	630	506
Administrativni troškovi - Addiko Bank a.d. Banja Luka	64	44	64	44
Rashod od naknada i provizija - Addiko Bank a.d. Banja Luka	18	21	18	21
Rashod od naknada i provizija - Addiko Bank d.d. Zagreb	42	4	42	4
Ostali troškovi - Addiko Bank AG	458	246	458	246
Rashod od naknada i provizija - Addiko Bank a.d. Beograd	1	1	1	1
	1.526	1.654	1.526	1.654

33. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

Naknade članovima Uprave i Nadzornog odbora prikazane su kako slijedi:

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Naknade menadžmentu i Nadzornom odboru	850	792	850	792
Porezi i doprinosi na naknade	667	622	667	622
	1.517	1.414	1.517	1.414

34. KOMISIONI POSLOVI

Banka upravlja sredstvima kao povjerenik za i u ime trećih osoba, pa se s toga vode odvojeno od imovine banke. Za ove usluge Banka naplaćuje proviziju u iznosu od 1% od ukupno plasiranog novca.

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Imovina				
Državne institucije	656	655	656	655
Ukupno	656	655	656	655
Obaveze				
Krediti pravnim licima	755	749	755	749
Ukupno	755	749	755	749
Razlika (Napomena 31.)	(99)	(94)	(99)	(94)

35. DOBIT / GUBITAK PO DIONICI

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Neto dobit / (gubitak) tekuće godine	5.557	(37.340)	5.249	(37.629)
Ponderisani broj dionica	532.500	532.500	532.500	532.500
Osnovna dobit / (gubitak) po dionici u KM	10,44	(70,12)	9,86	(70,66)

Razrijeđeni gubici po dionici nisu utvrđeni obzirom da Grupa i Banka nemaju potencijalno umanjenje dionica kao što su konvertibilni dug i opcije.

36. OPERATIVNI NAJAM

Operativni najam se većinom odnosi na zakup za poslovne, zakup za iznajmljen prostor za ugradnju bankomata kao i zakup za potrebe arhive te zakup za stanove.

Buduća ukupna minimalna plaćanja najma prema dugoročnom ugovorenom operativnom zakupu su:

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Do 1 godine	984	453	984	453
Između 1 i 5 godina	169	526	169	526
Preko 5 godina	97	52	97	52
	1.250	1.031	1.250	1.031

Troškovi zakupa u poslovnoj 2017. godini za Grupu i Banku iznose 1.250 hiljadu KM, dok su u poslovnoj 2016. godini iznosili 1.031 hiljade KM.

Buduće ukupne minimalne očekivane naplate po ugovorenom najmu su:

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Do 1 godine	71	193	71	193
Između 1 i 5 godina	30	199	30	199
Preko 5 godina	16	-	16	-
	117	392	117	392

Prihodi od najma u poslovnoj 2017. godini za Grupu i Banku iznose 117 hiljade KM, dok su u poslovnoj 2016. godini iznosili 193 hiljade KM.

37. USVAJANJE IZVJEŠTAJA

Potpisali u ime Addiko Bank d.d. Sarajevo, Sarajevo, dana 20. marta 2018. godine:

Sanela Pašić
Predsjednik Uprave

Belma Sekavić-Bandić
Član Uprave

Poslovne jedinice Addiko Bank d.d.

Addiko Bank d.d. Sarajevo

Centrala, Trg Solidarnosti 12, 71 000 Sarajevo
 +387 33 755 755
 +387 33 755 855
 info.fbih@addiko.com

Bihać

Bosanska b.b.,
 77 000 Bihać, Bosanska b.b.
 Tel. + 387 37 229 761,
 Fax +387 37 229 773

Bugojno

Sultan Ahmedova b.b.,
 70 230 Bugojno,
 Tel. +387 30 259 565,
 Fax +387 30 259 564

Busovača

16. Kolovoza b.b.,
 72 260, Busovača,
 Tel. + 387 30 735 090,
 Fax. + 387 30 735 091

Čapljina

Ante Starčevića b.b.,
 88 300 Čapljina,
 Tel. +387 36 808 292,
 Fax +387 36 808 810

Čitluk

Kralja Tomislava 93,
 88 260 Čitluk,
 Tel. +387 36 640 420,
 Fax +387 36 640 427

Gračanica

22. divizije b.b.,
 75 320 Gračanica,
 Tel. + 387 35 701 361,
 Fax +387 35 701 368;

Gradačac

H. K. Gradaščevića b.b.,
 76 250, Gradačac,
 Tel + 387 35 821 490,
 Fax + 387 35 821 495

Grude

Dr. Franje Tuđmana 4,
 88 340 Grude,
 Tel. +387 39 660 390,
 Fax +387 39 661 745

Ilijadža

Rustempašina b.b.,
 71 210 Ilijadža,
 Tel. +387 33 770 293,
 Fax +387 33 770 298;

Jajce

Kulina Bana 1,
 70 101 Jajce,
 Tel. +387 30 654 555,
 Fax. +387 30 654 558

Kiseljak

Josipa Bana Jelačića b.b.,
 71 250 Kiseljak,
 Tel. + 387 30 877 288,
 Fax. + 387 30 877 297

Konjic

Trg državnosti b.b.,
 88 400 Konjic,
 Tel. +387 36 735 300,
 Fax +387 36 735 303

Kreševo

Fra Grge Martića 122,
 71 260 Kreševo,
 Tel. +387 30 800 603,
 Fax +387 30 800 608

Livno

PC Forum Splitska b.b.,
 80 101 Livno,
 Tel. +387 34 208 613,
 Fax +387 34 201 385

Lukavac

Lukavačkih brigada b.b, TZC "Omega",
 75 300, Lukavac,
 Tel. +387 35 551 101,
 Fax +387 35 551 106

Ljubuški

Stube IV, lamela A,
 88 320 Ljubuški,
 Tel. +387 39 835 794,
 Fax +387 39 835 795

Mostar

Stjepana Radića, lamela E,
 88 000 Mostar,
 Tel. +387 36 448 120/121,
 Fax +387 36 335 877

Mostar

Trg Hrvatskih velikana b.b.-Rondo,
 88 000 Mostar,
 Tel. +387 36 449 850,
 Fax +387 36 335 832

Novi Travnik
Ive Andrića 35,
72 270 Novi Travnik,
Tel. + 387 30 795 212/211,
Fax, + 387 30 795 214

Orašje
V ulica 29,
76 270 Orašje,
Tel. +387 31 719-800/805,
Fax +387 31 719 808

Posušje
Fra Grge Martića b.b.,
88 240 Posušje,
Tel. +387 39 685 191,
Fax +387 36 335 876

Sarajevo
Dobrinja, Mustafe Kamerića 6-7,
71 000 Sarajevo,
Tel.+387 33 775 373,
Fax +387 33 775 378

Sarajevo
Otoka, Bulevar Meše Selimovića bb,
71 000 Sarajevo,
Tel.+387 33 715 026,
Fax +387 33 715 816

Sarajevo
Maršala Tita 18a,
71 000 Sarajevo,
Tel. +387 33 563 191,
Fax +387 33 217 285

Sarajevo
Pofalići, Zmaja od Bosne b.b.,
71 000 Sarajevo,
Tel. +387 33 723 604,
Fax +387 33 723 600;

Sarajevo
Ferhadija 1,
71 000 Sarajevo,
Tel.+387 33 252 485,
Fax +387 33 252 488

Sarajevo
Trg solidarnosti 12,
71 000 Sarajevo,
Tel. +387 33 755 724,
Fax +387 33 755 725

Široki Brijeg
Fra Didaka Buntića b.b.,
88 220 Široki Brijeg,
Tel. +387 39 702 500,
Fax +387 39 702 508

Tešanj
1. Mart br. 3,
74 260 Tešanj,
Tel. + 387 32 665 260
Fax. +387 32 665 268

Tomislavgrad
Mijata Tomića b.b.,
80 240 Tomislavgrad,
Tel. +387 34 352 311,
Fax +387 34 352 329

Travnik
Trg republike 11a,
72 270 Travnik,
Tel. +387 30 540 852/861,
Fax +387 30 540 660

Tuzla
Maršala Tita 2b,
75 101 Tuzla,
Tel +387 35 302 241,
Fax + 387 35 302 242

Tuzla
Mije Kreševića Guje 2,
75 101 Tuzla,
Tel.+387 35 302 320,
Fax +387 36 335 865

Uskoplje
Kralja Tomislava b.b.,
70 280 Uskoplje,
Tel. +387 30 496 420,
Fax +387 30 495 733

Visoko
Dr. Džananovića 8,
71 300, Visoko,
Tel. +387 32 731 001,
Fax +387 32 731 002

Vitez
PC 96,
72 250 Vitez,
Tel. +387 30 718 608,
Fax +387 30 718 603

Zenica
PSC Kamberovića polje,
72 000 Zenica,
Tel. + 387 32 449 733,
Fax. + 387 32 449 738

Živinice
Alije Izetbegovića 36,
75 270 Živinice,
Tel. + 387 35 743 190/191,
Fax +387 35 743 195

Odgovara za sadržaj:

Addiko Bank d.d. Sarajevo

71 000 Sarajevo

Trg Solidarnosti 12

Tel. +387 33 866 666, +387 33 755 755 ,

Fax +387 33 755 855

addiko-fbih.ba

e-mail: info.fbih@addiko.com

Napomena:

Godišnji izvještaj je pripremljen uz veliku pažnju, a sve sadržane informacije su provjerene. Ne može se spriječiti eventualno javljanje grešaka u zaokruživanju, grešaka kod slaganja i printanja te grešaka u izražavanju. Izvještaj na engleskoj jezičkoj varijanti je prijevod.

Addiko Bank